

חובבי תורה ודעה

מחזור
מתוק
מדבש

עם שילוב הוויות ואדנות

ראש השנה - יום כיפור

מפרד

הושלמה יצירת הפאר!

סט המחזורים 'מתוק מדבש'

ראש השנה * יום הכיפורים * סוכות
שמחת תורה * פסח * שבועות

תפילה
בכוונה ובהבנה
מרוך רוממות
וקדושה נעלה

עם ביאור משולב ונפלא לפיוטי החג

עם שילוב הווי"ת ואדנו"ת וכונת השמות

ילקוט נרחב מכתבי האר"י הקדוש זי"ע ליקוטי הנעות, סגולות, תפילות יקרות על כל עניני ימים הנוראים

אוצר מאמרי הזוהר הקדוש עם פירוש 'מתוק מדבש' להגה"צ המקובל רבי דניאל פריש זצוק"ל

המחזורים המפורסמים שרבים וטובים כבר נאותו לאורם

המתנה האידיאלית לחתן, להורים, וליקירכם

להשיג בחנויות המובחרות להזמנות מרוכזות

1800.350.330

ניתן לשלוח ישירות עם ברכה לחתן או כל מי שתמצאו לכבוד

משלוחים חינם עד הבית!

מַמְשָׁעִי הַמַּחְזוּרִים

לְקִרְאָת הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים הַמְּשֻׁמָּשִׁים וּבָאִים עֲלֵינוּ לְטוֹבָה הַנָּנוּ לְהַצִּיב בּוֹהַ חוֹבֶרֶת בְּתוֹכָן מְקוּצָר הַכּוֹלֵלֶת בְּתוֹכָהּ מַעֲט מְזַעֵר מִשְׁבִּיבֵי הוֹד נֹגֵה אֲשֶׁר זָכִינוּ בְּעֵבֶר לְסֹדֵר וְלַהֲעֵלוֹת לִפְנֵי אַחֲבֵ"י עִם סְגוּלַת הַחֲפָצִים בְּקִרְבַת הַשֵּׁי"ת, בְּמִסְגֶּרֶת הַמַּחְזוּרִים לְהַיָּמִים הַנּוֹרָאִים אֲשֶׁר עֲלִיהֶם דִּרְשׁוּ חַז"ל אֶת הַמְּקָרָא שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים כו, א) לְדוֹר ה' אֲוִרֵי וַיִּשְׁעֵי, בְּאִמְרָם, אֲוִרֵי זֶה רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיִּשְׁעֵי זֶה יוֹם הַכַּפּוּרִים, וּבְהַגִּיעֵנוּ לַיָּמֵי הַרְתָּ עוֹלָם בְּהֵם מִתְנַשֵּׂא מַלְכוּת הַשֵּׁי"ת עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת לְשִׁבְתָּ עַל כֶּסֶף דִּין וּמִשְׁפָּט, וְכָל בָּאֵי עוֹלָם יַעֲבְרוּן לִפְנֵינוּ כְּבָנֵי מְרוֹן, וְכִדֵּי לַפְעוֹל רַחֲמֵי הַשֵּׁי"ת בְּדִין וְלַעֲנוֹת לְקוֹרְאָיו בְּתַחֲיִנָּה וְשׁוּעָה, עֲלֵינוּ לְהִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה אֶל אֲבֵינוּ שְׁבֻשְׁמִים וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וְלַעֲבֹדוֹ בְּאֵמֶת וּבִירְאָה וְאֶהְבֶּה.

אִי לִכְךָ עָלָה בְּדַעַתְנוּ לְחַזֹּר וּלְבֹא בְּהַפְצַת מֵאֲמֵרֵי קוֹדֵשׁ לְהַקְהֵל הַרְחֵב דִּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר הַעֵ"י, וְלַהֲטָעִימָם בְּמִקְצַת מְאֹד סְגוּלַת הַיָּמִים הַמְּקוֹדְשִׁים, שְׁעָלוּ וּבָאוּ בִירֵיעָה נִרְחַבְתָּ בְּמִסְגֶּרֶת הַמַּחְזוּרִים, וְכִךְ יִזְכּוּ לְחַזוֹת בְּנוֹעַם ה' גַּם אֵלֹהֵי שְׁלֵא הִגִּיעוּ הַמַּחְזוּרִים לִידֵם, וּבֹהַ יִתְחַמְמוּ לְאוֹר צְדִיקִים כָּל אֶחָד לְפִי מְדַרְגָתוֹ בַּיָּמִים הַנְּעֵלִים וְהַנְּשֻׁגְבִים הָעוֹמְדִים לִפְנֵינוּ בְּשַׁעַר.

הַמַּחְזוּרִים הַנִּגְ"ל כּוֹלְלִים בְּתוֹכָם לְקוֹטֵי בְּתֵר לִיקוּטֵי מִמְּאֲמֵרֵי הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ הַשֵּׁי"ת לַיָּמֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים וְהַמְּצוֹת הַתְּלוּיּוֹת בְּהֵם, הַמְּפּוֹזְרִים בְּכָל פִּינָה שֶׁבְּחֵלְקֵי סְפָרֵי הַזֹּהַר, וְהַמָּה דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוֹמּוֹ שֶׁל עוֹלָם מְעִינֵי קִבְלַת עוֹלַת מַלְכוּת שָׁמַיִם, הַדִּין וְהַמִּשְׁפָּט עַל כָּל בְּרוּאֵי תֵבֵל שְׁבִיּוּם חַג הַכֶּסֶף, וּמִדַּת הַרְחֵמִים הַמִּתְגַּלְגֵּל עַל יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה וְהַתְּפִלָּה, וְזֶה גַם בְּכַח מְצוֹת הַתְּקִיעוֹת שֶׁבְּשׁוּפֵר הָעוֹלוֹת לְבִקּוּעַ הַמַּחְצוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת הַמְּקוּפּוֹת בְּשִׁלְל הַמוֹנֵי הַקְּטְרוּגִים וְחֻמוֹת הַדִּין, בְּכִדֵּי לְהַמְתִּיקָם וְלַהֲפַכְּם לְמַלְלֵי רַחֲמִים וְחֲסִדִּים גְּמוּרִים, וְכִךְ גַּם בְּעִנְיֵנוּ יוֹם הַכַּפּוּרִים הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַבָּאנוּ בְּאוֹרֵךְ כָּל הָעִנְיָנִים הַשֵּׁי"ת לַיּוֹם הַסְּלִיחָה מִבּוֹאוֹ וְעַד צֵאתוֹ, כּוֹלֵל בִּיאֲוִרֵי הַיּוֹדִים וְעִבּוֹדַת כֶּהֵן גְּדוֹל וְכִדּוּמָה לְתוֹעֵלַת הַכֹּלֵל, שְׁעַל יְדֵי זֶה נֹכַח לְהִתְעוֹרֵר רְאוּיָה וְלַסְּלִיחָה וּמַחֲלִיחָה וְטַהֲרָה גְּמוּרָה לִפְנֵי אֲבֵינוּ שְׁבֻשְׁמִים.

האמת ניתן להאמר שהמחזורים הללו הם בבחינת שוים לכל נפש וכל אחד מהם ימצא בו מבוקשו לפי השגתו, שהרי הסדר בגליוני ודפי המחזורים הם ברובם קטעי זהר שבבחינת נגלות הזהר הראויים להבנה לכל אחד ואחד ולעורר לבבו בעת תפלתו בימי קודש אלו ובמסגרת מיוחדת סודרו בסוף המחזורים הקטעים והמאמרים שבבחינת סוד תורה המיוחדים להמבנים בשערי תורת הח"ן, וכמו כן מאמרי הקודש מהארז"ל השייכים לעניני המחזורים נחלקו בצורה מסודרת כדי שהחלק הפשוט והקל יותר להבנה ישתייך גם לפני אלו שלא הגיעו לחלק הנסתר שבתורה.

כמו כן שובצו הלכות נחוצות לכל ענין הנוגע למעשה, וביאורי הפיוטים שבמחזורים המופיעים בצורה קלה להבנה בהירה בכל דבר וענין בעת אמירתם, אך למעלה יתירה ומיוחדת נחשב המדור הנעלה הקובע ברכה לעצמו ה"ה הליוקטים היקרים מספרי הצדיקים הקדמונים ובעיקר ממעינות טוהר מאורי החסידות זי"ע השופכים אור וזוהר על קדושת הימים הללו. רבים מאמרות טהורות אלו סודרו בפנים כמשתייכים לקטעי התפלה שבכל מקום, אולם בפתחת המחזורים מופיעים ובאים פרקים נרחבים מסודרים לפרטים נשגבים הכוללים יסודות איתנים מאירים לנבכי בתי הנפש הדרושים ונחוצים לכל איש ישראל בהימים הנוראים הללו, כפי שהורו לנו עבדי השי"ת הנאמנים קדושי עליון זי"ע, וראויים כל אלו להאיר את הלב והמוח של כל איש ישראל ובפרט בעת התפילות וקיום המצות הנשגבות שבימים הנוראים, כאשר יחזה כל עין הבוחן והמעייין בהם.

ואנו תקוה שנוכה להיות שלוחים נאמנים לזכות את בני עם סגולה להתעורר במהרה לב ונפש בעבודה שכלב זו תפלה ממעמקי הלב, ובנתיבות תשובה נכונה על ידי הארת המאמרים וכתבי הקודש הנ"ל שבכחם להאר עינינו בהולך ואור לקבלת עול מלכות שמים ותשובה שלימה בימי הכרות מלך עולמים ב"ה, ונוכה שיתקבלו תפילותינו ברחמים וברצון לישועת הכלל והפרט בשנת גאולה וישועה ובכתיבה וחתימה טובה לנו ולכל ישראל אמן.

חודש הרחמים והסליחות תשפ"ג מכון "מתוק מדבש"

מעזרת השי"ת

והמשכילים יזהרו בדרך הרקיע

מחזור מתוק מדבש

עם שילוב הזיו"ת ואדנו"ת
וכוונת השמות

ראש השנה

מאמרי תזהר הקדוש
עם פירוש 'מתוק מדבש'
להגה"צ המקובל
רבי הניאל פריש זצוק"ל

סדר
תקיעת שופר

עיה"ק ירושלים תוכב"א
ער"ה תשפ"ד לפ"ק

כוונת יהא שמיה רבא

ע"פ השו"ע ותלמידי האריז"ל, מבואר בס' "שומר אמונים" מאמר "פתחו שערים"

על ידי אמירת יהא שמיה רבא מקיים ארבע מצות
 א' מחיית עמלק. ב' צפיית הגאולה.
 ג' מסירת נפש על קידוש ה'. ד' והלכת בדרכיו.

כוונה פנימית	כוונה פשוטה
אל מלך נאמן שילוב אדנ"י הוי"ה אידיהגויה	יה"ר שתצמח הגאולה במהרה בימינו
יה"ר שימחה זכר עמלק. [ובפרטות לבטל ממני הכעס, והקרירות, וספיקות באמונה, ומקריות, וטומאת חטא].	יהי רצון שיהיה
ושיהיה שם ה' שלם בד' אותיות י"ה בו"ה ויתמלא בכ"ח אותיות יוד ואו דלת, הא אלף, ואו אלף ואו, הא אלף.	שמו
ויתרומם קרן השכינה וקרן ישראל.	הגדול
והריני מקבל עלי מסירת נפש על קידוש ה'.	מבורך ולא יתחלל עוד
ויתקדש שמו בכל העולמות.	לעולם
ויומשך שפע לכל העולמות העליונים.	ולעלמי
ויומשך שפע לעולם העשיה ויתבטל מישראל כל גזירות רעות.	עולמים
יהי רצון שיומשך זה השפע לכללות ישראל.	יתברך שמו של הקב"ה

וביתר הקדיש יכוין ויתפלל שבזכות אמירת יהא שמיה רבא

- א. יוציא ה' את הרשעים מגיהנם: ב. ויציל נפשות הנדחות בעולם התוהו:
 ג. שיקשר את נפשו בשורשו העליון: ד. ויתעלו כל ניצוצי קודש לשורשם:

מאמרי הזהר לפני התקיעות

נכון לומר קודם תקיעת שופר מאמרי הזהר שבפרשת אמור דף צח ע"ב
בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ, רִבִּי יִצְחָק פְּתוּחַ (תהלים פא ד) תִּקְעוּ
בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסַח לְיוֹם הַזִּמְנוֹ, וְכַאֲשֶׁן אֵינֹן יִשְׂרָאֵל
דִּקְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִיב לוֹן לְגַבְיָה מִן כָּל אוֹמְיִן, וְאַתְרֵעִי בְּהוּ,
וּמֵאַתֵּר רְחִיקָא קָרִיב לוֹן לְגַבְיָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (יהושע כד ב)
וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם, כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, בְּעֶבֶר
הַנְּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, לְאַחֲזָאָה דְהָא מֵאַתֵּר רְחִיקָא
אַתְרֵעִי בְּהוּ וְקָרִיב לוֹן לְגַבְיָה, וְכְּתִיב (שם פסוק ג) וְאַקְוֹ אֶת אֲבִיכֶם
אֶת אַבְרָהָם מֵעֶבֶר הַנְּהָר וְגו', הִנֵּי קָרָאִי אֵיךְ לְאַסְתַּכְּלָא בְּהוּ,
וְכִי כָּל יִשְׂרָאֵל לֹא הוּוּ יְדַעֵי דָא, וְכָל שְׂכָן יְהוֹשֻׁעַ:
אַלְא אורִייתָא כּוּלָּהּ סְתִים וְגַלְיָא, כְּמִיָּה דְשִׁמְא קְדִישָׁא סְתִים וְגַלְיָא,
בְּגִין דְאורִייתָא כּוּלָּהּ שִׁמְא קְדִישָׁא הִיא, וְעַל דָּא אִיהִי סְתִים

מתוך מדבש

מאמר הזהר שקודם התקיעות

הקב"ה בחר בישראל מרצונו הטוב
 פ"ה הפסוק המובא להלן, תקעו בחדש שופר
 כשהלבנה מתחדשת, בכסה ליום חגנו והוא
 בזמן המיועד להיות קבוע ליום חג, שהוא ראש
 השנה. (כ"ט)
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב זְהוּ שְׁכַתוּב וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
 אֶל כָּל הָעָם, כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל, בְּעֶבֶר הַנְּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם
 תרח אבֵי אברהם ואבֵי נחור ויעבדו אלהים
 אחרים, פסוק זה בא לְאַחֲזָאָה דְהָא מֵאַתֵּר
 רְחִיקָא אַתְרֵעִי בְּהוּ וְקָרִיב לוֹן לְגַבְיָה לְהִרְאוֹת
 כִּי מִמְקוֹם רְחוֹק מִבֵּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זְרָה
 בחר בהם וקרב אותם אליו, וְכְּתִיב וְעוֹד
 כְּתוּב שֵׁם וְאַקְחָ אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם
 מֵעֶבֶר הַנְּהָר וְגו', הִנֵּי קָרָאִי אֵיךְ לְאַסְתַּכְּלָא
 בְּהוּ בְּאֵלּוּ הַפְּסוּקִים יֵשׁ מֵהַתְּכַוֵּן בְּהֵם,
 וְכִי כָּל יִשְׂרָאֵל לֹא הוּוּ יְדַעֵי דָא וְכִי כָּל
 יִשְׂרָאֵל לֹא הִיוּ יוֹדְעִים זֹאת, שֶׁהַקְּב"ה לִקַּח
 אֶת אַבְרָהָם מִבֵּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זְרָה, וְכָל
 שְׂכָן יְהוֹשֻׁעַ וְדַאי שִׁדְעָ, אִם כֵּן לִמָּה הִיא
 צְרִיךְ לומר כה אמר ה' וגו'.

ומשיב אֶלָּא אורִייתָא כּוּלָּהּ סְתִים וְגַלְיָא אלא
 התורה כולה היא סתומה וגלויה, כְּמָה
 דְשִׁמְא קְדִישָׁא סְתִים וְגַלְיָא כְּמוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
 שֶׁהוּא סְתוּם וְגַלּוּי, שְׁכַתוּב בְּהוֹי"ה וְנִקְרָא

בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ כְּדִי לְפַרֵשׁ
 פְּסוּק זֶה, רִבִּי יִצְחָק פְּתַח לְפַרֵשׁ
 מִש"כ תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסַח לְיוֹם חַגְנוּ,
 וְהַקְּדִים בְּשִׁבְחָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ, וְכַאֲשֶׁן
 אֵינֹן יִשְׂרָאֵל דִּקְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִיב לוֹן
 לְגַבְיָה מִן כָּל אוֹמְיִן אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּב"ה
 קָרַב אוֹתָם אֵלָיו מִכָּל הָאוֹמוֹת, כְּמִי שְׁבוּרָר
 גְלוּסְקָא יִפָּה מִתּוֹךְ הַמּוֹרְסוֹן, וְהִטְעַם לְסִיבַת
 נִפְשוֹת יִשְׂרָאֵל הַחְצוּבוֹת מִמְקוֹם קְדוֹשׁ,
 וְאַתְרֵעִי בְּהוּ וּבְחַר בְּהֵם מִרְצוֹנוֹ הַטוֹב בְּלִי
 הַקְּדַמַּת זְכוּתִים שֶׁל מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְאִין טַעַם
 בְּרִצּוֹן, וּמֵאַתֵּר רְחִיקָא קָרִיב לוֹן לְגַבְיָה
 וּמִמְקוֹם רְחוֹק, דְּהֵינּוּ מִבֵּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה
 זְרָה הַרְחוּקִים מִהַקְּב"ה, קָרַב אוֹתָם אֵלָיו.

זהר לפני התקיעות

ו

וְגִלְיָא, אִי יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶשׁוּעַ הוּוּ יְדֻעִי, אַמְאִי כְּתִיב פֶּה אָמַר יְהוָה:
אֶלָּא וְדַאי סְתִימָא דְמַלְכָּה, טִיבוּ סִגְיָ עֶבֶד קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא
בְּיִשְׂרָאֵל, דְּאֶתְרַעֵי בְּהוּ בְּאַבְהֶתָּא, וְעֶבֶד לֹון רְתִיכָא
קְדִישָׁא עֲלָאָה לִּיקְרִיָּה, וְאַפִּיק לֹון מִגֹּו נְהָרָא עֲלָאָה יְקִירָא קְדִישָׁא.
בוּצִינָא דְכָל בוּצִינִין, בְּגִין דִּיתְעֵטֶר בְּהוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, פֶּה
אָמַר יְהוָה בְּעֶבֶר הַנֶּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, הַנֶּהָר הַזֶּה הוּא נְהָר
דְּאֶשְׁתַּמּוּדַע וְאַתִּידַע:

מֵעוֹלָם, מַאי קָא בְּעֵי הָכָא, אִי לָאוּ לְאַחֲזָאָה וְחֻכְמָתָא, מֵעֶבֶר
הַנֶּהָר מֵעוֹלָם, אֶלָּא הַהוּא נְהָר עוֹלָם אֶקְרִי, וְעַל דָּא
בְּעֶבֶר הַנֶּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, לְאַחֲזָאָה טִיבוּ וְקִשׁוּט דְעֶבֶד
קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא לְיִשְׂרָאֵל:

מתוק מדבש

בוּצִינָא דְכָל בוּצִינִין וְהַבִּינָה הִיא הַמַּאֲוֵר שֶׁל
כָּל הַמַּאֲוֵרוֹת, כִּי הִיא כּוֹלֶלֶת אֶת כָּל
הַסְפִירוֹת שֶׁל זֹו"ן [תּוֹפָאֵר וּמְלֻכּוֹת] קוּדְם
אֲצִילוֹתָם, וְהַטַּעַם שֶׁהוּצִיא אֶת נִשְׁמַת הָאֲבוֹת
מִן הַבֵּינָה, בְּגִין דִּיתְעֵטֶר בְּהוּ כְּדִי שִׁתְעַטֵּר
וְיִתְפָּאֵר בְּהֵם, עַל יְדֵי שִׁיחֵי כֶּסֶף וּמִרְכָּבָה
אֵלֶיהָ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׁכֵנִיב פֶּה אָמַר
יְהוָה בְּעֶבֶר הַנֶּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם
הֵנָּה מִשְׁכַּח הַנֶּהָר הַיְיִנוּ הַהוּא נְהָר דְּאֶשְׁתַּמּוּדַע
וְאַתִּידַע הוּא אֹתוֹ הַנְּהָר הַנִּיכֵר וְהַנּוֹדַע, וְהַיְיִנוּ
הַיְסוּד דְּבִינָה שֶׁמֶשֶׁם יֵצְאוּ הַנִּשְׁמוֹת שֶׁל הָאֲבוֹת.

וּמִשְׁכַּח מֵעוֹלָם שׁוֹאֵל מַאי קָא בְּעֵי הָכָא מַה
רוּצָה בּוֹזֵה הַכְּתוּב כֹּאן, אִי לָאוּ
לְאַחֲזָאָה חֻכְמָתָא אִם לֹא לְהַרְאוֹת חֻכְמָה
דְּהַיְיִנוּ סוּדוֹת הַתּוֹרָה בְּמַה שְׁכָתוּב מֵעֶבֶר הַנֶּהָר
מֵעוֹלָם, וּמִפְרֵשׁ סוּדוֹ וְאָמַר אֶלָּא הַהוּא נְהָר
עוֹלָם אֶקְרִי אֵלָּא זֶה הַנְּהָר הַהוּא הַיְסוּד דְּבִינָה
נִקְרָא בְּשֵׁם עוֹלָם, וְעַל כֵּן מֵעוֹלָם פִּירוּשׁוֹ כְּמוֹ
מֵעֶבֶר הַנְּהָר, וְעַל דָּא וְעַל כֵּן כְּתוּב בְּעֶבֶר
הַנֶּהָר הַהוּא הַיְסוּד דְּבִינָה, יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם
מֵעוֹלָם שֶׁם יֵשְׁבוּ וְהִיוּ נִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת, וּמִשְׁם
יֵרְדוּ וְנִשְׁרְשׁוּ בְּחֶסֶד גְּבוּרָה תּוֹפָאֵר, לְאַחֲזָאָה
לְהַרְאוֹת לָךְ שֶׁתִּתְבַּחֵן וְתִתֵּן שְׁבָח וְהוֹדָא
לְהַקְבִּי"ה, עַל טִיבוּ וְקִשׁוּט דְעֶבֶד קְדִישָׁא בְּרִיף

בְּאֲדֻנִי, בְּגִין דְּאֹרִייתָא כּוֹלָה שְׁמָא קְדִישָׁא
הִיא לְפִי שֶׁהַתּוֹרָה כּוֹלָה הִיא שֶׁם קְדוּשָׁה, וְעַל
דָּא אִיחֵי סְתִימָא וְגִלְיָא וְעַל כֵּן הִיא סְתוּמָה
וְגִלְיָה, וְחֹזֵר לְקוּשִׁיא הַנּוֹכַרְתָּ וְאָמַר אִי
יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶשׁוּעַ הוּוּ יְדֻעִי אִם יִשְׂרָאֵל וְיִהוּשֻׁעַ
הוּוּ יוֹדְעִים, אִם כֵּן אַמְאִי כְּתִיב פֶּה אָמַר
יְהוָה שֶׁמֶשֶׁמֶע כֹּאִילוֹ הוּא הוֹדְעָה מִן הַקְּבִי"ה.

וּמִתְרַץ אֶלָּא וְדַאי סְתִימָא דְמַלְכָּה אֵלָּא וְדַאי סוּד
הַדְּבַר הוּא, כִּי טִיבוּ סִגְיָ עֶבֶד קְדִישָׁא
בְּרִיף הוּא בְּיִשְׂרָאֵל חֶסֶד גְּדוֹל עֲשֵׂה הַקְּבִי"ה עִם
יִשְׂרָאֵל, דְּאֶתְרַעֵי בְּהוּ בְּאַבְהֶתָּא שְׁבַחְתָּ בְּהֵם
בְּהָאֲבוֹת, דְּהַיְיִנוּ שֶׁהָאֲצִיל אֶת נִשְׁמַתָּם מִמְּקוֹם
גְּבוּהָ יוֹתֵר מִנִּשְׁמוֹת שֶׁל שֶׁם וְעֵבֶר וְשֶׁאֵר צְדִיקִים
שֶׁהִיוּ לְפָנֶיהֶם, וְעֶבֶד לֹון רְתִיכָא קְדִישָׁא עֲלָאָה
לִיקְרִיָּה וְעֲשֵׂה אֹתָם מִרְכָּבָה קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה
לְכַבּוּדוֹ, כִּי הִג' אֲבוֹת שֶׁשׁוֹרֵשׁ נִשְׁמַתָּם הוּא
בְּחֶסֶד גְּבוּרָה תּוֹפָאֵר דו"א [דְּתּוֹפָאֵר], הֵם
נַעֲשִׂים מִרְכָּבָה אֵל הַבֵּינָה, וְהֵם כְּחוֹט הַמְּשׁוֹלֵשׁ
שֶׁלְעוֹלָם לֹא יִתְקוּ מִהַקְּדוּשָׁה, וְאַפִּיק לֹון מִגֹּו
נְהָרָא עֲלָאָה יְקִירָא קְדִישָׁא וְכִדִּי שִׁזְכוּ לְזֶה
הוּצִיא אֶת נִשְׁמַתָּם מִן הַנְּהָר הַעֲלִיּוֹן הַיְקִיר
וְהַקְּדוּשׁ, הַהוּא הַיְסוּד דְּבִינָה, שֶׁדֶּרֶךְ יְסוּדָה יֵצְאוּ
נִשְׁמוֹת שֶׁל הָאֲבוֹת אֵל הַחֶסֶד גְּבוּרָה תּוֹפָאֵר.

זהר לפני התקיעות

ז

וְאָקֹחַ אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנֶּהָר, מֵאִי קָא מִיִּירִי, אֶלְא אַבְרָהָם לֹא אֲתִדְבֵק בֵּיהּ בְּהָהוּא נְהָר, כְּמוּ יִצְחָק דְּאֲתִדְבֵק בֵּיהּ בְּסִטְרֵיהּ לְאֲתִתְקַפָּא:

תָּא חֲזִי, הָאֵי נְהָר אָף עַל גַּב דְּלֵא אִיהוּ דִּינָא, דִּינִין נְפָקִי מִסִּטְרֵיהּ וְאֲתִתְקַפִּי בֵּיהּ, וְכֵד יִצְחָק אֲתִתְקַף (בְּדִינִי) בְּבָנָי, כְּדִין עֲלֵאִין וְתִתְאִין מִתְכַּפְּפִי לְדִינָא, וְכִרְסִיָּא דְּדִינָא אֲתִתְקֹן, וּמִלְכָּא קְדִישָׁא יְתִיב עַל כִּוְרְסִיָּא דְּדִינָא, וְדִאִין עֲלֵמָא. כְּדִין תְּקֵעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוּפָר בְּפֶסַח לְיוֹם חֲמִשָּׁנִי, וְכָאִין אֵינֹן יִשְׂרָאֵל דִּינִיעִין לְסִלְקָא כִּוְרְסִיָּא דְּדִינָא, וְלִתְקַנָּא כִּוְרְסִיָּא דְּרַחֲמִי, וּבְמַה, בְּשׁוּפָר:

רַבִּי אֲבָא הָוֵה יְתִיב קַמֵּיהּ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לֵיהּ, הָא אִמְנִין סְנִיאִין שְׁאֵי לֵנָא עַל הָאֵי שׁוּפָר, מֵאִי קָא מִיִּירִי, וְעַד פֶּאֶן לֹא אֲתִישְׁבְּנָא בֵּיהּ:

מחוק מדבש

וְאֲתִתְקַפִּי בֵּיהּ דִּינִים יוֹצֵאִים מִצַּד שְׁלוֹ, הֵינֵּן מִתְכַּבְּנָה, וּבִירִידַתָּם בְּגִבּוּרָה דו"א [דתפארת] שם מתחזקים בו בתוקף, וְכֵד יִצְחָק אֲתִתְקַף בְּדִינִי וְכִשְׂיִצְחָק שְׁהוּא מִדַּת הַדִּין מִתְחַזֵּק בְּדִינֵי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּדִין עֲלֵאִין וְתִתְאִין מִתְכַּפְּפִי לְדִינָא אוֹ הַעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים מִתְאֲסִפִּים לְדִין, וְכִרְסִיָּא דְּדִינָא אֲתִתְקֹן וְכִסָּא הַדִּין, שְׁהוּא הו"א [התפארת] אוֹ הַמְּלָכּוֹת, נִתְתַּקֵּן, וּמִלְכָּא קְדִישָׁא יְתִיב עַל כִּוְרְסִיָּא דְּדִינָא וְדִאִין עֲלֵמָא וּמִלְךְ הַקְּדוֹשׁ, שְׁהוּא הַבֵּינָה, יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא הַדִּין וְדִן אֶת הָעוֹלָם.

כְּדִין אוֹ נִאמַר תְּקֵעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוּפָר בְּפֶסַח לְיוֹם חֲמִשָּׁנִי כִּי עַל יְדֵי הַשׁוּפָר נִמְתַּקִּים הַדִּינִים וּמִתְעוֹרְרִים הַרְחָמִים, וְיִשְׂרָאֵל יוֹצֵאִים זְכָאִים כְּדִמְפָרֵשׁ וְאוֹיֵל, וְכָאִין אֵינֹן יִשְׂרָאֵל דִּינִיעִין לְסִלְקָא כִּוְרְסִיָּא דְּדִינָא אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁהֵם יוֹדְעִים לְסַלֵּק וְלִהְעֵבֵר אֶת כִּסֵּא הַדִּין, וְלִתְקַנָּא כִּוְרְסִיָּא דְּרַחֲמִי וְלִתְקֵן כִּסֵּא שֶׁל רַחֲמִים, וְשׁוֹאֵל וּבְמַה עוֹשִׂים זֶה, וּמְשִׁיב כְּשׁוּפָר. (שם דף צט ע"א)

רַבִּי אֲבָא הָוֵה יְתִיב קַמֵּיהּ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר רַבִּי אֲבָא הָוֵה יוֹשֵׁב לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר

הוּא לְיִשְׂרָאֵל הַחֲסֵד וְהָאֵמֶת שְׁעֵשָׂה הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל, כִּמָּה שְׁהָאֲצִיל אֶת נִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת מִמְּקוֹם גְּבוּהָ כֹּהַ, וּבֵהֶם הָיוּ מוֹשְׁרֵשִׁים נִשְׁמוֹת שֶׁל כָּל כָּל יִשְׂרָאֵל. (אמור דף צח ע"ב - צט ע"א)

יִשְׂרָאֵל מִתְקַנִּים כִּסָּא הַרְחָמִים בְּשׁוּפָר וְאָקֹחַ אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנֶּהָר, שׁוֹאֵל מֵאִי קָא מִיִּירִי מֵהַ כְּתוּב לֹמַר בִּזְהָ, וּמְשִׁיב אֶלְא אַבְרָהָם שְׁהוּא בְּחֲסֵד דו"א [דתפארת] שְׁעֵלָה בְּחֲכָמָה שְׁבָקוּ הַיָּמִין, לֹא אֲתִדְבֵק בֵּיהּ בְּהָהוּא נְהָר לֹא נִתְדַבֵּק בּוֹ בִּזְהָ הַנְּהָר שְׁהוּא הַבֵּינָה שְׁבִרְאֵשׁ קוֹ שְׁמַאל, כְּמוֹ יִצְחָק שְׁהוּא סוּד הַגְּבוּרָה דו"א [דתפארת] שְׁעֵלָה בְּבִינָה שְׁבָקוּ הַשְּׁמַאל, דְּאֲתִדְבֵק בֵּיהּ בְּסִטְרֵיהּ לְאֲתִתְקַפָּא שְׁנִשְׁאֵר דְּבוּק בּוֹ בְּצַד הַגְּבוּרָה דְּבִינָה לְהַתְּחַזֵּק בְּתוֹקְפוֹ, (ויאלר עמוק ע"ז ע"י נשע"כ דרוש ח' דשופר דף נח סע"א).

תָּא חֲזִי, הָאֵי נְהָר אָף עַל גַּב דְּלֵא אִיהוּ דִּינָא בֵּיהּ בְּהָהוּא נְהָר, זֶה הַנְּהָר שְׁהוּא הַבֵּינָה, אָף עַל פִּי שְׁהוּא אֵינֹן דִּין, כִּי לְמַעְלָה בְּשִׁלְשָׁה רַאשׁוֹנוֹת [חב"ד] אֵין אַחִיזַת הַדִּינִים (הַגַּס שְׁהַצִּינָה הִיא שְׁרֵשׁ הַדִּינִים, אֲנִל שֶׁסֶּל הַדִּינִים הֵם מִנְּסוּמִים וּמִמְּמוֹקִים), אֲבֵל עִם כָּל זֶה דִּינִין נְפָקִי מִסִּטְרֵיהּ

זהר לפני התקיעות

אָמַר לִיהוָה, וַדָּא הָאֵי הוּא בְּרִירָא דְמַלְכָּה, דִּישְׂרָאֵל בְּעֵינֵי בְּיוֹמָא דְדִינָא (נ"א ד"א) שׁוֹפֵר, וְלֹא קֶרֶן, בְּגִין דְקֶרֶן הָא אֲתִידַע בְּאֵן אֲתֵר אִיהוּ, וְלֹא תִבְּקָא דִינָא לֹא בְּעֵינָא, אֲבָל הָא תִּנְיִן, בְּמַלְכִין וּבְעוֹבְדָא, בְּעֵינֵי לְאַחֲזָאָה וְלֹא תֵּלְרָא מִפְּלִין סְתִימִין:

תָּא וַחֲזִי, כִּד הָהוּא שׁוֹפֵר עֲלֵמָּה דְגִהִירוּ דְכָלָא בִּיה, אֲסִתְלַק. וְלֹא גִהִיר לְבַגִּין, כִּדִּין דִּינָא אֲתֵלֵר, וְכִרְסוּן אֲתֵתְקֵנוּ לְבִי דִינָא. וַדָּא שׁוֹפֵר אִילוּ דִּיחֲזִיק אֲקָרִי, תִּיקְפִיָּה דִּיחֲזִיק, תוּשְׁבִיחֵיהּ דְאַבְהִין:

מתוק מדבש

רק כינוי לנצח הוד יסוד דאימא, ואינו עדיין ענין לתקיעת שופר, ואפשר ד"אסתלק" דקאמר הכונה ששומע והיינו לפני התקיעות, ודו"ק. ועל כל פנים אסתלק דהכא אינו ר"ל כלל שקול השופר עולה, וק"ל.

וְדָא גִהִיר דְבַגִּין פִּי שְׁמַחֲלָה מִסְתַּלְקִים כֹּל הַמוֹחִין דְלֵאָה וְאִימָא מִן ז'א, וְלִפְנֵי שְׁנַכְסוּ הַנֶּחֱם הוּד יְסוּד דְאִימָא צְנוּקָבָא, אִזּוּ וְז'א שְׁנִיחַס הַס כְּסוּד הַשְׁנִיחַ, וּמִמִּילָא אִין הַמוֹחִין מֵאִירִים לְנִיחַס שְׁחַס ז'א, בְּדִין דִּינָא אֲתֵלֵר אִזּוּ הַדִּין מִתְעוּרַר, וְכִרְסוּן אֲתֵתְקֵנוּ לְבִי דִינָא וְהַכְּסוּת נִסְדְּרוּ צְנִית דִּין שֶׁל מַעֲלָה לְדוּן אִת הַעוֹלָם, וְזֶה עַל מַשְׁקַל הַפְּסוּק "צְנַחֲסָה" לְיוֹם חַגְנוּ.

וַדָּא שׁוֹפֵר וְזֶה הַשׁוֹפֵר דִּהִינּוּ הַנֶּחֱם הוּד יְסוּד דְאִימָא, אִיִּדוּ דִּיחֲזִיק אֲקָרִי נִקְרָא אִילוּ שֶׁל יִחַק, דִּהִינּוּ תוּקְפִיָּה דִּיחֲזִיק מוֹקְפוּ וְחוּקוּ שֶׁל יִחַק שֶׁהוּא הַגְּבוּרָה, (כִּי אִיל פִּירוּשׁוּ מוֹקְפוּ) כִּי אִימָא אִיהִי גּוֹפֵא רַחֲמִים אֲלָא שְׁדִינִין מִתְעוּרִין מִסְטֵרֵהָ, וְהִינּוּ שְׁמִינָה נִמְשְׁכִין וּמִתְגַּלִּים דִּהִינִין צוּר'א, וְנִגְלַח הוּד יְסוּד דְאִימָא מְלוּצְשִׁים הַצִּינּוּת וְהַגְּבוּרָה דְלֵאָה וְאִימָא, הִינּוּ אַחַר חִילוּף הַשְּׁנִי שְׁנַעֲשֶׂה צְנִיחַת צֹהֲנָה, יֵשׁ צֹהֵס [שְׁמוֹת] מ"ה וְצ' דְבִין דְבִין שְׁחַס הַגְּבוּרָה, וְהַס נִכְנָסִין צְנוּקָבָא כִּמ"ש צִהַמְשָׁךְ, וְשֶׁס מִתְגַּבְּרִים דִּהִינּוּ וְהַגְּבוּרָה, וְהַס מוֹךְ הַנוֹקְבָא וְהַכֹּל דִּינִים כְּמוֹצֵר צִהַמְשָׁךְ הַמֵּאֲמֵר, תוּשְׁבִיחֵיהּ דְאַבְהִין הַאֲצוּת שְׁחַס קוּד חֲסֵד גְּבוּרָה תְּפֹאֲרַת, לְפִי שְׁכַל הַמוֹחִין מְלוּצְשִׁים צְמוּכִים, כִּי הַכֹּלִים שֶׁל חֲכָמָה צִנָּה דַּעַת הַס מִתְחַד גְּבוּרָה תְּפֹאֲרַת שְׁעוּ לְשֶׁס.

צ"ה אמר לו, הָא זְמִינִין סְנִיחִין שְׁאִיִּדְנָא עַל הָאֵי שׁוֹפֵר מֵאִי קָא מְיִירִי הַרִי כְּכַר הַרְנָה פְּעֵמִים שְׁאֲלַתִּי עַל סוּד הַשׁוֹפֵר מֵה טַעֲמוּ וְעֵנִי, וְעַד כָּאן קָא אֲתִישְׁבְּנָא בִּיה וְעַד עַמָּה לֹא נִמְיִשְׁנָמִי צוּ.

אָמַר לִיהוָה רַבִּי שְׁמַעוּן, וַדָּא הָאֵי הוּא בְּרִירָא דְמַלְכָּה וְדָאֵי וְזֶה צִרוּרוּ שֶׁל הַדְּבַר מֵה שְׁאֲלַח עַמָּה, וְהוּא דִּישְׂרָאֵל בְּעֵינֵי בְּיוֹמָא דְדִינָא שׁוֹפֵר וְדָא קֶרֶן כִּי יִשְׂרָאֵל כְּרִיכִים צִוּם הַדִּין לְתַקוּעַ צְשׁוֹפֵר וְלֹא כִקְרָן, בְּגִין דְקֶרֶן הָא אֲתִידַע בְּאֵן אֲתֵר אִיהוּ לְפִי שְׁסוּד הַקֶּרֶן הַרִי נוֹדַע צֹהִימָה מִקּוּס הוּא, דִּהִינּוּ צְנַחֲסוּת שְׁחַס מִדַּת הַדִּין, וְאֲתֵתְדְבַקָּא דִינָא קָא בְּעֵינָא וְלֵהֲתַדְבַק וְלַעוּרַר אִת דִּינֵי הַמַּלְכוּת צֹרָחַס הַשְּׁנָה עַל יְדֵי תְּקִיעָה צְקֶרֶן אִין מִן הַרְאוּ, אֲצַל עַל יְדֵי תְּקִיעָה צְשׁוֹפֵר שֶׁהוּא צֹהִימָה מִתְעוּרַת מִדַּת הַרַחֲמִים וּנְמַתְקִים כֹּל דִּהִינִים, אֲבָל הָא תְּנִינִין אֲצַל הַרִי לְמַדּוּ, כִּי בְּמִצִּינֵי צְדָבְרֵי תְּפִילּוֹת שֶׁל רַחֲשֵׁ הַשְּׁנָה, וּבְעוֹבְדָא וְצִמְעֵשָׁה שֶׁל תְּקִיעַת הַשׁוֹפֵר, בְּעֵינֵי לְאַחֲזָאָה וְלֹא תֵּלְרָא מִפְּלִין סְתִימִין אִנוּ כְּרִיכִים לְהַרְאוּת וְלַעוּרַר דְבָרִים הַסְתוּמִים לְמַעֲלָה.

תָּא וַחֲזִי, כִּד הָהוּא שׁוֹפֵר עֲלֵמָּה צֹהֲנָה, כִּי כֹאשֵׁר זֶה הַשׁוֹפֵר הַעֲלוּן שֶׁהוּא הַנֶּחֱם הוּד יְסוּד דְאִימָא, דְגִהִירוּ דְבִבְרָא בִּיה אֲשֶׁר כֹּל הַאֲוֹרוֹת שֶׁל הַמוֹחִין דו"א הַמְלוּצְשִׁים צֹהֵס, אֲסִתְלַק מִסְתַּלְקִים וְיוֹצֵאִים מְרִישָׁא דו"א וְעַל יְדֵי זֶה הוּא נִשְׁאֵר יֵשׁן כְּצִיבּוּל, שׁוּה נַעֲשֶׂה צְנִיחַת צֹהֲנָה שֶׁל הַעֲמִידָה לְפִי שִׂישְׂרָאֵל מוֹקְעִין צְשׁוֹפֵר, (וּכְאֵן מֵה שְׁכַחַז "כִּד הוּא שׁוֹפֵר וְז' אֲסִתְלַק", הִנֵּה שׁוֹפֵר הוּא

זהר לפני התקיעות

ט

**כִּד אֶסְתַּלַּק הַהוּא שׁוֹפֵר גְּדוֹל דְּלָא יִנְקָא לְבַנְיָן, פְּדִין יִצְחָק
אֶתְתַּקֵּף, וְאֶתְתַּקֵּן לְדִינָא בְּעֵלְמָא:**

**וְכִד אֶתְעַר הָאֵי שׁוֹפֵר, וּבְנֵי נְשָׂא תִיבְיָן מִחֻטְאֵיהוֹן, בְּעֵינֵין לְזַנְדָּא
קוֹל שׁוֹפֵר מִתְתָּא, וְהַהוּא קָלָא סְלִיק לְעֵילָא, פְּדִין אֶתְעַר
שׁוֹפְרָא אֲזִירָא עֲלָאָה, וְאֶתְעַר רַחֲמֵי וְאֶסְתַּלַּק דִּינָא:**

**וּבְעֵינֵין לְאַחְזָאָה עוֹבְדָא בְּשׁוֹפֵר, לְאַתְעַרָּא שׁוֹפְרָא אֲזִירָא, וּלְאַפְקָא
בְּהָאֵי שׁוֹפֵר לְתַתָּא אֵינֵין קְלִי, לְאַחְזָאָה דְּכָל אֵינֵין קְלִין
דְּלְעֵילָא דְּכָלִין כְּלָהוּ בְּהַהוּא שׁוֹפֵר עֲלָאָה, יִתְעַרוֹן לְנַפְקָא:**

וּבְהִנְיָ קְלִין דְּלְתַתָּא, יְהִיבִין יִשְׂרָאֵל וְזִילָא (לְרַחֲמֵי מִתְתָּא וְאֶתְעַר

מתוק מדבש

מתקא או אנו צריכים להמשיך ולהעלות את קול השופר מלמטה, וההוא קלא סליק לעילא וזה הקול עולה למעלה, פדין אתער שופרא אחרא עלאה או מתעורר שופר אחר העליון שהוא הבניה, ואתער רחמי וסתלק דינא ועי"ז מתעורר הרחמים ומסתלק הדין.

ובעינין לאחזאה עובדא בשופר ואנו צריכים להראות מעשה על ידי תקיעת שופר, לאתערָא שופרא אחרא כדי לעורר שופר אחר, ולאפקא בהאי שופר לתתא ולהוציא על ידי תקיעת שופר שלמטה בעולם הזה, אינן קלי אותם הקולות, שהם פנימיות ומוחין דו"א [דתפארת] שנסתלקו למעלה, עד שיוורדים ונכנסים למקומם תוך רישא דז"א [דתפארת] כדלקמן, לאחזאה שעל ידי השופר שבעולם הזה אנו מראים ומרמזים, דכל אינון קלין דלעילא דכלילין כלהו בההוא שופר עלאה שכל אותם הקולות שלמעלה, הכלולים כולם בשופר העליון, דהיינו תוך הנצח הוד יסוד דאימא [דבניה], יתערוֹן לנפקא יתעוררו לצאת ולרדת למקומם.

ובהני קלין דלתתא, יהבין ישראל חילא לעילא ובאלו הקולות של תקיעת שופר שלמטה, נותנים ישראל כח למעלה,

וממשיך דבריו ואמר כי כד אסתלק ההוא שופר גדול כשמסתלק השופר הגדול הזה, דהיינו כשהנחם הוד יסוד דאימא מסתלקים עם המוחין מרישא דז"א, דלא ינקה לבנין שאינם משפיעים את אור המוחין אל הנגיס שהם זו"ן, וזהו במחילה כשנסתלקו המוחין לפני שנכנסו בנוקבא, ואז הז"א הוא בתוקף הדין, והמוחין דבינה ועטרא דגבורה נכנסו ונחלצו בתוך הנוקבא, פי' בינה וגבורה דאזא ואימא שלאחר החילוף השני, שהם [שמות] מ"ה וז"ן דז"ן, שאז הם משפיעים דין בעולם, פדין יצחק אתתקף אז הגבורה של יצחק מתחזקת, ואתתקן דינא כעצמא ונתקנת הגבורה לדון את העולם, והיינו כשנחם הוד יסוד דאימא נכנסין בנוקבא. (שם ע"א-ע"ב)

תשובה וזידי בעת התקיעות

וכד אתער האי שופר וכשמתעורר זה השופר, דהיינו כשישראל תוקעים בשופר בעולם הזה, ובני נשא תיבין מחטאיהון ובני אדם חוזרים בתשובה מחטאיהם, כי בשעת תקיעת שופר דמיושב, בין סדר לסדר, צריך להתודות על חטאיו בלחש (עד שלא ישמעו הדברים גם לאוזן הממוה נעמו), לפי שאז מתערבב השטן ואינו משיג לקטרג, ואז דברי הוידוי עולים למעלה בהתחברות קול השופר העולה למעלה (כמנואר בדיוק השופר דף 5 ע"ב). בעינין לנגדא קול שופר

זהר לפני התקיעות

שׁוֹפֵר גָּדוֹל לְעֵילָא, וְעַל דָּא בְּעֵינָן לְזַמְנָא שׁוֹפֵר בְּיוֹמָא דָּא, וְלִסְדְּרָא קָלִין, לְכוּנְנָא בֵּיהּ, בְּגִין לְאַתְעָרָא שׁוֹפֵר אֲזוּרָא, דְּבֵיהּ בְּלִיָּן קָלִין לְעֵילָא, וְלִסְדְּרָא קָלִין בְּשׁוֹפֵר):

סְדְרָא קְדָמָא, קָלָא גְפִיק, וּבִתְעָפֵר לְעֵילָא, סְלִיק רְקִיעֵין, וְאַתְבָּקֵע בֵּין טוּרֵי רְמָאִי, וּמְטִי לְגַבֵּיהּ דְּאַבְרָהָם. וְשָׂרְיָא בְּרִישֵׁיהּ וְאַתְעָפֵר. וְאַתְעָר הוּא, וְאַתְקִין לְכוּרֵסְיָא:

מתוק מדבש

דגצרות ממון היסודות דאצא ואימא, ומתלצין יחד עם הצג"ה מן ההודות דאצא ואימא, ונכנסין צג"ה דז"א, וכל זה כלל היסודות דאצא ואימא, ונכנסין על גבי רישא דז"א החסין דז' כללים דאצא ואימא דאחור ודפנים, וכן צג"ה דלגס החדש דפנים, וכן דמ"י שלם דלגס החדש דפנים, וכן דמ"י דחסדים כלל דלגס דאחור, מלוצשים מן יסודות דאצא ואימא, עד כאן כונת השברים.

אח"כ בתרועה נאמר "עלה אלהים צמרתו", והיינו שמסתלקים למעלה הדמ"י דגצרות דאצא ואימא, שנכנסו מלוצשים מן ההודות דאצא ואימא בתוך צג"ה דז"א, ומזו והתלצו מן יסודות דאצא ואימא, והתחברו עם הדמ"י דחסדים דשם, עד כאן כונת התרועה.

אחר כך בתקיעה צ', נכנסין כל שאר המוחין, דהיינו חסין דז' כללים דאצא ואימא דאחור ודפנים שהם יסודות וחדש, וצג"ה דלגס החדש דפנים כלל, ודמ"י שלמים דאחור ודפנים.

והנה הצג"ה כלל שנכנסו בשברים, התפשטו כלל אורך קו השמאלי דז"א, והאירו צנינה וצנורה דעמ דנוקבא, אולם המוחין שנכנסו בתקיעה צ' דהיינו החסין ודמ"י, הם נכנסו רק בחכמה צנינה דעמ דז"א כלל, וצג"ה הם נדחים לתוך גזרה תפארת דז"א, וצמרת נדחים ללגס הוד יסוד דז"א, ומאירים לתחמה צנינה דעמ דנוקבא, ע"כ ההקדמה.

קול התקיעה מתעטר ועוזה דרך כל הרקיעים

ועתה מתחיל לפרש את סוד התקיעות, ואמר פְּדָרָא קְדָמָא סְדֵר הַרְאָשׁוֹן שְׁהוּא הַתְקִיעָה הַרְאָשׁוֹנָה דְּתַשְׁרִית, קְרָא גְפִיק קוֹל הַתְקִיעָה יוֹצֵא מִפִּי הַמוֹקֵע, וּבִתְעָפֵר שְׂעִיָּא וּמִתְעַטֵר לְמַעְלָה, וְסָדֵר עֲלֵימּוֹ הוּא כִּי פְּדָרָק רְקִיעֵין קוֹל הַתְקִיעָה שְׁלֵמָה עוֹלָה דֶּרֶךְ כָּל

ועל דא בעינן לזמנא שופר ביומא דא ועל כן צריכים להכין שופר ביום הזה, ולסדרא קלין לכוונא ביה ולסדר הקולות של תשר"ת תש"ת ותרת"ת ולכוין בהם, בגין לאתעררא שופר אחרא כדי לעורר שופר אחר שהוא הנצח הוד יסוד דאימא [דבינה], דביה בליין קלי לעילא שבו היו כלולים הקולות שלמעלה שהם המוחין. (שם ע"ב)

קיצור כונות התקיעות לפי האריז"ל ושיבת הרש"ש ז"ל

נסדר ע"י יד"ן הגאון רבי יעקב הלל שליט"א דע כי בתקיעה הראשונה תחילה מעורר הצ"ל השופר את החכמה צנינה דעמ דמ"ה דז"א שהם חכמה צנינה דעמ שצמחין (לאפוקי חכמה צנינה דעמ שצמחין), והמ"ה נקרא אברהם, ועוד עולה למעלה ומעורר את המוחין דחכמות וחסדים דאצא ואימא דאחור הסינוף השני, שהם מ"ה וצ"ן דמ"ה, (ולדעמי פירושו שמתלצים עמה צנרתין להחכות לעלייתן למ"ן), וגם מסתלקין הנגח הוד יסוד דאימא ממון הנוקבא עם המוחין דצנינות וצנורות שצמחין, שהם מ"ה וצ"ן דצ"ן, עם הו' גצרות דצנינות מספירה לספירה שהיו צמח דנוקבא, והצ' כללים דאצא ואימא הנ"ל, עם הרפ"ח דצנינות "פנים", עולים למ"ן עד רוס המעלות, ומששים המוחין מפרטוף לפרטוף (מצנינה לצנינה) עד שמזדווגים אצא ואימא, וממשיכים צ' כלמי המוחין על גבי רישא דז"א, כלל היסודות דאחור שעלה למ"ן, ולגס החדש דפנים שנמשך עמה ונקרא מנש"ך, והם סוד כסא של ד' רגלים, פירוש צ' כלמי אצא ואימא דאחור הם צ' רגלי הכסא, וצ' כלמי אצא ואימא דפנים הם צ' רגלים האחרים, ועל זה נאמר והיון תחסד כס"א, עד כאן כונת תקיעה הראשונה.

אח"כ בשברים נכנסין צג"ה דז"א צ' הודות דאצא ואימא עם המוחין דצג"ה שצמחין, וגם מסתלקין הדמ"י

זהר לפני התקיעות

יא

וּבְסִפְרָא דְאַתְרָתָא תְּנִינָן, בְּשִׁעְתָּא דְהָהוּא קְלָא קְדָמָאָה סְלִיק, אַתְרָא וְאַתְרָא אַבְרָהָם, וְאַתְרָא לְכוּרְסֵיָא, פְּקֻדִין עֲלֵיהּ אָבָא וְאָבָא:

אַדְהֵכִי סְלִיקָא תְּנִינָא, תְּקִיפָא לְתַבְרָא תְּקִיפֵי רְגִיזִין, וְדָא סְדָרָא תְּנִינָא הָהוּא קְלָא תְּבִירָא בְּתוּקְפוּי, וּכְדִין סְלִיקָא, וְכָל דִּינִין

מתוך מדבש

עולים למעלה עד רוס המעלות צמוד מ"ן, ואז נעשה יחוד אצא ואימא כדלקמן, ועי"ו יורדים כל הד' מוחין על גבי רישא דז"א, הישנים וגם החדשים לאחור ודפנים ועומדים שם צמוד אור מקיף, וְאַתְרָא קְדָמָאָה וְהוּא מוֹחִין דְאֲצָא וְאֲיִמָא דְאֲחֹר וְדִפְנִים נִתְקַיְמִים וְנַעֲשִׂים שֵׁם כְּסָא שֶׁל ד' רגלים, וזהו סוד מש"כ והוכן צחמד כסא. (לפי הארז"ל והרש"ש ז"ל).

ומציא ראה לדבריו, ואומר כי וּבְסִפְרָא דְאַתְרָתָא תְּנִינָן צִסְפֵּר אֲגֵדָה לְמִדּוּ, כִּי בְּשִׁעְתָּא דְהָהוּא קְלָא קְדָמָאָה פְּקֻדִין צִשְׁעָה שׁוֹה הַקּוֹל שֶׁל תְּקִיעָה הַרְאֵנוּ דְמִשְׁרִית עוֹלָה, אַתְרָא וְאַתְרָא אַבְרָהָם נִתְעוֹרֵר וּמִתְעוֹרֵר אֲצִיבֵי פִירוּשׁ שֶׁהַחֲכָמוֹת וְחֻסְדִּים דְאֲצָא וְאֲיִמָא מִתְלַבְּשִׁים עִתָּה צִנְחָה הוּד יְסוּד דְאֲיִמָא, כִּהְנִיחָה לְעֲלִייתָהּ לְמִ"ן, וְאַתְרָא קְדָמָאָה וּמִתְקַן אֵת הַכְּסָא, עַל יְדֵי שֶׁהוּא מוֹצִיא אֵת הַצִּיּוֹת וְהַגְּזוּרוֹת מֵהַמְּלָכוֹת, וְעוֹלִים לְמִ"ן וּמִתְעוֹרְרִים אֵת הַזּוּג לְתַקֵּן הַמוֹחִין, וּמִמְשִׁיכִים כָּל הַמוֹחִין חֲדָשִׁים גַּם יְשִׁינִים עַל גְּבִי רִישָׁא דְז"א, וְנַעֲשִׂים שֵׁם כְּסָא שֶׁל ד' רגלים, פְּקֻדִין עֲלֵיהּ אָבָא וְאָבָא וְפּוֹקֵדִים עֲלֵיהּ אֲצָא וְאֲיִמָא, כִּי הָאֲצָא וְאֲיִמָא מִתְיַחֲדִים עַל יְדֵי תְּקִיעָה ז', כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב הַרְבֵּי צִמְלַת "תְּקִיעָה" כִּי תִקַּע הוּא לְשׁוֹן זוּג, כִּי עַל יְדֵי תְּקִיעָה נַעֲשֶׂה זוּג אֲצָא וְאֲיִמָא.

אַדְהֵכִי פְּקֻדִין תְּנִינָא צִמְלַת כִּי עוֹלָה קוֹל הַשְּׁמִי שֶׁהוּא הַשְּׁצִרִים דְמִשְׁרִית, תְּקִיפָא דְתַבְרָא תְּקִיפֵי רְגִיזִין שֶׁהוּא תְּקִיף לְשִׁצוֹר אֵת מוֹקֵף רוּגוֹ הַדִּינִים, וְדָא סְדָרָא תְּנִינָא וְהוּא סִדְרָא הַשְּׁמִי שֶׁהוּא הַשְּׁצִרִים, הָהוּא קְלָא תְּבִירָא בְּתוּקְפוּי פִירוּשׁ כִּי קוֹל שִׁצוֹר מוֹרֵה עַל הַדִּין, כִּי הַחֲסֵד הוּא סוּד הַתְּקִיעָה שֶׁהוּא קוֹל פְּשׁוּט הַנִּמְשָׁךְ צִלִּי

הרקיעים, ועובר בזה בין החילונים העומדים בדרך ורוצים לעכב עליהם, וְאַתְרָא בֵּין מוֹרֵי רְקִיעָא וְזוֹקֵעַ בֵּין הַרִים הַרְמִים שֶׁהֵם הַתַּלְתַּת חֲלָלֵי דְגוֹלְגֹתָא דְז"א הַיְשָׁנִים כִּיּוֹן שֶׁנִּסְתַּלְקוּ מֵהֶם הַמוֹחִין, (שֶׁהוּא צִמְיַת חֲסֵד גְּזוּרָה חֲפָצָה שֶׁהֵם סוּד הָאֲצוּת הַנִּקְרָאִים הַרִים), וְכִיּוֹן שֶׁנִּסְתַּלְקוּ מֵהֶם הַמוֹחִין וּמִגִּיעַ קוֹל הַתְּקִיעָה עַד אֲצִיבֵי, שֶׁהוּא הַכְּלִי שֶׁל הַחֲסֵד דְדַעַת, שֶׁצִּמְכּוֹ הִיָּה מְלוּבָשׁ מִמוֹת עֵטְרָא דְחֲסֵד דְדַעַת שֶׁנַּעֲשֶׂה מִחֲסֵד דְז"א, וְלִכֵּן נִקְרָא אֲצִיבֵי, הֵנָּה זֶה הַכְּלִי הִיָּה יֵשׁן, וְקוֹל הַתְּקִיעָה מִעוֹרֵר אוֹתוֹ, וְהַרְשָׁ"ש פִּירֵשׁ הַכוּוּנָה עַל [צִמְיַת] חֲכָמָה צִינָה דַעַת [דַּעַת] מִ"ה דְז"א, שֶׁנִּקְרָא הַמִּ"ה חֲסֵד, וְלַעֲלוֹם מִעוֹרְרִים כָּל הַחֲכָמָה צִינָה דַעַת דְמִ"ה, שֶׁהַחֲכָמָה צִינָה דַעַת דְמִ"ה הֵם הַיְשָׁנִים מִפָּתַת סִלּוּק הַמוֹחִין דְחֲכָמָה שֶׁהוּא צִמְכּוֹן, מִסְתַּלְק.

וְיִשְׂרָאֵל בְּרִיִּישׁוּ וְאַתְרָא וְאֲחִ"כ קוֹל הַתְּקִיעָה עוֹלָה וְשׁוֹרָה עַל רִישׁוֹ דְז"א וּמִתְעוֹרֵר צו, כִּי שֵׁם הוּא עֲשֵׂה מוֹת דְעֵטְרָא דְחֲסֵד, וְהַכוּוּנָה לְהַמוֹחִין דְחֲכָמָה וְחֻסְדִּים דְאֲצָא וְאֲיִמָא דְלֵאחֶר הַחִלּוּף הַשְּׁמִי, שֶׁהֵם [שְׁמוֹת] מִ"ה וְצִ"ן דְמִ"ה, וְנִקְרָאִים כְּלָלוֹת עֵטְרָא דְחֲסֵד, כִּי כָּל זֶלֶם דְאֲצָא נִקְרָא חֲסֵד לְגַבֵּי הַלֵּל דְאֲיִמָא, הַנִּשְׁאֵר צִמְכּוֹ אֹר מִקִּיף עַל גְּבִי רִישָׁא דְז"א, (וְצִשְׁעֵר הַכוּוּנָה צִיָּר גַּם צִאֲסָן אַחֵר מֵהַ שְׁכָחוּב "וְיִשְׂרָאֵל צִרִישׁ" דְחֲמֵר לְגַבֵּי אֲצִיבֵי, וְהוּא לְרִמּוֹז לְהָא, דְמוֹת הַגְּזוּרָה נִכְנָס מִיַּד צִמְחִילָה שְׁצִרִים דְמִשְׁרִית, וְצִינְמִים עִמָּד מוֹת הַחֲכָמָה וְהַחֲסֵד לְמַעַלָּה וְהַתְּעַכְבֵּשׁ, וְהוּא וְיִשְׂרָאֵל צִרִישׁ).

וְאַתְרָא הוּא וְאִז עֲשֵׂה מוֹת הַחֲסֵד גַּם הוּא מִתְעוֹרֵר, וּמוֹצִיא מֵהַנּוֹקְבָא אֵת הַנֶּזֶח הוּד יְסוּד דְאֲיִמָא עִם הַצִּיּוֹת דְצִינָה וְעֵטְרָא דְגְּזוּרָה שֶׁנִּסְתַּלְקוּ וְנִכְנָסוּ כוֹלֵם צִמְכּוֹ, וְאִז כָּל הַדִּין מוֹחִין

זהר לפני התקיעות

דִּיתְעָרוֹן (ס"א דִּאתְעָרֵן) קָמִיָּה אֲתַבְּרוּ, עַד דְּסָלִיק לְאַתְרֵיהּ דִּיצְחֹק.
כִּיּוֹן דִּיצְחֹק אֲתַעֵר, וְזָמִי לְאַבְרָהָם מִתְקָן לְכוּרְסֵיָּא לְקַיָּמָא קָמִיָּה.
כְּדִין אֲתַכְפֵּיא, וְתַבַּר תּוּקְפָא קְשִׁיא:

וּבְהָאֵי בְּעֵי מַאן דִּתְקַע לְכוּוּנָא לְבָא וְרַעֲוִתָּא, בְּגִין לְתַבְרָא וְזִילָא
וְתוּקְפָא דִּינָא קְשִׁיא, הָרָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים פט טו) אֲעִלֶּי
הַלֵּם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, יוֹדְעֵי וְדָא:

סְדָרָא תְלִיתָאָה, קָלָא נְפִיק וְסָלִיק, וּבְקַע כָּל אֵיזוֹן רְקִיעִין, וְרוּזְמִי
מִתְעָרֵן, וּבְטִי הוּא קָלָא לְרִישֵׁיהּ דִּיעֲקָב. וְיַעֲקֹב אֲתַעֵר,

מתוק מדבש

מוח הצינה והגבורה [דדעת] לנוקבא דז"א, נמלא
שעל ידי תקיעת השצרים כבר מתחלת להיות אל
הנוקבא צמינת מוחין, ועי"ז נמתקים ונשצרים כל
כמות הדינים.

יודעי תרועה, לבוין כוונות התרועה.
וּבְהָאֵי בְּעֵי מַאן דִּתְקַע לְכוּוּנָא לְבָא וְרַעֲוִתָּא
זוהו נריך מי שמקוע לבוין את לבו ולזונו,
בְּגִין לְתַבְרָא חֵיָּא וְתוּקְפָא דִּינָא קְשִׁיא
כדי לשצור ולצטל את הכח ומוקף הדין הקשה,
הָרָא הוּא דְכָתִיב זֶהוּ שְׂמֹחַ אֲשָׁרֵי הַעַם יוֹדְעֵי
תְרוּעָה פִּירוּשׁוֹ יוֹדְעֵי וְדָא שִׂוְדַעִים לְכוּוּן הַכוּוֹנֹת
של התרועה, אי נמי תרועה הוא לשון שצירה,
והיינו שיודעים לשצור את תוקף הדין.

סְדָרָא תְלִיתָאָה הַסְדֵר הַשְּׁלֵשִׁי, הוּא הַתְרוּעָה
דַּתְשֵׁר"ת, קָלָא נְפִיק וְסָלִיק קוֹל הַתְרוּעָה
יוצא מפי התוקע, ועולה למעלה, וּבְקַע כָּל אֵיזוֹן
רְקִיעִין וּבְקַע אֵת כָּל הַרְקִיעִים שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה,
ועוצר צכח בין כל החיזונים העומדים צדך ורוזים
לעכב את עלייתו, ועי"ז וְרַחֲמֵי בְּתַעֲרָן הַרְחַמִּים
מתעוררים, בְּסוּד עֵלָה אֱלֹהִים צַמְרוּעָה, כִּי עִי"ז
יוצאת עטרא דגבורה מהוד דאימא ועולה על גבי
רישא דז"א, וּמַתְצַרִּים עִם הַמַּסְדִּים שְׂצִסוּדוֹת
דַּאֲצָא וְאִימָא, וּבְטִי הוּא קָלָא לְרִישֵׁיהּ דִּיעֲקָב
ומגיע קול הזה לראשו של יעקב, ור"ל שמתחברים
הדעת תפארת יסוד דגבורות עם הדעת תפארת
יסוד דחסדים תוך לצושיהם דיסודות דַּאֲצָא וְאִימָא,
וקו האמצעי דמוחין נקרא יעקב.

הפסק, ושצרים הם צמינת דין שהיא קול מפוסק,
וּבְדִין סְפָקָא ואז עולה קול השצרים, וְכָד דִּינִין
של הקליפות דִּיתְעָרוֹן קָמִיָּה אֲתַבְּרוּ וְכָל הַדִּינִים
שיחשורו צעת עלייתו מפאת הקליפות, כולם
נשצרים לפניו, ועולה עד דְּפָלִיק לְאַתְרֵיהּ דִּיצְחֹק
עד שעולה קול השצרים למקומו של יחמק, שהוא
עטרא דגבורה שעל רישא דז"א, ועי"ז הוא מתעורר
משנימו, כי משמך צו"א הצינה גבורה הוד דאצא
ואימא דלס דאחור, מלוצשים תוך הודות שלהם,
עם הדעת תפארת יסוד דגבורות גם כן.

כִּיּוֹן דִּיצְחֹק אֲתַעֵר כִּיּוֹן שִׁלְחַק מַתְעוּרָה, פִּי'
שנמשכו המוחין צצינה גבורה הוד דז"א,
וְהָמִי לְאַבְרָהָם מִתְקָן לְכוּרְסֵיָּא פִּי' שִׁנְשָׁרוּ
על גבי רישא דז"א, הַחֲכֵמָה חֲסֵד נָחַ דְּצ' לְלַמִּים
ישן וחדש, ויחמק רואה את אצרהם שמתקן את
הכסא, שִׁנְשָׁרוּ הַחֲכֵמוֹת וְהַחֲסִדִּים דְּצ' הַלְלָמִים
ישן וחדש על גבי רישא דז"א, והם מוכנים להכנס
תוך ז"א, לְקַיָּמָא קָמִיָּה שְׂעוּמִדִּים עַל גְּבִי רֵאשׁוֹ
דז"א בְּסוּד אֹר מְקִיף, כִּי אִינוּ נִכְנָס עֲדִיין עַד
תקיעה הצי.

כְּדִין אֲתַכְפֵּיא וְתַבַּר תּוּקְפָא קְשִׁיא אִז נִכְנַע
ונשצר תוקף דין הקשה של יחמק, מַחֲמַת
הַמוּחִין דַּחֲכֵמָה חֲסֵד נָחַ שְׂעוּמִדִּים לְהַכְנֵס, וְלִכְן
כְּשִׁנְשָׁמִים הַמוּחִין צִינָה וְגַבּוּרָה מְלּוּצְשִׁים תוֹךְ
הַהוֹדוֹת שֶׁל חֲכֵמָה וְצִינָה תוֹךְ רִישָׁא דז"א, וּמַתְפַּשְׁטִים
צַנ' סְפִירוֹת צִינָה גַבּוּרָה הוּד שְׂבָקוּ הַשְּׂמַלְלֵי דז"א
עד ההוד שצ, וּנּוּדַע כִּי מִן הַהוּד דז"א נַעֲשֶׂה

זהר לפני התקיעות

י

וְלִזְמִי לְאַבְרָהָם מִתְתַקֵּן בְּנִיסָא אֱוֹרָא. כְּדִין אֱוֹרִין תְּרוּוֹיְהוּ בֵּיה
בְּיַצְחָק, דָּא מִהֲוֵי סְטָרָא וְדָא מִהֲוֵי סְטָרָא, וְלֹא יִכְלִין תּוֹקְפִי
לְצַפְקָא לְבַר, וְהִנֵּי תִלְתָּא סְדְרִין פְּלִהוּ סְדְרָא וְדָר:

סְדְרָא אֱוֹרָא, קָלָא צְפִיק וְסָלִיק, וְצִיִּיל לְאַבְרָהָם מֵאַתְרֵיהּ, וְנִגְדִיד
לִיה לְתַתָּא, לְאַתְר דְּתּוֹקְפִיהוּן דְּיַצְחָק עֲרִיזִין, וְקִיבִין לִיה
לְאַבְרָהָם בְּצוּוּיְהוּ:

סְדְרָא תְּנִינָא, צְפִיק קָלָא תְּבִירָא, לֹא תְקִיפָא פְּקֻדְמָא, לֹא
דְּיִזְלִישׁ הֵוֵא קָלָא דְּתַקֵּעַ, אֲלֵא דְּהֵוֵא קָלָא לֹא אִיהוּ

מתוק מדבש

וְיַעֲקֹב אֲתַעֵר וְיַעֲקֹב נִמְעוּר מְשִׁינָתוֹ, וְחָפִי
צְאָבְרָהּ בִּתְתַקֵּן בְּנִיסָא אֱוֹרָא וְהוּא
רוּחָא אִתְּרַחֵם שְׁהוּא סוּד עֵטְרָא דְּחֶסֶד שְׁתַּקְנַת
צִלָּד אַחַר, וּפִירוּשׁוֹ כְּשִׁמְתַּחֲזִיר עַל גְּזִי רִישָׁא דְּזוּ"א
הַמְסָדִים עַם הַגְּזוּרֹת שְׁתַּמְלֵקוּן מִזְבִּינָה גְזוּרָה
הוּד, תּוֹךְ יוֹסוּדוֹת דְּאַבָּא וְאִמָּא. אוֹ הַכּוּוּנָה לְאַבְרָהָם
מִמַּשׁ שְׁהוּא צְמִינַת הַמוֹחִין דְּקוּ יִמִּין חֲכָמָה חֶסֶד
נִלְחַם הַעוֹמְדִים הֵכֵן לְהַתְּפַשֵּׁט בְּתוֹךְ הוּ"א.

כְּדִין אֱוֹרִין תְּרוּוֹיְהוּ בֵּיה בְּיַצְחָק אוֹ שֵׁיחָא,
דְּהִינּוּ אִבְרָהָם שְׁהוּא חֲכָמָה חֶסֶד נִלְחַם, וְיַעֲקֹב
שְׁהוּא דַעַת תְּפֹאֶרֶת יוֹד, אוֹחוּס צִלְחָק, וְהוּא
מִכַּח הַעֵטְרָא דְּגְזוּרָה שִׁלְחָא מִחוּךְ הַהוּד דְּאִמָּא,
וּמִכְנִיסִים אוֹתָהּ לְמִקוּמָה לְיִסוּד דְּאִמָּא לְהִוְיָתָה
יַחַד עַם הַעֵטְרָא דְּחֶסֶד, דָּא בְּהֵוֵי סְטָרָא אִבְרָהָם
מִצִּלָּד זֶה, הִינּוּ חֲכָמָה חֶסֶד נִלְחַם, וְדָא בְּהֵוֵי
סְטָרָא וְיַעֲקֹב מִצִּלָּד זֶה, הִינּוּ דַעַת תְּפֹאֶרֶת יוֹד,
וְיָא יִבְרִין תּוֹקְפִי צְנִפְקָא צְבִיר וְעִי"ו לֹא יִכּוּלִים
תּוֹקֵף דִּינִי יַחַק לְלֹאֵת לַחוּךְ לְפַעוּל דִּין צַעוּלָא.

הַגַּם שְׁהַגְּזוּרֹת כְּבִיר נִכְנָסוּ וְנִתְּפַשְׁטוּ צוּ"א צְבִינָה
גְזוּרָה הוּד שְׁלֵן, וְהִנֵּי תְּתִיבָא סְדְרִין בְּיַדוֹ סְדְרָא
חֶד וְאִלוֹ שְׁלֵשָׁה סְדְרִים שְׁהִם תְּקִיעָה שְׁזָרִים
תְּרוּעָה דְּתַשְׁרִית הִם כּוּלָּם סְדֵר אֶחָד, כִּי עַד כֹּאן
כּוּלָּם הִם צְמִינַת דִּינִים, אֲבָל צְחִיקָה צ' נִכְנָסִים
הַחֲכָמָה חֶסֶד נִלְחַם וְהַדַּעַת תְּפֹאֶרֶת יוֹד וּמִתְּעוּרִירִים
הַרְחַמִּים, הִרִי שְׁהִם צ' שְׁלָצִים.

וּמִמַּשְׁךְ דְּצִוִּי וְאִמֵּר סְדְרָא אֱוֹרָא סְדֵר אַחַר
שְׁהוּא הַתְּקִיעָה דְּתַשְׁרִית, קָלָא נְפִיק

וְכָלִּיק קוּל הַתְּקִיעָה יוֹלָא מִפְּנֵי הַתּוֹקֵעַ וְעוֹלָה
לְמַעְלָה, וְנִשְׁיֵר צְאָבְרָהּ בְּאַתְרֵיהּ וְלֹקַח אִתְּ
אִבְרָהָם מִמִּקוּמוֹ, כְּלוּמַר שְׁמַמְשִׁין צ' פְּרָקִים שֶׁל
מוֹת הַחֲכָמָה שְׁזַכִּיל הַחֶסֶד, שְׁעֵלָה וְנַעֲשֶׂה חֲכָמָה
דו"א, וְנִגִּיד צִיָּה צְתִיבָא וּמִמַּשְׁךְ אוֹתוֹ לְמַטָּה
לְמִקוּם הַחֶסֶד דו"א מִמַּשׁ, צְאָתְר דְּתּוֹקְפִיהוּן
דְּיַצְחָק שְׁרִיזִין מוּל הַמִּקוּם שְׁמוֹקֵף הַגְּזוּרָה שֶׁל
יַחַק שׁוּרָה, פִּירוּשׁ שְׁכַר נִכְנָס בְּמִקוּמוֹ מִקוּדָם
צְשָׁרִים דְּתַשְׁרִית, וְגַם כִּי צְשָׁה קְלוּת [סְפִירוֹת
דו"א] שֶׁס מִתְּגַזְרִים הַדִּינִים, כִּי הִג' רִאשׁוֹנוֹת
[חצ"ד] הִם רַחֲמִים. וְקִיבִין צִיָּה צְאָבְרָהּ
בְּצוּוּיְהוּ וּמִעַמִּיד אִתְּ הַמוֹת דְּחֶסֶד שֶׁל אִבְרָהָם
צְמוּכוֹ לְהַמְתִּיק אִתְּ מוֹקֵף דִּין הַגְּזוּרָה, הִרִי
שְׁתַּפְּשְׁטוּ הַמוֹחִין דְּחֶסֶד וְנִלְחַם מִהַחֲכָמָה אֵל הַחֶסֶד
דו"א. (שם דף צט ע"ב-ק ע"א)

סוּד הַהַמְתִּיקָה בְּשַׁבְרִים דְּתַשְׁרִית
סְדְרָא תְּנִינָא סְדֵר הַשְּׁנִי שְׁהוּא הַשְּׁזָרִים שֶׁל
תַּשְׁרִית, נְפִיק קָלָא תְּבִירָא יוֹלָא קוּל
הַשְּׁזָרִים מִפְּנֵי הַתּוֹקֵעַ, צִיָּה תְּקִיפָא בְּקֻדְמָא
שְׁאִינוֹ חוֹק כְּשָׁרִים שֶׁל תַּשְׁרִית, כִּי צְשָׁרִים דְּתַשְׁרִית
נִמַּשְׁךְ הַצְּבִינָה גְזוּרָה הוּד דְּאִחוּר, וְאִילוֹ צְשָׁרִים
דְּתַשְׁרִית נִמַּשְׁךְ הַצְּבִינָה גְזוּרָה הוּד דְּפִנִּים, וְהוּא כַּח
הַמִּימָוֶה, צִיָּה דְּהִיִּישׁ הֵוֵא קָלָא דְּתַקֵּעַ לֹא
מִפְּנֵי שְׁחַלְשׁ קוּל הֵוֵא שְׁתַּקֵּעַ, דְּסוּף סוּף הוּא
גְזוּרָה, אֲצִיָּה דְּהֵוֵא קָלָא צִיָּה אוֹ אִיהוּ צְבִי
יַצְחָק בְּקֻדְמִיתָא אֵלָּא שְׁקוּל הֵוֵא אִינוֹ אֵל
הַגְּזוּרָה שֶׁל יַחַק כְּמוֹ הַשְּׁזָרִים דְּתַשְׁרִית, שְׁהוּ

זהר לפני התקיעות

לְגַבֵּי יַצְחָק פְּקֻדֵי מִיתָא. דִּתְמִן תּוֹקְפָא תּוֹקְפָא שְׂרִיָא, אֶלָּא לְגַבֵּי אֵינִין
בֵּי דִינָא דְלִתְתָא, דְּאֵינִין רְפוּיִין יְתִיר, וְכִלְהוּ וְזַמְאֵן לְאַבְרָהָם לְגַבֵּייהוּ,
וְאַתְּפִינִין קַמִּיה:

אַדְהֵכִי סִדְרָא תְּלִיתָא, קָלָא זְפִיק וְסָלִיק, וְאַתְּעֵטֵר בְּרִישֵׁיהּ דִּיעֲקֹב,
וְנִגִיד לִיה לִתְתָא, לְהֵהוּא אֶתֵר דְּאֵינִין לְבִירָאן שְׂרִיִין. וְקֵאִים
לְקַבְּלֵיהוּ, אַבְרָהָם מִהֲאֵי סִטְרָא וְיַעֲקֹב מִהֲאֵי סִטְרָא, וְאֵינִין
בְּאַמְצֵעֵיתָא, כְּדִין אֶתְפִּינִין כְּלָהוּ, וּמִשְׁתַּכּוּזִין (ס"א וּמִשְׁתַּכְּסִי)
בְּאַתְרֵיהוּ, וְהִנֵּי כְּלָהוּ סִדְרָא אֲחֵרָא תְּנִינָא:

סִדְרָא בְּתַרְצָא, דְּבַעֲיָא לְסַלְקָא לֵוִן לְאַתְרֵיהוּ, וּלְיִישׁוּבָא (ס"א וּלְיִישׁוּרָא)

מתוק מדבש

בְּבִירָאן שְׂרִיִין לְמָקוּם הוּא שְׁלוֹמָם הַגְּבוּרָה
שׁוֹרִים, דְּהֵיִינוּ מוֹל מָקוּם הַגְּבוּרָה ד'ז"א.
וְקֵאִים קְבָבֵיהוּ וְעוֹמְדִים כְּגוּד הַגְּבוּרָה,
אַבְרָהָם מִהֲאֵי סִטְרָא אַבְרָהָם שְׂמַסְד
עוֹמֵד מֵלֵד זֶה, וְיַעֲקֹב מִהֲאֵי סִטְרָא וְיַעֲקֹב
שְׂמַסְפָּרֵת מֵלֵד זֶה, וְאֵינִין בְּאַמְצֵעֵיתָא הַגְּבוּרָה
הַסּ בְּאַמְצֵעֵי צִינֵיהֶם, פִּירוּשׁ לְעוֹלָם עוֹמְדִים כְּסִדְרָן,
חֲכָמָה חֲסֵד נֹחַ צִימִן וְצִינָה גְבוּרָה הוּא בְּשִׁמְלָל
וְדַעַת תְּפָאֶרֶת יִסוּד בְּאַמְצֵעֵי, אֲלֵא הַכּוֹנֵה הֵיא
עַל סִדְרָה הַמְשַׁכְּתָם שְׂמַסְכִּים הַחֲכָמָה חֲסֵד נֹחַ
תְּחִילָה בְּמַקְיעָה א' דַּש"ת, וְאַח"כּ "בְּאַמְצֵעֵי"
נִמְשָׁךְ הַצִּינָה גְבוּרָה הוּא בְּצִנִּים, וְאַח"כּ בְּסוֹף
נִמְשָׁךְ הַדַּעַת תְּפָאֶרֶת יִסוּד בְּמַקְיעָה הַצ', וּפְשוּט,
כְּדִין אֶתְפִּינִין בְּעָהוּ אִזּוּ נִכְנָעִים וְנִמְתַּקִּים כֹּל
הַגְּבוּרָה שְׂכַלֵי הַגְּבוּרָה, וּמִשְׁתַּכְּסִי בְּאַתְרֵיהוּ
וְהֵם נִשְׁקָטִים בְּמַקוּמָם, וְהִנֵּי בְּעָהוּ סִדְרָא
אַחְרָא תְּנִינָא וְכֹל אֲלוּ הַסִּדְרִים הַסּ סִדְרָה אַחֲרֵי
הַשְּׁנִי, דְּהֵיִינוּ שֵׁל תַּש"ת, שְׁעַל יְדֵי זֶה יִרְדוּ
וְנִחַפְּשׁוּ כֹל הַמוֹחִין מִחֲכָמָה צִינָה דַּעַת לְחֲסֵד
גְבוּרָה תְּפָאֶרֶת. (ש"ס דף ק ע"א)

מִצְחֵיהֶם לֹלֵךְ דַּחֲוֹר, כְּלוֹמֵר שֶׁשֶׁם הַיְתָה הַכּוֹנֵה
לְהוֹרִיד אֶת הַצ' מוֹחִין דְּצִינָה וְעֵטְרָא דְּגְבוּרָה לְלֹס
דַּחֲוֹר, וּבְפִרְטָא כְּשִׁנְכְּסוּ רַק הַצִּינָה גְבוּרָה הוּא
לְלֹס דַּחֲוֹר צְהוּד לְדִימָא, וְשִׁתְּפִשְׁטוּ כֹל קו
הַשְּׂמַלְיָה שֵׁל ז'א, דִּתְמִן תּוֹקְפָא תּוֹקְפָא שְׂרִיָא
כִּי שֶׁם צָקוּ הַשְּׂמַלְיָה שׁוֹרֵה מוֹקֵף הַדֵּינִים.

אַחֲרָא כּוֹנֵן קוֹל הַשְּׂנֵרִים דַּש"ת הֵיא, לְגַבֵּי אֵינִין
בֵּי דִינָא דְּתַתָּא אֲלֵא הַצִּינָה דִּין שְׁלֹמְטָה,
דְּהֵיִינוּ לְהַמְשִׁיךְ צ' פְּרָקִים גְבוּרָה וְהוּא שֵׁל מוֹח
הַצִּינָה שְׂכַלֵי הַגְּבוּרָה, שְׁעַל וְנַעֲשֵׂה צִינָה הַאֲמִיתִי
ד'ז"א, דְּאֵינִין רְפוּיִין יְתִיר שֶׁהֵם רְפוּיִים וְחַלְשִׁים
יְתֵר, שֶׁהֵם מִצְחֵיהֶם לְלֹס דַּפְּנִים הַנְּכַנְסִין עִמָּה,
וְכִיֵּהוּ חֲסָאן קְבָבֵיהֶם לְגַבֵּייהוּ וְכּוֹלֵם רֹאשִׁים
אֶת הַחֲסֵד שֵׁל אַבְרָהָם לְלֹס, דְּהֵיִינוּ שְׂמַסְפִּשְׁטוּ מוֹח
הַחֲסֵד בְּמַקוּמוֹ, מְקוּדָם בְּמַקְיעָה הַרְּאִשׁוֹנָה דַּש"ת,
וְאַתְּפִינִין קַמִּיה וְכּוֹלֵם נִמְתַּקִּים וְנִכְנָעִים לַפְּנִי.

אַדְהֵכִי סִדְרָא תְּלִיתָא בְּמוֹךְ כַּךְ סִדְרָה שְׁלִישִׁי
שְׁהוּא תְּקִיעָה הַאֲחֵרוֹנָה דַּש"ת, קָלָא
זְפִיק וְסָלִיק קוֹל הַמַּקְיעָה יוֹלָא מִפִּי הַמּוֹקֵעַ
וְעוֹלָה לְמַעְלָה, וְאַתְּעֵטֵר בְּרִישֵׁיהּ דִּיעֲקֹב
וּמִתְעַטֵּר בְּרָאשׁוֹ שֵׁל ז'א הַנְּקִרָא יַעֲקֹב, דְּהֵיִינוּ
שְׂמַעוֹרֵר אֶת מוֹח הַדַּעַת שְׂכַלֵי הַתְּפָאֶרֶת שְׁעַלָה
וְנַעֲשֵׂה דַּעַת, וְנִגִיד לִיה תְּתָא וּמִשְׁכִּי אֶת הַצ'
פְּרָקִין תְּחִילָה שֶׁהֵם תְּפָאֶרֶת וְיִסוּד, לְמַטָּה לְמָקוּם
הַתְּפָאֶרֶת הַאֲמִיתִי ד'ז"א, קְבָבֵיהוּ אֶתֵר דְּאֵינִין

סוּד הַהַמְתַּקוּת שְׂבַסְדֵּר תַּר"ת
סִדְרָא בְּתַרְצָא סִדְרָה אַחֲרֵי דְּהֵיִינוּ כֹּל הַסִּדְרָה
שֵׁל תַּר"ת בִּיחַד שְׂגוּרִים לְהַמְשִׁיךְ וּלְהוֹרִיד
אֶת הַמוֹחִין שְׂמַסְד גְבוּרָה תְּפָאֶרֶת שִׁתְּפִשְׁטוּ בְּנֹחַ
הוּא יִסוּד ד'ז"א, וְהֵיִינוּ דְּבַעֲיָא קְבָבֵיהֶם לֵוִן
קְבָבֵיהֶם שְׂכַלֵי הַגְּבוּרָה לְהוֹרִידֵם לְמָקוּם בְּנֹחַ הוּא

זהר לפני התקיעות

טו

בַּיַּיְהוּהוּ לְיִצְחָק כַּמְלֻכָּדְמִיּוֹן. בְּגִיזֵי דְהַאי בְּעָא לְיִשְׂרָאֵל לִיהַ בְּאַתְרֵיהּ, וְלֹא יִפּוּק בְּתוֹקְפוּי לְבַר, כְּדִין דִּינִין כְּלָהוּ אֲתַכְפִּיין, וְרוּזְמִין אֲתַעְרוּ:

עַל דָּא בְּעֵי לְכוּנָא לְבָא וְרַעוּתָא בְּהַגֵּי קְלִי, וְלִמְהַדְרַר בְּתִיבְתָא קַמֵּי מְאָרִיָּהוּן, כְּדִין כַּד יִשְׂרָאֵל מִתְקַנֵּי וּמְסַדְרֵי קְלִין בְּרַעוּתָא דְלִבָּא כְּדָקָא יָאוּת, בְּשׁוּפְרָא דָּא, אֲהַדְרַר הַהוּא עוֹפֵר עֲלָאָה. וְכַד אֲהַדְרַר, מְעַטְרָא לִיהַ לְיַעֲקֹב, וְאַתְתַּקֵּן כְּלָא, וְכוּרְסֵיָּא אֲחָרָא רְמִיו, וְכַדִּין וְזִידוּ אֲשַׁתְּכּוּ בְּכָלָא, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְרוּזִים עַל עֲלָמָא: זָכָאָה חוּלְקֵיהוּן דִּישְׂרָאֵל, דִּידְעִין לְנַגְדָּא וְלֹאֲמִשְׁכָּא לְמְאָרִיָּהוּן מְדִינָא לְרוּזְמִי, וְלִתְקַנָּא כְּלָהוּ עֲלָמִין עַל יְדִיָּהוּ:

מתוק מדבש

התקיעות ברצון הלב כראוי, בשופרא דא בשופר זה שבעולם הזה, אהדר ההוא שופר עלאה או חזור שופר העליון שהוא הנצח הוד יסוד דבינה להאיר לז"א [לתפארת].

וכד אהדר, מעטרא ליה לעקב וכשחזור להאיר או מעטר את יעקב שהוא ז"א [התפארת] בכל המוחין, ואתתקן פלא ונתקנים כל העולמות, וכוורסייא אחרא רמיו וכסא האחר של רחמים הוטל והוקם להיות מוכן לדון ברחמים, והיינו מעת עמידת כל הד' צלמים של אבא ואימא [חכמה ובינה] דאחור ודפנים על גבי רישא דז"א [דתפארת] (והמפורש בשער הסוטים), וכדין חידו אשתכח בכלא או השמחה נמצאת בכל העולמות, וקדשא בריף הוא מרחם על עלמא והקב"ה מרחם על העולם, והצדיקים נחתמים לאלתר לחיים, ולהבינונים מאריך עד יום הכפורים כדי שיוכלו עוד לשוב ולתקן.

זכאה חולקיהון דישראל דידעין לנגדא בשברים ותרועה ולאמשכא בתקיעות למאריהון מדינא לרחמי אשרי חלקם של ישראל שיודעים בכונות התקיעות להנהיג ולהמשיך ולשנות מדות הקב"ה מדין לרחמים, ולתקנא פלהו עלמין על ידיהו ולתקן את כל העולמות על ידיהם. (שם דף ק ע"א-ע"ב)

יסוד דז"א, ולנישכא בינייהו דיצחק כמלך דמין ולישכז ולהמתיק צנייהס את הגזורה של יחמק כמקודם, פי' סקו שמאל נכנס צמנע צמרועה זין צ' מקיעות.

בגין דהאי בעא לישרא ליה באתריה לפי שאת הגזורה לריך תמיד לשר ולהמתיק צמקומה, ויא יפוק בתוקפוי בר כדי שלא תלא צחוק שלו לחון לפעול דין צעולס, לכן תמיד הוא צמנע של הסדר, שצרים ותרועה זין צ' מקיעות, כדי למתק הדינים מלפנים ומאחור, כדין דינין פלהו אתכפין, ורחמין אתערו ואז כל הדינים נכנעים ונמתקים, והרחמים מתעוררים בכל העולמות. (שם)

העיקר תלוי בכונה ובתשובה

על דא בעי לכוונא לבא ורעוּתָא בהגי קלי ועל כן צריכים לכוין את הלב והרצון באלו הקולות של התקיעות, כי העיקר תלוי בכונת הלב, ולמהדר בתיבתא קמי מאריהון ולחזור בתשובה לפני קונם, כדי שלא יוכלו החיצונים לקטרג ולומר הנה זה התוקע בא להכניע ולשבר אותנו בתקיעותיו והוא מלא פשע, כדין כד ישראל מתקני ומסדרי קלין ברעוּתָא דלבא כדקא יאות או כשישראל מתקנים ומסדרים את כל סודי הקולות של

תָּא וְזוּי, לְקַבֵּל דָּא תְּלִיתָא סְפָרִין פְּתִיחִין בְּיומָא דָּא, וּכְמָה דְרַחֲמִין מִתְעָרִין, וְדִינִין קְשִׁיין אֲתַכְפִּיין וְעָלִין לְדוּקְתִייהוּ, כִּף הוּא לְתַתָּא כְּגוֹנָא דְלַעֲיָלָא, דִּינִין קְשִׁיין אֲתַכְפִּיין וְאֲתַעְבְּרוּ מִעֲלָמָא. וּבִמָּאן אֵינִין, אֵלִין אֵינִין רְשָׁעִים גְּמורִים, דְּאֵינִין דִּינִין קְשִׁיין דְּאֲתַכְפִּיין וְאֲתַעְבְּרוּ מִעֲלָמָא, וְעַל דָּא גְּבַתֵּיבִים וְגוֹתֵמִים וְכוּ', אָמַר רַבִּי אֲבָא, וְדָא דָּא הוּא בְּרִיאָה דְּמַלְכָּה, בְּרִיאָה רַחֲמָנָא דְּשָׂאֵל לָנָא, וְרוּחָנָא בְּהַיְי מִיָּלִי:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב זְכָרוֹן תְּרוּעָה, זְכָרוֹן עֲבָדֵינִין, לְכוּנָא לְפָא וְרַעוּתָא, יִשְׂרָאֵל עֲבָדֵינִין זְכָרוֹן לְתַתָּא, בְּמָה, בְּעוּבָדָא, בְּגִין דִּינִינְעַר מַלְכָּה כְּהָהוּא גְּוֹנָא לַעֲיָלָא:

אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, כְּתִיב (תהלים פא ד) בְּפֶסֶה לְיוֹם וְזַגְנִי, דְּאֲתַכְסִּיא בֵּיהּ סִיחָרָא, וְהִיף אֲתַכְסִּיא, אֶלָּא כִּד קִימָא עֵיבָא, וְשִׁמְעָא

מתוק מדבש

דָּא ועל כן נקמבים ונחממים לאלתר למיתה, כי כיון שנתבטל שורשם וכחם, הם כלים ומתים. אָמַר רַבִּי אֲבָא לְרַבִּי שְׁמוּעוֹן, וְדָא דָּא הוּא בְּרִיאָה דְּמַלְכָּה וְדָא זֶה הוּא בִירוּרוֹ שֶׁל הַדְּבַר, בְּרִיאָה רַחֲמָנָא דְּשָׂאֵל לָנָא וְרוּחָנָא בְּהַיְי מִיָּלִי בְרוּךְ ה' שְׂשַׁלְתִּי וְהִרְחַתִּי אֶת אֵלוֹ הַסּוּדוֹת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב זְכָרוֹן תְּרוּעָה הֵינִי כִי זְכָרוֹן עֲבָדֵינִין אֲנִי עוֹשִׂים בְּתַקִּיעַת הַשּׁוֹפָר זְכָרוֹן בַּעֲלָמָא, לְכוּנָא לְפָא וְרַעוּתָא כִּדִּי לְכוּיִן אֶת הַלֵּב וְהַרְצוֹן, כִּי הַעֵיקֵר הוּא הַכּוֹנֵה וְהַתְּשׁוּבָה בְּשַׁעַת הַתַּקִּיעוֹת, הִנֵּה יִשְׂרָאֵל עֲבָדֵינִין זְכָרוֹן לְתַתָּא יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים זְכָרוֹן לְמַטָּה, בְּמָה עַל יַד מָה, וְאָמַר בְּעוּבָדָא עַל יַדִּי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל תַּקִּיעַת שׁוֹפָר, בְּגִין דִּינִינְעַר מַלְכָּה כְּהָהוּא גְּוֹנָא לַעֲיָלָא כִּדִּי שִׁיתְעוּרוּ דְּבַר כַּעֲיִן זֶה לְמַעֲלָה, כִּלְל הַמְּבוּאָר לַעֲלִיל.

אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, כְּתִיב בְּפֶסֶה לְיוֹם חֲגִינוּ הֵינִי מְשׁוּם דְּאֲתַכְסִּיא בֵּיהּ סִיחָרָא לְפִי שְׁבַרָאשׁ הַשְּׁנָה מִתְּכַסָּה בּוֹ הַלְּבָנָה, דִּהֵינִי הַמַּלְכוּת מִתְּכַסִּית מִלְּקַבֵּל מִרְחַמֵי ז"א [הַתַּפְּאָרֶת], וְשׁוֹאֵל וְהִיף אֲתַכְסִּיא וְאִיךָ הֵיא מִתְּכַסָּה, כְּלוֹמַר וְכִי הַמַּלְכוּת אֵינָה רּוֹצֵה לְקַבֵּל

שְׁלֹשָׁה סְפָרִים, כְּנֶגֶד ג' סְדָרֵי הַתַּקִּיעוֹת תָּא וְזוּי, לְקַבֵּל דָּא בָּא וְרָאָה כִּי כְּנֶגֶד הַג' סְדָרִים שֶׁל תַּקִּיעַת שׁוֹפָר (שֹׁמֵם מִן הַטּוֹמֵם הֵיא) שֶׁהֵם בְּג' קוֹי חֶסֶד גְּבוּרָה תַּפְּאָרֶת, מְלִיתָא סְפָרִין פְּתִיחִין בְּיומָא דָּא שְׁלֹשָׁה סְפָרִים נִפְתַּחִים בְּיוֹם רֵאשׁ הַשְּׁנָה, אַחַד שֶׁל רְשָׁעִים גְּמורִים וְאַחַד שֶׁל צְדִיקִים גְּמורִים וְאַחַד שֶׁל בִּינוּנִים (כְּמִנְאוֹל נִמְס' לֹאשׁ הַטֵּנָה דָּף טו ע"ג), צְדִיקִים הֵם בְּחֶסֶד, רְשָׁעִים בְּגְבוּרָה, בִּינוּנִים בְּתַפְּאָרֶת, וְכִמָּה דְרַחֲמִין מְתַעְרִין וְכִמָּה שֶׁהִרְחַמִים מִתְעוּרְרִים עַל יַדִּי תַקִּיעַת שׁוֹפָר, וְדִינִין קְשִׁיין אֲתַכְפִּיין וְעָלִין לְדוּקְתִייהוּ וְדִינִים הַקְּשִׁים נִכְנָעִים וּמִתְּבַטְּלִים וְנִכְנָסִים לְמִקּוּמָם, כִּף הוּא לְתַתָּא כְּגוֹנָא דְלַעֲיָלָא כִּךְ הוּא גַם לְמַטָּה כַּעֲיִן שֶׁלְמַעֲלָה, דִּהֵינִי דִינִין קְשִׁיין אֲתַכְפִּיין וְאֲתַעְבְּרוּ מִעֲלָמָא הַדִּינִים הַקְּשִׁים נִכְנָעִים וְעוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם.

וּמָאן אֵינִין וְמִי הֵם דִּינֵי הַקְּשִׁים, וְאָמַר אֵלִין אֵינִין רְשָׁעִים גְּמורִים אֵלוֹ הֵם הַרְשָׁעִים הַגְּמורִים, דְּאֵינִין דִּינִין קְשִׁיין דְּאֲתַכְפִּיין וְאֲתַעְבְּרוּ מִעֲלָמָא שֶׁהֵם הַדִּינִים הַקְּשִׁים, שִׁנְכָנָעִים וּמִתְּבַטְּלִים וְעוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם, וְעַל

זהר לפני התקיעות

י

לֹא זָהִיר, כְּדִין סִיְהָרָא אֲתַפְסִיא וְלֹא זָהִיר. וְעַל דָּא מְקַמֵּי לְיַבָּא
שְׁמִשָּׂא לֹא זָהִיר, כָּל שְׁכֵן סִיְהָרָא דְאֲתַפְסִיא וְלֹא זָהִירָא, וְעַל דָּא
בְּפִסְה לְיוֹם חֲגֵגָא, בְּהָא, דְאֲתַפְסִיא סִיְהָרָא, וּבְמַה זָהִיר כְּלָא.
בְּתִיבְתָא, וּבְקָל שׁוּפְרָא, דְכְתִיב (שם פט טו) אֲשֶׁר־יִהְיֶה הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה,
כְּדִין יְהוּיָה בְּאוֹר פְּגִיף יְהִלְכוּן:

רעיא מהימנא

בְּחֻדְשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ וְגו', פְּקוּדָא דָּא לְתַקְוֵעַ שׁוּפְרָא
בְּרֵאשׁ הַשְּׁעִינָה, דְּהוּא יוֹמָא דְדִינָא לְעִלְמָא, כְּמַה
דְּאֻקִּימָנָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ דְכְתִיב, תַּקְוֵעוּ בְּחֻדְשׁ שׁוּפְרָא בְּפִסְה לְיוֹם
חֲגֵגָא, וְהָא אֲתַמְר, דְּהָאֵי אִיהוּ יוֹמָא דְסִיְהָרָא אֲתַפְסִי בֵּיהּ. וְקֵאִים

מתוק מדבש

לבינה, על ידי זה מתבטלים הדינים, ונמשכים
ומאירים המוחין לזו"ן [לתפארת ומלכות]
ומשפיעים שפע רחמים להתחוננים, דְכְתִיב
אֲשֶׁר־יִהְיֶה יוֹדְעֵי תְרוּעָה דְהֵינּוּ כְשִׁידוּעִים
לְתַקְוֵעַ בְּכוֹנוֹת הָרְאוּיֹת, כְּדִין אוֹ נֹאמֵר יְהוּיָה
בְּאוֹר פְּגִיף יְהִלְכוּן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִלְכוּ בְּאוֹר
פְּנֵי ה' הַמְאִיר לָהֶם. (שם דף ק ע"ב)

הרעיא מהימנא שאומרים לפני התקיעות

השכינה מסתרת מדת רחמיה ביום
הדין

בְּחֻדְשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שְׁבִתוֹן
זְכוּרֹן תְרוּעָה, פְּקוּדָא דָּא לְתַקְוֵעַ שׁוּפְרָא
בְּרֵאשׁ הַשְּׁעִינָה מְצוּהָ זוֹ הִיא לְתַקְוֵעַ שׁוּפְרָא
בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה, דְּהוּא יוֹמָא דְדִינָא לְעִלְמָא כְּמַה
דְּאֻקִּימָנָא כִּי הוּא יוֹם הַדִּין לְעוֹלָם כְּמוֹ
שְׂבִיָּאֵרָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ וְהִרִיבֵי אֲחֵרֵי
דְכְתִיב תַּקְוֵעוּ בְּחֻדְשׁ שׁוּפְרָא בְּפִסְה לְיוֹם חֲגֵגָא
שׁוּפְרָא עַל רֵאשׁ הַשְּׁנָה, וְהָא אֲתַמְר וְכֵן
לְמַדְנָא, דְּהָאֵי אִיהוּ יוֹמָא דְסִיְהָרָא אֲתַפְסִי בֵּיהּ
שׁוּפְרָא הַיּוֹם שֶׁהַלְבֵּנָה מִתְכַּסֶּה בּוֹ, כְּלוּמַר בְּרֵי
הַמְלָכּוֹת הַנִּקְרָאֹת לְבָנָה מִסְתַּרְתָּ מִדַּת רַחֲמֵיהּ
אֲשֶׁר דְּרַכָּה לְהַנְהִיג בָּהּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

מרחמי ז"א [התפארת], הלא דרכה לרדוף
אחריו כדי לקבל ממנו את הרחמים, ומשיב
אֶלָּא כְּדִין קְיָיִמָא עֵיבָא אֵלָּא כְּשׁוֹמְצִים עֵבִים
תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ, הַרְמוּזִים עַל הַתְּעוּרֹרוֹת הַדִּינִים,
וְשִׁמְשָׁא לָא זָהִיר וְהַשֶּׁמֶשׁ אֵינּוּ מְאִיר, כְּלוּמַר
שְׂרַחֲמֵי ז"א [התפארת] הַנִּקְרָא שֶׁמֶשׁ אֵינּוּ
יְכוּלִים לְהֵאִיר לְמַלְכוּת, כְּדִין סִיְהָרָא אֲתַפְסִיא
אוֹ הַמְלָכוֹת מִתְכַּסֶּיט כְּדִי שְׁלֹא לְקַבֵּל מִהַדִּינִים,
וְלֹא זָהִיר וְאֵינָה מְאִירָה, לְפִי שְׁאִין לָהּ אוֹר
הַרְחָמִים מִהַתְּפֹאֶרֶת כְּדִי לְהֵאִיר אֶל הַתְּחֻנּוּנִים.

וְעַל דָּא מְקַמֵּי עֵיבָא שְׁמִשָּׂא לָא זָהִיר וְעַל
כֵּן מְפִי עֵבִים שְׂרוּמְזִים עַל הַדִּינִים,
הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁהוּא ז"א [התפארת] אֵינּוּ יְכוּל לְהֵאִיר
אֶל הַמְלָכוֹת, כָּל שְׁכֵן סִיְהָרָא דְאֲתַפְסִיא וְלֹא
זָהִירָא כָּל שְׁכֵן שֶׁהַלְבֵּנָה שֶׁהִיא הַמְלָכוֹת
שֶׁמִּתְכַּסֶּיט וְאֵינָה יְכוּלָה לְהֵאִיר לְהַתְּחֻנּוּנִים,
וְעַל דָּא בְּפִסְה לְיוֹם חֲגֵגָא בְּה"א עַל כֵּן כְּתוּב
בְּכִסֵּי לְיוֹם חֲגֵגָא בְּה', שֶׁהִיא הַמְלָכוֹת סוּד
ה' הַאֲחֻרֹנָה דְשֵׁם הוּי"ה, הַמּוֹרָה דְאֲתַפְסִיא
סִיְהָרָא שְׁנִתְכַּסֶּה הַמְלָכוֹת מִחַמַּת הַתְּעוּרֹרוֹת
הַדִּינִים, וּבְמַה זָהִיר כְּלָא וְעַל יְדֵי מַה מְאִירִים
כּוֹלָם, דְּהֵינּוּ זו"ן [תפארת ומלכות].

בְּתִיבְתָא וּבְקָל שׁוּפְרָא עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה וְעַל
יְדֵי קוֹל הַשׁוּפְרָא שְׁעוֹלִים לְמַעַלָּה

עֲלֶמָא בְּדִינָא, בְּגִין דְּהוּא מְקַטְרָגָא וְחָפִי וְכָסִי וְאֲנַעֲל פְּתוּזָא עַל מַלְכָא, אֲתֵר דְּדִינָא שְׂרִיָא, לְמַתְבַּע דִּינָא עַל עֲלֶמָא:

וְאִי תִימָא אִיךְ אֲתִיְהִיב לִיה רְשׁוּ לְהוּא מְקַטְרָגָא לְחַפְּאָה וּלְמַתְבַּע דִּינָא, אֲלָא וְדָא בִּידָא דְּהָאִי מְקַטְרָגָא שְׁוִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַתְבַּע דִּינָא עַל כָּל עֲלֶמָא, וְשְׁוִי לִיה יוֹמָא יְדִיעָא לְמַתְבַּע קַמִּיָה כָּל דִּינָן דְּעֲלֶמָא, דְּהָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבַד לִיה וְשְׁוִי לִיה קַמִּיָה, לְמַהוּי דְּחִילוּ דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא סַלְקָא וְשְׂרִיָא עַל כֻּלָּא:

וְרָזָא דָא (קהלת ג יד) וְהָאֵלֹהִים עֲשֶׂה שְׂרָאוּ מְלַפְנִי, מָאִי עֲשֶׂה, עֲשֶׂה לְהָאִי מְקַטְרָגָא, וְאֲתַקִּין לִיה קַמִּיָה, לְמַהוּי סִיפָא שְׁנָנָא עַל כָּל עֲלֶמָא, וְכָל דָּא בְּגִין דִּידְחִילוּן מְקַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כֻּלָּא: וְדָא אִיהוּ סְנְטִירָא דְּתַבַּע חוּבֵי בְּנֵי נְשָׂא, וְתַבַּע דִּינָא, וְתַפִּיס בְּנֵי נְשָׂא, וְקַטִּיל לֹון, וְאֲלָקִי לֹון, כֻּלָּא כַּמְהָ דְּנַפְסִיק מִן דִּינָא:

מתוק מדבש

עֲבַד לִיה וְשְׁוִי לִיה קַמִּיָה כִי הַקְּב"ה עֲשֶׂה אוֹתוֹ וְשֵׁם אוֹתוֹ לַפְּנִי, לְמַהוּי דְּחִילוּ דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא סַלְקָא וְשְׂרִיָא עַל כֻּלָּא כְּדִי שְׁתַּהִיָּה יְרַאת הַקְּב"ה עוֹלָה וְשׁוֹרָה עַל הַכֹּל.

וְרָזָא דָא וְזֵהוּ הַסּוּד מִשְׁכֹּׁךְ וְהָאֵלֹהִים עֲשֶׂה שְׂרָאוּ מְלַפְנִי וְיֵשׁ לְשֹׁאֵל מָאִי עֲשֶׂה מֵה עֲשֶׂה, וּמְשִׁיב עֲשֶׂה לְהָאִי מְקַטְרָגָא וְאֲתַקִּין לִיה קַמִּיָה עֲשֶׂה אֶת הַמְקַטְרָג וְתִיקֵן אוֹתוֹ לַפְּנִי, לְמַהוּי סִיפָא שְׁנָנָא עַל כָּל עֲלֶמָא שִׁיחִיה חֲרַב חֲדָה עַל כָּל הָעוֹלָם, וְכָל דָּא בְּגִין דִּידְחִילוּן מְקַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כֻּלָּא וְכָל זֶה הוּא בְּשִׁבִיל שְׁכַל הָעוֹלָם יִירָאוּ מִפְּנֵי הַקְּב"ה. (אמור דף צח ע"ב ברעיא מהימנא)

הַיְצִדֵּר תּוֹבַע עוֹנוֹת בְּנֵי אָדָם עַל שְׁשִׁמְעוּ לְפִיתוּי

וְדָא אִיהוּ סְנְטִירָא וְזֵהוּ הַשׁוֹטֵר שֶׁהוּא הַיְצִר הָרַע וְהוּא הַמְלַאךְ הַמוֹת הַמְקַטְרָג, וְיֵשׁ לוֹ חֲמֵשׁ כַּחוֹת, א' דְּתַבַּע חוּבֵי בְּנֵי נְשָׂא שְׁתוֹבַע עוֹנוֹת בְּנֵי אָדָם, עַל שְׁשִׁמְעוּ לְפִתוּי, ב' וְתַבַּע דִּינָא וְתוֹבַע דִּין וְעוֹנֵשׁ עַל מַה שְׁחָטָאוּ, ג' וְתַפִּיס בְּנֵי נְשָׂא וְתוֹפֵס אֶת בְּנֵי

וְקָאִים עֲלֶמָא בְּדִינָא וְהָעוֹלָם נִמְצָא בְּדִין, בְּגִין דְּהוּא מְקַטְרָגָא חָפִי וְכָסִי וְאֲנַעֲל פְּתוּזָא עַל מַלְכָא לְפִי שֶׁהַמְקַטְרָג הָעֲלִיּוֹן מַחְפָּה וּמְכַסֶּה וְנוֹעַל אֶת הַפֶּתַח שֶׁל הַיְכָל הָעֲלִיּוֹן שֶׁל יְצִיאַת הַנְּהַגַת הַרַחֲמִים לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, עַל הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא ז"א [הַתַּפְּאֶרֶת] עַד שִׁפְנָה וְיִרְאֶה הַמֶּלֶךְ בְּדִינָם, אֲתֵר דְּדִינָא שְׂרִיָא שֶׁהֵיכַל הַזֶּה הוּא הַמְקוֹם שֶׁהַבֵּית דִּין שׁוֹרָה, לְמַתְבַּע דִּינָא עַל עֲלֶמָא כְּדִי לְתוֹבַע דִּין עַל הָעוֹלָם.

וְאִי תִימָא אִיךְ אֲתִיְהִיב לִיה רְשׁוּ לְהוּא מְקַטְרָגָא לְחַפְּאָה וּלְמַתְבַּע דִּינָא וְאִם תֹּאמַר אִיךְ נִיתֵן רְשׁוּת לְהַמְקַטְרָג לְכַסּוֹת וּלְנוֹעַל אֶת הַפֶּתַח וּלְתוֹבַע דִּין, וּמְשִׁיב אֲלָא וְדָאִי בִּידָא דְּהָאִי מְקַטְרָגָא שְׁוִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַתְבַּע דִּינָא עַל כָּל עֲלֶמָא אֲלָא וְדָאִי בִּידוֹ שֶׁל הַמְקַטְרָג נִתֵּן הַקְּב"ה רְשׁוּת לְתוֹבַע דִּין עַל כָּל הָעוֹלָם, וְשְׁוִי לִיה יוֹמָא יְדִיעָא לְמַתְבַּע קַמִּיָה כָּל דִּינָן דְּעֲלֶמָא וְנִתֵּן לוֹ יוֹם יְדוּעַ לְתוֹבַע לַפְּנִי כָּל הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם, אֲבָל בְּשָׂר יָמִים אִין לוֹ רְשׁוּת לִיכְנֵס לְקַטְרָג אֲלָא עַל יְדֵי פֶגַם מִיּוֹחַד, אֲבָל בְּרָאשׁ הַשָּׁנָה נִיתֵן לוֹ רְשׁוּת לִיכְנֵס מֵאֵלִיו לְתוֹבַע דִּין עַל כָּל הָעוֹלָם, דְּהָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא

זהר לפני התקיעות

ט

**פְּנוּנָא דְהָהוּא מְמוּנָה בֵּית דִּין דְּלִתְתָא, דְּאִתְיָהִיב לִיה רְשׁוּ
לְאִדְכָרָא קָמִי בִּי דִּינָא פְּלוּנִי עֲבָד כְּרָ, וּפְלוּנִי עֲבָר עַל
כְּרָ, וּלְמַתְבַּע עֲלִיָּהּ דִּינָא, וְהַנֵּן רְשׁוּ אִתְיָהִיב לְהָהוּא מְמוּנָה בֵּית
דִּין, לְאַנְעֵלָא עַל בִּי דִּינָא פְּתוּנָא, עַד דִּיִּתְגְּזֹרֵן דִּינָא עַל כָּל מַה
דְּאִיהוּ תְּבַע, וְלִית רְשׁוּ לְבֵית דִּין לְדוּחֵיא לִיה, בְּגִין (ישעיה סא ח)
פִּי אֲנִי יְהוּה אֹהֵב מִשְׁפָּט, וְאִיהוּ בְּעִי דְעֵלְמָא יִתְקִיִּים בְּדִינָא,
וּלְמַתְבַּע דְּאִית דִּין וְאִית דִּינִין:**

**כְּהַאי גְּוֹנָא שׁוּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָמִיָּה לְהַאי, דְּאִיהוּ תְּבַע דִּינָא
קָמִי מְלָפָא עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וּבְהַאי יוֹמָא אִתְיָהִיב לִיה
רְשׁוּ לְכַסְפָּא פְּתוּנָא דְּמִלְכָא. וְסִיְהֵרָא אִתְחַפְּיָא לָגוּ, עַד דִּיִּתְגְּזֹר
דִּינָא עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וְאִף עַל גַּב דְּכָלָא אִתְגְּלִי קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, לָא בְּעִי אֶלְא בְּדִינָא, כִּלְא פְּנוּנָא וְזָדָא עֵילָא וְתַתָּא:**

מתוק מדבש

והוא רוצה שהעולם יתקיים בדין, ולמנדיע
דאית דין ואית דיין ולדעת שיש דין ויש
דיין, כל זה הוא נוהג בבית דין של מטה.

כְּהַאי גְּוֹנָא שׁוּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָמִיָּה
לְהַאי כְּעִין זֶה הוֹמִין הַקַּב"ה לְפָנָיו אֵת
הַמְקַטְרֵג, דְּאִיהוּ תְּבַע דִּינָא קָמִי מְלָפָא עַל
כָּל בְּנֵי עֲלָמָא שֶׁהוּא תוֹבֵעַ דִּין לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ
עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וּבְהַאי יוֹמָא וּבֹזֵה הַיּוֹם
שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִתְיָהִיב לִיה רְשׁוּ לְכַסְפָּא
פְּתוּנָא דְּמִלְכָא נִיתֵן לוֹ רְשׁוּת לְכַסּוֹת עַל הַפְּתַח
שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא ז"א [הַתְּפֹאֶרֶת].

וְסִיְהֵרָא אִתְחַפְּיָא לָגוּ וְהַלְבֵּנָה שֶׁהִיא הַנְּהַגַת
מִדַּת הַרְחֵמִים שֶׁל הַשְּׂכִינָה מְכוּסָה
וְנִעְלַמַת בְּפָנִים, וְלֹא נוֹתֵנִים לָהּ רְשׁוּת לְהַנְהִיג
בְּנִיָּה בְּרַחֲמִים, עַד דִּיִּתְגְּזֹר דִּינָא עַל כָּל בְּנֵי
עֲלָמָא עַד שֶׁיְהִיָּה נְגוּר הַדִּין עַל כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם, וְאִף עַל גַּב דְּכָלָא אִתְגְּלִי קָמִי קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְאִף עַל פִּי שֶׁהַכֹּל גְּלוּי לְפָנָיו
הַקַּב"ה, וּמִיד שְׁחַטָּא הָאָדָם הִיָּה רְאוּי לְהַעֲנִישׁוּ,
עִם כָּל זֶה לָא בְּעִי אֶלְא בְּדִינָא אִין הַקַּב"ה
רוֹצֵה אֵלָּא בְּדִין, כִּי כַךְ תִּיקֵן הַקַּב"ה הַסֹּדֵר
בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה, כְּעִין שְׁנוֹהֲגִים בְּבֵית

אדם להביאם למקום קבלת עונשם, ד' וְקָטִיל
לוֹן וְהוֹרָג אֵת הַמַּחְוִיבִים מִיָּתָה, ה' וְאֶלְקִי לוֹן
וּמִלְקָה אֵת הַמַּחְוִיבִים מִלְּקוֹת בְּכַמָּה יְסוּרִים,
כָּלָא כְּמָה דְנָפִיק מִן דִּינָא הַכֹּל נַעֲשֶׂה כְּמוֹ
הַפֶּסֶק שִׁיּוּצָא מִן הַבַּיִת דִּין, כְּלוּמַר כְּפִי שֶׁהוּא
בְּעַצְמוֹ קָטְרַג וּפְעַל לְהַעֲנִישׁ אֵת בְּנֵי אָדָם.

פְּנוּנָא דְהָהוּא מְמוּנָה בֵּית דִּין דְּלִתְתָא כְּעִין
הַמְמוּנָה שֶׁל הַבַּיִת דִּין שֶׁל מַטְהָ, דְּאִתְיָהִיב לִיה רְשׁוּ לְאִדְכָרָא קָמִי בִּי דִּינָא,
פְּלוּנִי עֲבָד כְּרָ, וּפְלוּנִי עֲבָר עַל כָּרָ שְׁנִיתֵן
לוֹ רְשׁוּת לְהוֹכִיר לְפָנָיו הַבַּיִת דִּין, כִּי פְלוּנִי
עֲשֶׂה עֲבִירָה זו, וּפְלוּנִי עֲבָר עַל מִצְוֹת עֲשֶׂה
זו, וּלְמַתְבַּע עֲלִיָּהּ דִּינָא וְלַתְּבֹעַ עֲלֵיהֶם דִּין,
וְהַנֵּן, רְשׁוּ אִתְיָהִיב לְהָהוּא מְמוּנָה בֵּית דִּין
וְלַמְדֵּנוּ כִּי נִיתֵן רְשׁוּת לְהַמְמוּנָה שֶׁל הַבַּיִת
דִּין, לְאַנְעֵלָא עַל בִּי דִּינָא פְּתוּנָא לְנַעוֹל אֵת
הַפְּתַח עַל הַבַּיִת דִּין, עַד דִּיִּתְגְּזֹרֵן דִּינָא עַל
כָּל מַה דְּאִיהוּ תְּבַע עַד שִׁיְגוּרוֹ הַדִּין עַל כָּל
מַה שֶׁהוּא תוֹבֵעַ, וְלִית רְשׁוּ לְבֵית דִּין לְדוּחֵיא
לִיה וְאִין רְשׁוּת לְבֵית דִּין לְדוּחֹת אוֹתוֹ, בְּגִין
לְפִי שֶׁאִמְרַת הַקַּב"ה כִּי אֲנִי יְהוּה אֹהֵב
מִשְׁפָּט, וְאִיהוּ בְּעִי דְעֵלְמָא יִתְקִיִּים בְּדִינָא

זהר לפני התקיעות

אֶתְקִין פְּרִסְיָא דְדִינָא בְּהָא יוֹמָא, וְסִנְטִירָא אֶתָּא וְתַבַּע דִּינָא עַל כָּל עוֹבְדֵי בְּנֵי עַלְמָא, כָּל זָר וְזָרָה פְּפּוּם אֶרְוּזֵי, וּכְפּוּם מַה דְעֵבֶר, וְסִנְטִירָא אֶתְיָן וְסִנְטִירָא עַל כָּל עוֹבְדֵי בְּנֵי עַלְמָא, וְאֶלִין אִינוּן עֵינֵי יְהוּדָה, דְאִינוּן מִשְׁטִיטֵי בְּכָל עַלְמָא. וְכַמְּה אִינוּן עֵינֵי יְהוּדָה, דְלִית לֹן חוּשׁ בְּנָא, דְקָא אֶזְלֵי וּמִשְׁטִיטֵי בְּכָל עַלְמָא, וְחַמְּאן כָּל עוֹבְדֵי בְּנֵי עַלְמָא:

ווי לאינון דלא משעציוזין וקלא מסתכלין בעובדיהון, דהא לגבייהו קיימין אליון סהדי מלכא, ומשעציוזין וחמאן כל מה דאינון עבדין וקאמרי, דהא אינון סלקי וסהדי קמי מלכא, והאי סנטירא קאים קמי מלכא, ותבע דינא, פלוני עבר דינא, פלוני עבר כף, והא הכא סהדי:

מתוק מדבש

וכמה אינון עיני יהו"ה, דלית לון חושבנא וכמה מלאכי השגחה הם, הנקראים עיני ה', שאין להם חשבון, דקא אזלי ומשטטי בכל עלמא שהם הולכים ומשוטטים בכל העולם, וחמאן כל עובדי בני עלמא ורואים את כל מעשי בני העולם, הגם שכתוב (ויכיה ד') שבעה אלה עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ, והם כנגד ה' ספירות, עם כל זה יכללו ויסתעפו [מהם] כמה אלף אלפי אלפים כחות המתפשטים להשגיח בכל הנמצאים.

ווי לאינון דלא משגיחין וקלא מסתכלין בעובדיהון אוי לאלו בני אדם שאינם משגיחים ואינם מסתכלים במעשיהם, דקא לגבייהו קיימין אליון סהדי מלכא כי אצלם עומדים אלו עדים של המלך, ומשגיחין וחמאן כל מה דאינון עבדין וקאמרי ומשגיחים ורואים כל מה שהם עושים ואומרים, דהא אינון סלקי וסהדי קמי מלכא שהרי הם עולים ומעידים לפני המלך, וקאי סנטירא קאים קמי מלכא ותבע דינא וזה השוטר המקטרג עומד לפני המלך ותובע דין, ואמר פלוני עבר דינא איש פלוני עבר על הדין, פלוני עבד כף איש פלוני עשה עון זה, וקא הכא סהדי והרי יש כאן העדים.

דין של מטה, שיהיה הדין על ידי בית דין ומקטרג ועדים, וזה שאמר פלא פגוונא קדא עילא ותתא כל סדר הנהגות הבית דין שלמעלה, הוא באופן אחד כפי הנהוג אצל בני אדם בבית דין של מטה, כדי שלא יבא עונש חמור על בני אדם בערך גבוה. (שם דף צט ע"א)

מלאכים מעידים על כל מעשי בני העולם

ואמר עוד כי אתקין פרסיא דינא בהאי יומא בראש השנה הקב"ה מתקן ומכין כסא הדין, וסנטירא אתא ותבע דינא על כל עובדי בני עלמא והשוטר המקטרג בא ותובע דין על כל מעשי בני העולם, כל חד וחד פפום ארזוי, וכפום מה דעבד כל אחד ואחד כפי דרכיו, וכפי מה שעשה, וסהדין אתיין וסהדי על כל עובדי בני עלמא ועדים באים ומעידים על כל מעשי בני העולם, ואליון אינון עיני יהו"ה דאינון משטטי בכל עלמא ואלו העדים הם מלאכי ההשגחה הנקראים עיני ה', שהם משוטטים בכל העולם.

זהר לפני התקיעות

נא

וְעַד דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא שְׂאִיל לֹון, לִית לֹון רְשׁוֹ לְסִהְדָּא,
כְּדִין אֵינֹן סִהְדֵי סִהְדוּתָא, וְכֹלָא אֶכְתִּיב קָמִי מִלְכָּא בְּפִתְקָא:
בְּבִי מִלְכָּא אֵית וְזֵד הִיכְלָא, הִיכְלָא דְּאֵ מִלְכָּא אֶשְׂא וְזוּרָא, וְהֵא
אֶשְׂא מִתְגַּלְגַּלָּא בְּפִלְקָא, וְלֵהִיט שְׂבִיבִין, וְהֵא לֹא פְּסִיק לְעֵלְמִין:
לְגֹו הֵא הִיכְלָא אֵית הִיכְלָא אוּרָא, מִלְכָּא אֶשְׂא אוּכְמָא, דְּלָא
פְּסִיק לְעֵלְמִין, תְּרִין סוּפְרִין קְיִימִין תְּדִיר קָמִי מִלְכָּא, בְּשִׁעְתָּא
דְּדִינָא, סִהְדִין כֹּל סִהְדֵי קָמִי מִלְכָּא, אֵינֹן סִהְדִין (סוּפְרִין) נְטִלִין
מִהֵהוּא פִלְקָא דְּאֶשְׂא וְזוּרָא, וְכְתִיבִי עֲלֵיהּ בְּהֵהוּא אֶשְׂא אוּכְמָא:
וְכְדִין מִלְכָּא אֲחֻמִּין דִּינָא עַד זְמַנָּא יְדִיעָא, דְּלִמָּא בִּין כֶּךָ וּבִין
כֶּךָ יְהִדְרוּן בְּתִשְׁבּוּבָה:

אֵי יְהִדְרוּן, פְּתִקִין נְקָרְעִין, וְאֵי לָאוּ, מִלְכָּא יְתִיב, וְכֹל אֵינֹן דְּבִי

מתוק מדבש

העדים לפני המלך, ואז איננו סופרין נטלין
מההוא פלקא דאשא חוורא אלו הסופרים
לוקחים מן העגול של האש הלבנה, והוא
נעשה כעין נייר לבן הראוי לכתוב עליו באש
השחורה, וכתבי עליה ביה הוא אשא אוכמא
וכותבים עליו את גזר הדין באש השחורה
ההיא. (שם דף צט ע"א - ע"ב ברעיא מדימנא)

הקב"ה מעכב פעולת הדין ומחכה
לתשובה

וכדין ואז אחר כתיבת הפתקא, מלכא אחמיין
דינא עד זמנא ידיעא הקב"ה שהוא
מלא רחמים מעכב עדיין את פעולת הדין
ולא נותן רשות להמקטרג לענוש את המחויב
עד זמן ידוע, דלמא בין כָּךָ ובין כָּךָ יְהִדְרוּן
בְּתִשְׁבּוּבָה שמא בין כך ובין כך יחזרו בתשובה.

אי יְהִדְרוּן, פְּתִקִין נְקָרְעִין הנה אם חוזרים
בתשובה אז הפתקאות נקרעים, כלומר
שנפרדת אש השחורה מאש הלבנה, והפתקא
שהיא סוד המלכות נפרדים ממנה הדינים
ומתלבנת, וזה נקרא קריעת הפתקא, וְאֵי
לָאוּ ואם לא חזרו בתשובה, מִלְכָּא יְתִיב,
וְכֹל אֵינֹן דְּבִי זְכוּתָא קְיִימִי קָמִיָּה או

ועד דקדשא בריך הוא לא שאיל לון, לית
לון רשו לסיהדא ועד שהקב"ה אינו
שואל אותם, אין להם רשות להעיד, כדין
איננו סהדי סהדותא ורק אחר ששאל אותם
הקב"ה הם מעידים העדות, וכלא אכתיב קמי
מלכא בפתקא והכל נכתב לפני הקב"ה
בפתקא, בסוד הכתוב נכתם עונך לפני.

ומפרש כי בבי מלכא אית חד היכלא בבית
המלך יש היכל אחד, היכלא דא
מליא אשא חוורא היכל הזה מלא מאש
לבנה, והאי אשא מתגלגלא בפלקא וזו האש
מתגלגלת בגלגול עגול, ושורשה מן החסדים,
וליהט שביבין ולוהט ניצוצין, והאי לא פסיק
לעלמין ואש זו אינה נפסקת לעולם.

לגו האי היכלא, אית היכלא אוּרָא, מִלְכָּא
אֶשְׂא אוּכְמָא, דְּלָא פְּסִיק לְעֵלְמִין לפנים
מזה ההיכל, יש היכל אחד, מלא אש שחורה,
שאינה נפסקת לעולם, אשר שורשה מן
הגבורות, הנה תרין סופרין קיימין תדיר קמי
מלכא שני סופרים עומדים תמיד לפני המלך,
ואמרנו לעיל כי בשעתא דדינא בשעת הדין,
סהדין כל סהדי קמי מלכא מעידים כל

זהר לפני התקיעות

זְכוּתָא קַיִימִי קַמִּיה, פְּרוּזָא קָם וְכַרְיִז, פְּלוּזֵי עֲבַד כֶּף, מֵאֵן יוֹלִיף
עַלִּיה זְכוּת, אִי אִית מֵאֵן דְּיוֹלִיף עַלִּיה זְכוּת יְאוּת, וְאִי לֹא, הָא
אֲתַמְסַר לְסַנְטִירָא:

וְכֻלָּא יַדַּע קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, אַמְאִי אֲצַטְרִיף לְכֻל דְּא, אֶלְא בְּגִין
דְּלֹא יְהֵא פְטָרָא דְּפוּמָא לְבָנֵי עֲלָמָא, לְאַחְזָאָה דְּכֻלָּא עֲבַד
בְּאַרְז קְשׁוּט, וְנִיזָא קַמִּיה מֵאֵן דְּאַשְׁתַּיִב מִן דִּינִיה:

וְאִי תִימָא מְנָא לָן, הָא אֲתַמְסַר לְחַכְמִינִן, וְאַפְלוּ לְמֵאֵן דְּלֹא יַדַּע,
מֵאֵן דְּבִלְעֵי לְאַסְתַּפְלָא, יִשְׁעִיז בְּמַה דְּאִיהוּ בְּאַתְגַּלְיָא, וְיַדַּע בְּמַה
דְּאִיהוּ בְּסַתְרָא, דְּהָא כֻלָּא פְּגוּזָא וְחָדָא, כֹּל מַה דְּפַקִּיד קַדְשָׁא
בְּרִיף הוּא בְּאַרְעָא, כֻלָּא אִיהוּ פְּגוּזָא דְּלַעֲיָלָא:

יִזְמָא דְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה אִיהוּ יִזְמָא דְּרִינָא, וּמְלַכָּא יְתִיב בְּכוּרְסִינָא
דְּרִינָא, סַנְטִירָא קָא אֲתִי וְחַפִּי פִתְחָא דְּמְלַכָּא, וְתַבַּע דִּינָא.

מתוק מדבש

וְאִי תִימָא מְנָא לָן וְאִם תֵּאמַר מֵאֵן לֵנו כֻל
זֶה, וּמְשִׁיב הָאֵי אֲתַמְסַר לְחַכְמִינִן דְּבַר
זֶה נִמְסַר לְחַכְמִים, וְאַפְלוּ לְמֵאֵן דְּלֹא יַדַּע
וְאַפְלוּ מִי שְׁאִינוּ יוֹדַע, מֵאֵן דְּבַעֵי לְאַסְתַּפְלָא
יִשְׁגַּח בְּמַה דְּאִיהוּ בְּאַתְגַּלְיָא מִי שְׂרוּצָה
לְהַסְתַּכֵּל וּלְהַתְּבוּנָן, יִשְׁגַּח בְּמַה שֶׁהוּא בְּגִלוּי
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיַדַּע בְּמַה דְּאִיהוּ בְּסַתְרָא וּמִזֶּה
יַדַּע מַה שֶׁהוּא לְמַעַלָּה בְּסַתְרָא, דְּהָא כֻלָּא
פְּגוּזָא וְחָדָא כִּי הַכֹּל הוּא בְּאוּפִין אַחַד, כֹּל
מַה דְּפַקִּיד קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּאַרְעָא כִּי כֻל
מַה שֶׁהַקְּב"ה מֵינַה וְעִשָׂה בְּאַרְץ שְׁלֵמָטָה, כֻלָּא
אִיהוּ פְּגוּזָא דְּלַעֲיָלָא הַכֹּל הוּא כְּעִין
שְׁלֵמָעֵלָה. (שם ע"ב)

אהבת בני ישראל, נוצחת את אהבת הדין

וּמִמְשִׁיךְ דְּבַרְיוּ וְאִמַר, כִּי יִזְמָא דְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה
אִיהוּ יִזְמָא דְּרִינָא הַיּוֹם שֶׁל רֵאשׁ
הַשְּׁנָה, הוּא יוֹם הַדִּין, וּמְלַכָּא יְתִיב בְּכוּרְסִינָא
דְּרִינָא וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא הַדִּין, סַנְטִירָא
קָא אֲתִי וְחַפִּי פִתְחָא דְּמְלַכָּא, וְתַבַּע דִּינָא
וְהַשׁוֹטֵר הַמְקַטְרֵג בֵּא וּמַכְסֵה אֶת הַפֶּתַח שֶׁל

הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בַּדִּין, וְכֹל אוֹתָם הַמְּלַמְדִים זְכוּת
עוֹמְדִים לִפְנֵי, פְּרוּזָא קָם וְכַרְיִז, פְּלוּזֵי
עֲבַד כֶּף וְכַרְוֵו עוֹמֵד וּמְכַרְוֵו, פְּלוּזֵי עִשָׂה
כֵּן וְכֵן, מֵאֵן יוֹלִיף עַלִּיה זְכוּת מִי יִכּוֹל
לְלַמֵּד עֵלְיוּ זְכוּת, אִי אִית מֵאֵן דְּיוֹלִיף
עַלִּיה זְכוּת, אִם יֵשׁ מִי שִׁילְמַד עֵלְיוּ
זְכוּת, טוֹב הַדְּבַר, וְאִי לֹא וְאִם אֵין מִי
שִׁילְמַד עֵלְיוּ זְכוּת, הָא אֲתַמְסַר לְסַנְטִירָא
הַרִי נִמְסַר לְשׁוֹטֵר הַמְקַטְרֵג לְהַעֲנִישׁוּ כְּפִי
שְׁנַגְזוּר בְּבֵית דִּין.

וּשְׁוֹאֵל עוֹד וְכֻלָּא יַדַּע קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא הַרִי
אֶת הַכֹּל יוֹדַע הַקְּב"ה, אִם כֵּן אַמְאִי
אֲצַטְרִיף לְכֻל דְּא לְמַה נְצַרְךְ לְכֻל זֶה, לְבֵית
דִּין וְעֵדִים וּמְקַטְרֵגִים, וּמְשִׁיב אֶלְא בְּגִין דְּלֹא
יְהֵא פְטָרָא דְּפוּמָא לְבָנֵי עֲלָמָא אִלָּא כְּדִי
שְׁלֵא יְהִיָּה פִתְחוֹן פִּה לְבַנֵי הָעוֹלָם, לֹאמַר
שֶׁהִיא אִיזֵה עוֹת הַדִּין, לְאַחְזָאָה דְּכֻלָּא עֲבַד
בְּאַרְז קְשׁוּט וְלְהַרְאוֹת שְׂאֵת הַכֹּל עוֹשֵׂה
הַקְּב"ה בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, וְנִיחָא קַמִּיה מֵאֵן
דְּאַשְׁתַּיִב מִן דִּינִיה וְנוֹחַ לִפְנֵי מִי שְׁנִיצֵל
מִן הַדִּין.

זהר לפני התקיעות

מ

וְאֵף עַל גַּב דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא רְחִים לִיה לְדִינָא, כְּמַה דְּאֵת
אָמַר, (ישעיה סא ח) כִּי אָנִי יְהוָה אֹהֵב מִשְׁפָּט, נִצּוּחַ רְחִימוּי דְּבָנִי,
לְרְחִימוּי דְּדִינָא, וּבְשִׁעְתָּא דְּסִנְטִירָא קָם לְמִטְעֵן מְלִין עֲלֵיהּ, פְּקִיד
לְמִתְקַע בְּשׁוּפֵר, בְּגִין לְאִתְעָרָא רְחִימוּי מִתְתָּא לְעִילָא:

בְּהַהוּא שׁוּפֵר, סִלְקָא הַהוּא קָלָא כְּלִילָא בְּאִשָּׁא וְרוּחָא וּמִיָּא,
וְאִתְעָבִיד מְנִיָּהוּ קָלָא וְזָרָא, וְאִתְעָרָא קָלָא אֲחִירָא לְעִילָא,
כִּד הַהוּא קָלָא אִתְעָרָא מִלְּעִילָא וּמִתְתָּא, כְּדִין כָּל טַעֲנוֹת דְּקָא טְעִין
הַהוּא מְקַטְרָגָא מִתְעָרְבִי:

בְּיוֹמָא דְּרֵאשֵׁי הַשָּׁנָה נְפִיק יִצְחָק בְּלוּזְדוּי, וְקָרִי לְעֵשׂו, לְאִטְעָמָא
לִיה תְּבַשְׂלִין דְּכָל עֲלָמָא, כָּל וְחַד כְּפּוּם אֲרִחוּי דְּהָא
בְּהַהוּא שִׁעְתָּא (בראשית כו א ולהלאה) וְתַכְהִין עֵינָיו מִרְאוּת, דְּנְפִיק מְנִיָּה מֵאֵן

מתוק מדבש

השופר מתעורר מלמעלה ומלמטה, כְּדִין כָּל
טַעֲנוֹת דְּקָא טְעִין הַהוּא מְקַטְרָגָא מְחַעֲרְבִי
אז כל הטענות שטוען המקטרג על ישראל,
כולם מתבלבלים.

בְּיוֹמָא דְּרֵאשֵׁי הַשָּׁנָה נְפִיק יִצְחָק בְּלוּזְדוּי
בְּיוֹם ראש השנה יוצא יצחק שהוא
סוד הגבורה לבדו להנהיג את העולם, כי
הנהגת העולם בראש השנה היא בדין, וְקָרִי
לְעֵשׂו לְאִטְעָמָא לִיה תְּבַשְׂלִין דְּכָל עֲלָמָא
כָּל חַד כְּפּוּם אֲרִחוּי וְקוּרָא לְעֵשׂו, דְּהֵינּוּ
לְהַמְקַטְרָג, לְהַטְעִים לוֹ מִתְבַּשְׂלִים שְׂבָשְׁלוּ
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, כָּל אַחַד לְפִי דְּרַכִּיּוּ, דְּהֵינּוּ
לְהַטְעִים לוֹ מַעֲשֵׂי כָּל בְּנֵי אָדָם כְּפִי פְּעוּלָתָם,
וּלְתַבּוּעַ עֲלֵיהֶם דִּין, כִּי בְּרֵאשֵׁי הַשָּׁנָה נִיתֵן
רְשׁוּת לְמַקְטְרָג לְתַבּוּעַ דִּין עַל כָּל מַעֲשֵׂי
בְּנֵי אָדָם.

דְּהָא בְּהַהוּא שִׁעְתָּא כִּי עַל הַזְמַן שֶׁל רֵאשֵׁי
הַשָּׁנָה נִאֲמַר וְתַכְהִין עֵינָיו מִרְאוּת דְּהֵינּוּ
שְׂנַחֲשֻׁכִים הַעֵינַיִם הַעֲלִיּוֹנִים מִלְּהַשְׁגִּיחַ
בְּרַחֲמִים, אֲלֵא מִשְׁגִּיחִים בְּחִשְׁכוֹת הַדִּין, דְּנְפִיק
מְנִיָּה מֵאֵן דְּאִחְשָׁף אִפִּי בְּרִינָן כִּי יֵצֵא מִהַגְּבוּרָה
שֶׁל יִצְחָק הַס"מ שֶׁהוּא שְׂרוּ שֶׁל עֲשׂו הַמְקַטְרָג

המלך, ותובע לעשות דין, וְאֵף עַל גַּב
דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא רְחִים לִיה לְדִינָא וְאֵף
עַל פִּי שֶׁהִקְבִּי אֹהֵב אֶת הַדִּין, כְּמַה דְּאֵת
אָמַר כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי אָנִי יְהוָה אֹהֵב
מִשְׁפָּט, עִם כָּל זֶה נִצּוּחַ רְחִימוּי דְּבָנִי
לְרְחִימוּי דְּדִינָא נּוֹצַחַת אֶהְבֵּת בְּנִי אֶת אֶהְבֵּת
הַדִּין, וּבְשִׁעְתָּא דְּסִנְטִירָא קָם לְמִטְעֵן מְלִין
עֲלֵיהּ וּבִשְׁעָה שֶׁהַמְקַטְרָג קָם וְרוּצָה לְטַעֵן
דְּבָרֵי קְטוּרָה עֲלֵיהֶם, פְּקִיד לְמִתְקַע בְּשׁוּפֵר
זוֹה הַקְּב"ה לְתַקּוּעַ בְּשׁוּפֵר, בְּגִין לְאִתְעָרָא
רְחִימוּי מִתְתָּא לְעִילָא כְּדִי לְעוֹרֵר רְחִימוּי
מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה.

הנה בְּהַהוּא שׁוּפֵר בְּתַקִּיעַת שׁוּפֵר, סִלְקָא
הַהוּא קָלָא כְּלִילָא בְּאִשָּׁא וְרוּחָא וּמִיָּא
עוֹלָה קוֹל הַהוּא כְּלוּל בְּאֵשׁ וְרוּחַ וּמִיָּם, כִּי
הַקוֹל הַיּוֹצֵא מִפֶּה הָאָדָם כְּלוּל מִחֲמִימוֹת
הַכֹּל הַפֶּה, וְהַהִבֵּל הוּא רוּחַ, וְכְלוּל מִמִּיָּם,
וְהֵם סוּד חֲסֵד גְּבוּרָה תְּפָאֵרֶת, וְאִתְעָבִיד
מְנִיָּהוּ קָלָא תְּדָא וְנַעֲשֵׂה מֵהֶם קוֹל אַחַד,
וְאִתְעָרָא קָלָא אֲחִירָא לְעִילָא וּמִתְעוֹרֵר קוֹל
אַחַר לְמַעְלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת ז"א [הַתְּפָאֵרֶת],
כִּד הַהוּא קָלָא אִתְעָרָא מִלְּעִילָא וּמִתְתָּא כְּשִׁקוּל

זהר לפני התקיעות

דְּאוֹשֶׁר אָפִי בְּרִיזוֹ, וְאֶתְפָּרֵשׁ, וְשָׁכִיב עַל עַרְסִיָּה דְּדִינָא, וְקָרִי לְעֵשׂוֹ
וְאָמַר, וְצִוְדָה לִי צִיד וְעֵשָׂה לִי מִטְעָמִים וְהִבִּיאָה לִי:

וְרַבְּבָה אֲמָרָה אֶל יַעֲקֹב בְּנָה, רְחִימָא דְנַפְשָׁה, בְּנָה רְחִימָא
דְּאֶתְמַסֵּר לָהּ מִיּוֹמָא דְּאֶתְבְּרִי עֲלֵמָא, וּפְקִידַת לִיָּה
לְאֶתְעָרָא אִיהוּ בְּאִיזוֹן מִטְעָמִים דִּילִיָּה:

וְיַעֲקֹב אֶתְעָר מִתְתָּא, מִתְלַבֵּשׁ בְּצִלּוֹתֵיָן וּבְעוֹתֵיָן, וְהַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב,
בְּהָהוּא שׁוּפָר דְּקָא סְלִיק, וְאֶתְעָר יַעֲקֹב לְגַבִּיָּה, וְאֶתְקָרִיב
בְּהַדְרִיָּה. וְיַגֵּשׁ לוֹ וַיֹּאכַל, וְאֶתְפָּלִיל דָּא בְּדָא, פִּינּוֹן דְּאֶתְפָּלִיל בְּהַדְרִיָּה,
וַיָּבֵא לוֹ יִין, דָּא יִין דְּמִנְטְרָא, יִין דְּהוּא וַיִּידוּ דְּלֵבָא, רְנָא דְּעֲלָמָא דְּאֶתִּי:
כִּדִּין וַיִּרְחֹ אֶת רֵיחוֹ בְּגַדָּיו, צִלּוֹתֵיָן דְּסִלְקִין וּבְעוֹתֵיָן, וַיִּבְרַכְהוּ, וְזוֹ
רְחִימָא וְזוֹהֵי לֵבָא, וְכָלָא אִיהוּ רְחִימִי:

מתוק מדבש

מתלבש בתפילות ובקשות, ועושה תשובה
שלימה, ועוד והקול קול יעקב דהיינו ביה הוא
שופר דקא סליק באותו קול השופר שעולה,
וגורם המתקת הדינים והתהפכותם לרחמים,
ואתער יעקב לגביה ונתעורר יעקב העליון
שכתפארת להתחבר אל יצחק שהוא בגבורה,
ועל ידי זה הגבורה טועמת טעמים מתוקים
ממעשיהם הטובים של ישראל, ואחקריב
בהדיה ונתקרב התפארת אל הגבורה להמתיקו.

ויגש לו ממעשיהם הטובים של ישראל, ויאכל
דהיינו שנמתקה הגבורה, ועל ידי זה
ואתפליל דא בדיא ונכללה הגבורה בתפארת,
פינון דאתפליל בהדיה כיון שנכלל עמו, נאמר
ויבא לו יין היינו דא יין דמנטרא זה הוא
יין המשומר, יין דהוא חידו דלבא יין שהוא
משמח את הלב, כי בנינה הוא שורש הגבורות
אשר בשורשם הם מתוקים לפעול את השמחה,
רנא דעלמא דאתי הסוד של עולם הבא שהוא
הבינה, כלומר שהמשיך אל הגבורה שפע
מהבינה הנקרא יין המשומר מן אחיות
החיצוניים, ואז הדינים מתהפכים לרחמים.

כדין אז נאמר וירח את ריח בגדיו דהיינו
צלותין דסלקין ובעותין התפילות

הגדול, מי שמחשיך את פני הבריות בעוונות,
ואתפרש והגבורה של יצחק נפרד מן הרחמים,
ושכיב על ערסיה דדינא ושוכב על מטת
הדין, כלומר שיושב על כסא הדין, וקרי
לעשו וקורא לעשו שהוא המקטרג, ואמר לו
וצודה לי ציד ועשה לי מטעמים והביאה
לי כלומר תביא לי את מעשים הרעים של
בני אדם.

וכתוב אחר כך ורקקה שהיא השכינה האוהבת
את ישראל בניה, לכן אמרה אל יעקב
בנה שהם בני ישראל, רחמא דנפשה שהם
אהובים לנפשה, בנה רחמא דאתמסר לה
מיומא דאתברי עלמא בנה האהוב שנמסר
לה מיום שנברא העולם, כי חלק ה' עמו
יעקב חבל נחלתו, ופקידת ליה לאתערא
איהו באינון מטעמים דיליה וצותה אותו
שיתעורר בקיום מצות עשין שהם המטעמים
שלו, לפי שהמצות מעוררות את היחוד
ומבטלות את הדינים. (שם)

ישראל יוצאים מן הדין בשמחה
ובברכות

ויעקב אתער מתתא ויעקב מתעורר מלמטה,
דהיינו מתלבש בצלותין ובעותין הוא

זהר לפני התקיעות

כה

פִּינֹן דְּאִיהוּ אֲתְקַלִּיל בְּיַעֲקֹב, כָּל אֵינֹן וְיִיִלִין וְתוֹקִפִין וְרוֹגְזִין דְּהָווּ
זְמִינִין, אֲתַבְדְּרוּ, וְלֹא אֲשַׁתְּכֹחוּ תַמְנֹן, וְיִשְׂרָאֵל זָפְקִין מִן דְּיִנָּא
בְּחֻדְוָה וּבְבִרְכָאן:

וְיָהִי אִךְ יִצְאָ יִצְאָ יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו, בְּיוֹמָא דָּא, בְּחֻדְוָה
וּבְבִרְכָאן עֲלֵאִין, וְעֵשׂוֹ אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ, טַעֲיִן טַעֲיִי מֵעוֹבְדֵי
דְּעֲלָמָא, וְעֵשׂוֹ גַם הוּא מְטַעֲמִים, וְדָדִיד לִישְׁעִיָּה לְמַטְעֵן טַעֲנוֹת.
אֲתַקִּין סְהַדִי, וְיִבָּא לְאָבִיו, וְיֵאמֶר יָקוּם אָבִי, יִתְעַר בְּדִינִי, וְיֵאכֹל
כְּמָה עוֹבְדִין בִּישְׁיִן דְּכָל עֲלָמָא דְקָא אֲשַׁכְּחָנָא:

וְיִחָרֵד יִצְחָק וְחָרְדָה גְּדוּלָה עַד מְאֹד, דְּהָא לָא יָכִיל לְאֲתַפְרֵשָׁא
מִכְּלָלָא דְיַעֲקֹב דְּאִיהוּ בְּחֻדְוָה, וְיֵאמֶר, מִי אֲפּוּא הוּא הַעֲדָר

מתוק מדבש

למטה בְּיוֹמָא דָּא בְּחֻדְוָה וּבְבִרְכָאן עֲלֵאִין
בְּיוֹם ראש השנה יוצאים מן הדין מלא
ברכת ה' בשמחה ובברכות, כי הקדימו
ישראל בתפילה מלפני שנתעורר רוגז הדין,
ואז וְעֵשׂוֹ אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ דְּהֵיִינוּ הַמְקַטְרְגִי,
טַעֲיִן טַעֲיִי מֵעוֹבְדֵי דְעֲלָמָא הוּא נושא
משאות של מעשים הרעים של בני העולם,
ורוצה לקטרג עליהם, וזה שכתוב וְיַעֲשֶׂה
גַם הוּא מְטַעֲמִים הֵיִינוּ חֲדָדִיד לִישְׁעִיָּה
לְמַטְעֵן טַעֲנוֹת חֲדָד אֵת לְשׁוֹנוֹ לְטַעוֹן טַעֲנוֹת
עַל יִשְׂרָאֵל.

אֲתַקִּין סְהַדִי הַתְקִין וְהוֹזְמִין עֲדִים, וְיָבָא
לְאָבִיו שְׁהוּא הַגְּבוּרָה, וְנִקְרָא אָבִי
הַסְטְרָא אַחֲרָא כִּי גַם הוּא שׁוֹרְשׁוֹ בַּגְּבוּרָה
דְּקְדוּשָׁה, וְיֵאמֶר, יָקוּם אָבִי דְּהֵיִינוּ יִתְעַר
בְּדִינִי שִׁתְעוֹרֵר בְּדִינִי, וְיֵאכֹל כְּמָה עוֹבְדִין
בִּישְׁיִן דְּכָל עֲלָמָא דְקָא אֲשַׁכְּחָנָא וְיִקְבֹּל
וְיִרְאֶה אֵת כָּל מַעֲשֵׂים הַרְעִים שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם שֶׁמִּצְאָתִי.

אז נאמר וְיִחָרֵד יִצְחָק חֲרָדָה מִצַּד הַגְּבוּרָה,
גְּדוּלָה מִצַּד הַחֲסֵד, עַד מְאֹד מִצַּד הַתְּפֹאֲרָה,
כְּלוּמַר שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ אֵלּוּ הַג' מִדוֹת, דְּהָא לָא
יָכִיל לְאֲתַפְרֵשָׁא מִכְּלָלָא דְיַעֲקֹב דְּאִיהוּ בְּחֻדְוָה
כִּי אַחַר שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ דִּינֵי יִצְחָק, אֵינּוּ יִכּוֹל לְהַפְרִיד

ובקשות של בני ישראל העולות למעלה, ואז
נאמר וּבְבִרְכָאן שֶׁנִּתְקַבְּלוּ הַתְּפִלוֹת וְנִשְׁפְּעוּ
שֶׁפַע בְּרִכּוֹת לְכָל יִשְׂרָאֵל, וְאִזּוּ נָח רֹגְזָא, וְחֲדָדִי
לְבָא נַחִים וּמִתְבַּטְּלִים כַּחוֹת הַרוּגְזֵי וְהַדִּין,
וּמִשְׁמַחִים אֵת הַלֵּב עַל יַדִּי הָאֵרֶת הַבִּינָה
שֶׁהָאִירָה בַּגְּבוּרָה, וְכִלְיָ אִיהוּ רַחֲמֵי וְאִזּוּ הַכָּל
הוּא בְּרַחֲמִים.

פִּינֹן דְּאִיהוּ אֲתְקַלִּיל בְּיַעֲקֹב כִּיּוֹן שְׁדִינֵי יִצְחָק
נִכְלָלוּ בְּרַחֲמֵי יַעֲקֹב, כָּל אֵינֹן וְיִיִלִין
וְתוֹקִפִין וְרוֹגְזִין כָּל אוֹתָם הַכַּחוֹת וְדִינֵים
הַקְּשִׁים וְהַרוּגְזִים, שֶׁהֵם סוּד הַגְּבוּרוֹת שֶׁבְּכָל
ג' עוֹלָמוֹת בְּרִיאָה יִצִּירָה וְעֵשִׂיָּה, דְּהָווּ נְמִינִין
שֶׁהֵיוּ מוֹכְנִים לְפַעוּל דִּינֵים עַל בְּנֵי הָעוֹלָם,
אֲתַבְדְּרוּ וְלֹא אֲשַׁתְּכֹחוּ תַמְנֹן כּוֹלֵם נִתְפּוֹרֵר
בְּתוֹךְ הַרַחֲמִים וְנִתְבַּטְּלוּ וְאֵינִים נִמְצָאִים עוֹד
שֶׁם, וְיִשְׂרָאֵל נְפָקִין מִן דְּיִנָּא בְּחֻדְוָה וּבְבִרְכָאן
וְיִשְׂרָאֵל יוֹצֵאִין מִן הַדִּין בְּשִׂמְחָה מִן הַמַּתְקָה
הַדִּינִים, וּבְבִרְכּוֹת מִן הַחֲסִדִים שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ
(שֶׁם דָּף ק ע"א בְּרִישָׁא מְדִימָנָא)

וְיַעֲשֶׂה גַם הוּא מְטַעֲמִים, קְטְרוּגִים וְטַעֲנוֹת
עַל יִשְׂרָאֵל

הנה משי"כ וְיָהִי אִךְ יִצְאָ יַעֲקֹב מֵאֵת
פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו דְּהֵיִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

זהר לפני התקיעות

צִיד, בְּכַמְהָ צְלוֹתֶיךָ וּבְעוֹתֶיךָ, וְאוֹכַל מִכָּל בְּטָרִם תָּבוֹא, וְאַבְרָכְהוּ, גַּם בְּרוּךְ יְהוָה:

כְּשֶׁמוּעַ עָשׂוּ אֶת דְּבָרֵי (יְצוּק) אָבִיו, וַיִּצְעַק צְעָקָה וְגו', הַיּוֹמִי דְהָא צִידוֹ לֹא הָיָה כְּלוּם, עַד לְבִתֵּר אָמַר לַיהוָה, הֲיֵה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יְהוָה וְגו', אֲלֵיךָ תִּקְיִפִּין וְאוֹכְלוֹסִין דְּשִׁאָר עֲמִין:

וְדָא קִשְׂיָא לִיה מִכְּפָא, וַיִּשְׁטוּם עָשׂוּ אֶת יַעֲקֹב, לְמִיזַל אֲבִתְרֵיהּ, וּלְקַטְרָגָא לִיה תְּדִיר:

וַיַּעֲקֹב אֲזַיִל בְּאֵינוֹן יוֹמִין דְּבִין רֵאשִׁי הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכְּפוּרִים, עָרִיק לְאֶשְׁתְּזָבָא מְנִיָּה, תָּב בְּתִיבְתָא, שְׁוִי גְרַמְיָה בְּתַעֲנִיתָא, עַד דְּאֶתִי רֵאשִׁי הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים, כְּדִין יְדַעֵי יִשְׂרָאֵל דְּעָשׂוּ בָּא וְעַמוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ, כְּלָהוּ מִקְטָרְגֵי, וְמִינִין לְקַטְרָגָא לִין:

וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצָּר לוֹ, וְאֶסְגֵּי בְּצְלוֹתֶיךָ וּבְעוֹתֶיךָ, (בראשית לב י) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְכֶם וְאֱלֹהֵי אָבִי וְגו', עַד דְּנָטִיל עֵיטָא.

מתוק מדבש

בהסתלקות המקטרג רוצה הקב"ה לשמוח עם בניו וַיַּעֲקֹב אֲזַיִל בְּאֵינוֹן יוֹמִין דְּבִין רֵאשִׁי הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכְּפוּרִים ויעקב הלך באותם הימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, עָרִיק לְאֶשְׁתְּזָבָא מְנִיָּה ובורח להנצל ממנו, על ידי כי תב בתיבכתא שְׁוִי גְרַמְיָה בְּתַעֲנִיתָא כי חוזר בתשובה ומשים עצמו בתענית, עַד דְּאֶתִי רֵאשִׁי הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים עד שבא ראש השנה ויום הכפורים, כְּדִין יְדַעֵי יִשְׂרָאֵל אז יודעים ישראל דְּעָשׂוּ בָּא ביום הכפורים, וְעַמוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ לעורר את הדין מד' אותיות שם אדנ"י שכל אות כלולה ממאה בחינות, כְּלָהוּ מִקְטָרְגֵי וְמִינִין לְקַטְרָגָא לִין כולם הם מקטרגים המוכנים לקטרג עליהם.

מיד וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצָּר לוֹ דהיינו וְאֶסְגֵּי בְּצְלוֹתֶיךָ וּבְעוֹתֶיךָ ומרבה בתפילות ובקשות, וזה שאמר וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְכֶם וְאֱלֹהֵי אָבִי וְגו' וְנָטִיל עֵיטָא

מכללו של יעקב שהוא בשמחה, זה שאמר וַיֹּאמֶר מִי אֶפּוֹא הוּא הַצֵּד צִיד דהיינו כְּכַמְהָ צְלוֹתֶיךָ וּבְעוֹתֶיךָ בכמה תפילות ובקשות, וְאוֹכַל מִכָּל בְּטָרִם תָּבוֹא וקבלתי את כל מעשים טובים של בני ישראל, וְאַבְרָכְהוּ, גַּם בְּרוּךְ יְהוָה שיחולו עליו כל הברכות.

כְּשֶׁמוּעַ עָשׂוּ אֶת דְּבָרֵי אָבִיו וַיִּצְעַק צְעָקָה גדולה ומרה, דְּחַמֵּי דְהָא צִידוֹ לֹא הָיָה כְּלוּם לפי שראה שצידו אינו שוה כלום, עַד לְבִתֵּר עד שלאחר כך אָמַר לַיהוָה יצחק לעשו הֲנֵה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יְהוָה מושבך, שגם הוא קבל שפע גבורות לצורך חיותו, וכדי לפעול דין לעת הצורך, אֲלֵיךָ תִּקְיִפִּין וְאוֹכְלוֹסִין דְּשִׁאָר עֲמִין אלו הם הגבורים והמונים של שאר העמים.

וְדָא קִשְׂיָא לִיה מִכְּפָא וזה היה קשה לו מכל, לכן וַיִּשְׁטוּם עָשׂוּ אֶת יַעֲקֹב דהיינו לְמִיזַל אֲבִתְרֵיהּ וּלְקַטְרָגָא לִיה תְּדִיר ללכת אחריו ולקטרג עליו תמיד. (שם)

זהר לפני התקיעות

כו

ואמר, כי אמר אַכְפָּרָה פָּנָיו בַּמְנֻחָה הַהוֹלֶכֶת לְפָנָיו, וַיִּקְוֶה מִן הַבָּא בְיָדוֹ מְנַחָה וְגו', עֲזִים מְאֹתִים וַתִּישָׁים לְשָׁרִים וְגו', גְּמָלִים וְגו' כִּי הוּא סֵטְרָא דִּילֵיהּ, גְּמָלִים, הוּא נְחֹשׁ כַּמִּין גְּמָל, בְּשַׁעֲתָא דִּפְתָּי סמא"ל לְאָדָם, אַרְכִּיב עַל נְחֹשׁ כַּמִּין גְּמָל:

תְּנִינָן, מאן דְּחָמֵי גְּמָל בְּחֻלְמֵיהּ, מֵיִתָּה נְקַנְסָה עָלָיו מִלְמַעְלָה, וְאַשְׁתִּיב מֵיִתָּה, וְכֹלָא חוּד:

וּכְדִין אַהֲדָר עֲשׂו אַפְטָרוֹפּוּסָא דִּיעֶקֶב, וְיַעֲקֹב לֹא בָּעָא דוּבְשִׁיָּה וְעוֹקְצִיָּה, יַעֲבֵר נָא אֲדוּנֵי לְפָנָיו לַעֲבֹדוֹ, כְּדִין וַיִּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֲשׂו לְדַרְכּוֹ, אֵימְתֵי בְּשַׁעֲתָא גְּעִילָה, דְּהָא אַתְפָּרֵשׁ מֵעֲמָא קְדִישָׁא, וְקְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂבִיק לְחוּבֵיהוֹן, וְכַפֵּר עָלְיָהּ:

כִּיּוֹן דְּהָהוּא מְקַטְרָגָא אֶזְל בְּהָהוּא דוּרוּגָא, וְאַתְפָּרֵשׁ מֵיִתָּהּ, בְּעֵי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמוֹחֲדֵי בְּבָנָיו, מַה כְּתִיב, וְיַעֲקֹב נָסַע סַפְתָּה וַיֵּבֶן לוֹ בַּיִת וְגו', עַל כֵּן קָרָא שְׁם הַמְּקוֹם סַפְתָּה. כִּיּוֹן דִּיִּתְּבוּ בְּסַפְתָּה, דְּהָא אַשְׁתִּיבֵי מִן מְקַטְרָגָא, וְקְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא חוּדֵי בְּבָנָיו, זְכָאָה חוּלְקֵיהוֹן בְּהָאֵי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאַתֵּי:

מתוק מדבש

וְאַשְׁתִּיב מֵיִתָּה מִיָּנָה וְנִיצַל מִמֶּנּוּ, וְכֹלָא חַד נַחַשׁ וְגַמְלָה הֵם עֲנִין אַחַד.

וּכְדִין אַהֲדָר עֲשׂו אַפְטָרוֹפּוּסָא דִּיעֶקֶב וְאִז חוּזַר עֲשׂו לְהִיִּת מִלְמַד זְכוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וְיַעֲקֹב לֹא בָּעָא דוּבְשִׁיָּה וְעוֹקְצִיָּה וְיַעֲקֹב אֵינוֹ רוּצָה לֹא דוּבְשׂוֹ וְלֹא עוֹקְצוֹ, לְכֵן אָמַר לוֹ יַעֲבֵר נָא אֲדוּנֵי לְפָנָיו לַעֲבֹדוֹ וְאֵינוֹ אֲתַנְהֵלָה לְאֵטִי וְגו', כְּדִין אִז נִאֲמַר וַיִּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֲשׂו לְדַרְכּוֹ שְׁעִירָה, כִּי נִמְתַּקוּ כָּל הַדֵּינִים לְגַמְרֵי, וְנִתְכַפְּרוּ הָעוֹנוֹת, אֵימְתֵי מַחֵי נַעֲשֶׂה עֲנִין זֶה, וְאָמַר בְּשַׁעֲתָא נְעִילָה, דְּהָא אַתְפָּרֵשׁ מֵעֲמָא קְדִישָׁא כִּי אִז הִמְקַטְרַג נִפְרַד מֵעַם הַקְּדוֹשׁ, וְקְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂבִיק לְחוּבֵיהוֹן, וְכַפֵּר עָלְיָהּ וְהִקְבִּיחָהּ סוּלַח לְעוֹנוֹתֵיהֶם, וּמְכַפֵּר עֲלֵיהֶם.

כִּיּוֹן דְּהָהוּא מְקַטְרָגָא אֶזְל בְּהָהוּא דוּרוּגָא וְאַתְפָּרֵשׁ מֵיִתָּהּ מִיָּנָה כִּיּוֹן שׁוֹה הִמְקַטְרַג

עֵיטָא עַד שְׁלוֹקַח עֲצָה וְשׁוֹלַח לוֹ מִנְחָה, הוּא הַשְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח לְעוֹזָלוֹ, שְׁעַל יַדֵּי זֶה הַקְּטִיגוֹר נַעֲשֶׂה סְנִיגוֹר.

וְאָמַר הַכְּתוּב כִּי אָמַר יַעֲקֹב אַכְפָּרָה פָּנָיו בַּמְנַחָה הַהוֹלֶכֶת לְפָנָיו, וַיִּקְחֵה מִן הַבָּא בְּיָדוֹ מְנַחָה לְעֲשׂו אַחִיו, עֲזִים מְאֹתִים וַתִּישָׁים לְשָׁרִים וְגו' הַטַּעַם שֶׁשָּׁלַח גְּמָלִים, כִּי כִּי הוּא סֵטְרָא דִּילֵיהּ כִּי הוּא הַצַּד שֶׁלוֹ, דְּהֵינּוּ גְּמָלִים הוּא סוּד נְחֹשׁ כַּמִּין גְּמָל כִּי הַנַּחֵשׁ הַקְּדוּמוֹנִי הִיָּה גְּדוֹל כַּעִין גְּמָל, כִּי בְּשַׁעֲתָא דִּפְתָּי סמא"ל לְאָדָם בְּשַׁעֲתָא שְׁפִיחָה הַס"מ אֵת אָדָם הָרַשׁוֹן לֹאֲכֹל מֵעֵץ הַדַּעַת, אַרְכִּיב עַל נְחֹשׁ כַּמִּין גְּמָל הִיָּה רוֹכֵב עַל נַחֵשׁ שֶׁהִיָּה גְּדוֹל כַּעִין גְּמָל.

וּמִבְּיַא רֵאִיָּה וְאָמַר תְּנִינָן וְכֵן לְמַדְנֵנוּ מֵאַן דְּחָמֵי גְּמָל בְּחֻלְמֵיהּ מִי שְׁרוּאָה גְּמָל בַּחֲלוּמוֹ, הוּא מוֹרָה כִּי מֵיִתָּה נְקַנְסָה עָלָיו מִלְמַעְלָה.

מאמרי התעוררות קודם התקיעות

עורו ישנים משנתכם

אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו כמעשיכם וחזרו בתשובה וחזרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושונים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל, הביטו לנפשותיכם והיטיבו דרכיכם ומעלליכם, ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה, לפיכך צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חָטָא חָטָא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה שנאמר וצדיק יסוד עולם זה שצדק הכריע את כל העולם לזכות והצילו, ומפני ענין זה נהגו כל בית ישראל להרכות בצדקה ובמעשים טובים ולעסוק במצות מראש השנה ועד יום הכפורים יתר מכל השנה, ונהגו כולם לקום בלילה בעשרה ימים אלו ולהתפלל בבתי כנסיות בדברי תחנונים ובכיבושין עד שיאור היום.

(רמב"ם הלכות תשובה פרק ג הלכה ד)

הכנה דרבה לתקיעות

לפי שהתקיעות הם מעוררים רחמים ומעלים זכרונם של ישראל לפני אביהם שבשמים נהגו רבים לעשות לזה הכנה דרבה, ואחר גמר קריאת התורה הולך התוקע והמקרא והש"ץ המתפלל מוסף לטבול משום טהרה יתירה, הללו הולכים לטבול ושאר הציבור זה מעיין בפירוש וכוונת התקיעות וזה שונה וזה אומר תהלים הכל לפי מה שהוא אדם, והכל הולך לכוונה אחת לייחד לבם לאהבה וליראה ולעורר לבבם לתשובה גמורה.

(מט"א סימן תקפה סעיף א)

תשובה בשמחה

ואמר [על ענין התשובה כי היא] רק בשמחה ובישוע הדעת, כי על ידי שמחה המוח מוזכר, ועיקר התשובה על ידי מוח זך.

(בית אהרן לר"ה)

טעמי תקיעת שופר

כתב רבינו סעדיה גאון, מה שציונו הבורא יתברך לתקוע בשופר בראש השנה יש בו עשרה עניינים:

מתוך מדבש

המקטרג, כי השכינה פורסת כנפיה עליהם, ושוב אין שום שליטה להסטרא אחרא על ישראל, ונבדל מן הקדושה לגמרי, וְקָדְשָׁא בְּרִיף הוא חֲדֵי בְּנֵי וְהַקְב"ה שמח עם בניו, לכן זָכָא חוֹלְמֵהוּן בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי אשרי חלקם של ישראל בעולם הזה, שנאחזים במלכות, ואשריהם בעולם הבא, שנאחזים בבינה. (שם דף ק ע"א - ע"ב ברשיא מהרימנא)

הלך עם זה הדורון ונפרד מהם, בְּעֵי קְדִישָׁא בְּרִיף הוא לְמַחְדֵי בְּנֵי רוצה הקב"ה לשמחה עם בניו, מה פְּתִיב אחר כך וְיַעֲקֹב נָסַע סְבֵתָה וַיֵּכֶן לוֹ בֵּית וְגו', על פֶּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סְפוֹת דְהֵינּוּ שְׁנַכְנְסִים בְּסוּכוֹת לְקִיִּים מצות בוראם.

פִּינּוֹן דִּתְבוּ בְּסִפּוֹת, הָא אֲשַׁמְזִבוּ מִן מְקַטְרְגָא כיון שיושבים בסוכות הרי ניצולו מן

תחילת הבריאה והמלכות

הענין הראשון. מפני שהיום תחילת הבריאה שבו ברא הקדוש ברוך הוא העולם ומלך עליו, וכן עושים המלכים בתחילת מלכותם שתוקעים לפנייהם בחצוצרות ובקרנות להודיע ולהשמיע בכל מקום תחילת מלכותו, וכן אנו ממליכים עלינו את הבורא ביום זה, וכן אמר דוד (תהלים צח ו) בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'.

ראשון לעשרת ימי תשובה

הענין השני. כי יום ראש השנה ראשון ליו"ד ימי תשובה ותוקעין בו בשופר להכריז עלינו כמי שמוזהיר כל הרוצה לשוב, וישוב, ואם לאו אל יקרא תגר [אלא] על עצמו, וכך עושין המלכים מזהירים את העולם תחילה בגזירותם וכל העובר על האזהרה אין שומעין לו טענה.

קבלת נעשה ונשמע כמו במתן תורה

הענין השלישי. להזכירנו מעמד הר סיני שנאמר בו (שמות יט ז) שופר חזק מאוד, ונקבל על עצמינו מה שקבלו אבותינו על עצמם נעשה ונשמע.

זכרון דברי הנביאים

הענין הרביעי. להזכירנו דברי הנביאים שנמשלו לתקיעת שופר שנאמר (יחזקאל לג ד) ושמע השומע את קול השופר ולא נזהר ותבא חרב ותקחהו דמו בראשו יהיה והוא נזהר נפשו מל"ט.

בקשה על בנין ביהמ"ק

הענין החמישי. להזכירנו חורבן בית המקדש וקול תרועת מלחמות האויבים כמ"ש (ירמיה ד יט) כי קול שופר שמעת נפשי תרועת מלחמה, וכשאנו שומעים קול השופר נבקש מאת השם על בנין בית המקדש.

זכרון המסירות נפש של עקידת יצחק

הענין השישי. להזכירנו עקידת יצחק שמסר נפשו לשמים, וכן אנחנו נמסור נפשנו על קדושת שמו ויעלה זכרונו לפניו לטובה.

טבע השופר להחריד

הענין השביעי. כשנשמע תקיעת שופר נירא ונחרד ונשבר עצמינו לפני הבורא כי טבע השופר מרעיד ומחריד כמ"ש (עמוס ג ו) אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו.

זכרון יום הדין הגדול

הענין השמיני. להזכירנו יום הדין הגדול ולירא ממנו שנאמר (צפניה א יד - טז) קרוב יום ה' הגדול קרוב ומהר מאוד וגו' יום שופר ותרועה.

זכירת קיבוץ נדחי ישראל

הענין התשיעי. להזכירנו קיבוץ נדחי ישראל ולהתאסף אליו שנאמר (ישעיה כו יג) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור וגו'.

זכירת תחיית המתים

הענין העשירי. להזכירנו יום תחיית המתים ולהאמין בה שנאמר (ישעיה יח ג) כל יושבי תבל ושוכני ארץ כנשוא נס הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו.

העיקר לעשות נחת רוח להש"י

אמר ר' יצחק למה תוקעין בראש השנה, למה תוקעין רחמנא אמר תקעו, מוריני הקדוש מוהר"י מלובלין זצלה"ה (החווה מלובלין) פירש הדברים ע"פ גדל קדושת סדר עבודתו, שר' יצחק היה שואל כוונת התקיעות, והשיב לו שעיקר הכוונה העודפת על כל הכוונות הוא כאשר ציונו אלהינו כלומר לעשות נחת רוח לרצונו ית"ש, והשיב לו כוונת התקיעה היא רחמנא אמר תקעו, כלומר שניחד מעשינו אליו יתברך. (אבני זכרון)

הכוונה בשמחה בעת התקיעות

כל תקיעה ותקיעה שישמע מהתקוע יחשוב במחשבתו בשמחה עצומה מאוד בזה"ל, אני מקיים בשמיעת תקיעה זו מצות עשה שציוני בוראי ית"ש וכוונתי לתת לו ית"ש נחת רוח בזה, וראוי לאדם שיעיין התקיעות בפנים במחזור בעת התקיעה וזה תועלת גדול שלא יפנה מחשבתו ח"ו למחשבה אחרת ודי בזה. (יסוד ושורש העבודה שער יא פ"ג)

מוסר והתעוררות הלב

(מספר נהר שלום להרש"ש זיע"א דף לח-טל)

הנה כבר נודע כי פשט טעם מצות השופר הוא לעורר הלבבות הישנים בתרדמה חלאת היצר הרע, והן עתה היתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו, לכן נחפשה דרכינו ונחקורה, כי הן בעוונותינו שולחה אמנו זה כמה וכמה שנים רבים, והצדיק אבד למטרוניתא.

ולכן כל מגמת פנינו בתפילתנו תהיה בכוונה שלימה, לפדות את השכינה וניצוצי הקדושה מהגלות, ולתברא בית אסורים דילה כמו שכתוב בתקונים (תיקון ו דף כב ע"א) על פסוק ויפן כה וכה, אי אית מאן דיתער בתיובתא, לתברא בית אסורים דילה לאמר לאסורים צאו, אי אית מאן דקרא ליה בתיובתא דיחזיר קודשא בריך הוא שכינתא לגביה, אלא כולהון צוחין בצלותין ביומא דראש השנה ויום הכיפורים ככלבין הב לנא מזוני סליחה וכפרה, כתבנו לחיים, ואנון עזי פנים כו', ולית מאן דקרא ליה בתיובתא דיחזיר קודשא בריך הוא שכינתא לגביה.

וכל איש הירא את דבר ה', לבו יחיל בקרבו מפחד ה' ומהדר גאונו, ויתן אל לבו כי היום יביאו את דינו למשפט לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שופט כל הארץ, מגופו ומבניו וממונו, מעשה איש ופקודתו ועלילותיו, מחשבותיו ותחבולותיו, שהוא יודע כל תעלומות לב, ואין צריך לפניו לא עדים ולא ראיה, כי הוא הדיין, הוא עד, והוא בעל דין.

מאמרי התעוררות קודם התקיעות לא

ויראה ופחד יבא בו לאמר, מה אעשה כי יקום אל, וכי יפקוד מה אשיבנו, ובכן בעיניו יראה ולבבו יבין ויפשפש במעשיו, וברגע קטן עיניו יחזו, למצוא עונו, מצדו אלף, ורבבה מימינו, ובפרט כמעט שעבר על כמה לאוין, ובפרט התלויים בלב כגון לא תשנא את אחיך בלבבך, לא תקום, ולא תטור, ולא תאמין, ולא תקפוץ, ועשין, ליראה את ה', לאהבה אותו, ללכת בדרכיו, ועשה דואהבת לרעך כמוך שהוא כלל גדול בתורה, והיא היא שהחריבה את בתינו, ועדיין לא נטהרנו מנגע צרעת עון שנאת חנם, ולשון הרע הקשה מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים, וכיוצא מעבירות קלות וחמורות, כביר מצאה ידינו.

ועל זה ידו כל הדווים, האם לכך נוצר האדם לעבור על רצון יוצרו ח"ו, או שמא החיים והשלום דשמיים מיהב יהבי, לאבד הזמן להבל וריק, והלא האדם נידון על כל הרגעים, ותובעים ממנו במה הוציא כל רגע, לא ירפנו.

ובפרט עון ביטול תורה העולה על כולנה, על מה אבדה הארץ עליונה ותחתונה, ותחלת דינו של האדם הוא על דברי תורה, וכל שעה וכל רגע שאינו עוסק בדברי תורה נקרא וחסרון לא יוכל וגו', וכל שאינו עוסק בדברי תורה נקרא נזוף, כי דבר ה' בזה, ובכל יום בת קול יוצאת ואומרת אוי כו', ואפילו היושב בטל נקרא לץ מד' כיתות כו', כל שכן השח שיחה בטלה שהוא בעשה, ומגיד לאדם מה שיחו, אפילו דברים שאין בהם ממש נכתבים ונקראים, אוי לאותה בושה ואוי לאותה כלימה.

וכל שכן הנכשל בעון ד' כיתות, הפוגמים בכל ד' העולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, דהיינו לצים, חנפים, שקרנים, לשון הרע, ובפרט בשכינה שכל חטא הוא קוץ מכאיב, ומחזק בית אסורין דילה, ומוסיף מכאוב על מכאובה, ערות אמך לא תגלה, ומה הלשון אומרת קלני כו', הגמול הזה קויתי, אוי כי בני יצאוני, צעקה הנערה, נתנני ה' וגו'.

ועסק התורה שמתקן לקודשא בריך הוא ושכינתיה, צריך לשמה בלי שום פניה, כמו שכתוב בתיקונים (תיקוני זהר חדש דף ק"ז ע"א) כמה מארי מדרשות, צווחין בכל יממא ולייליא באורייתא דבעל פה בכמה קושיין, וצווחי בה ככלבים כו' הב לן עותרא בעלמא דין הב לן עותרא בעלמא דאתי, כמה דאוקמוה למווד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה, ולית מאן דישתדל באורייתא לסלקא שכינתא ולחברא לה בבעלה, ובגין דא קלא נפיק בכל לילה ואמר מה אקרא, זיל ואימא לון דישתדלון באורייתא ליחדא שכינתא עם בעלה, ולית מאן דיתער לה לגבי בעלה, אין מנהל לה ואין מחזיק בידה, כי הן בעונותינו שולחה אמנו כו', כנ"ל.

לכן עתה עת רצון היא, חזק ונתחזק להכניע לבנו ולשוב בתשובה שלימה, כי שערי תשובה היום הם פתוחים, כי אותה אנחנו מבקשים כהיום הזה, כי כל עיקר השופר תלוי בתשובה, כמו שכתוב בזהר כנודע, ואז תשוב ה' שהיא בינה להתפשט המוחין בתפארת, והוא הכרח גדול התעוררות הלב בתשובה כהיום הזה, כי אין קול השופר פועל בבינה הנקראת אוזן, והנקראת תשובה, להמשיך המוחין בתפארת, אם לא שעולה הקול בהתעוררות הלב בתשובה, ואז דברים היוצאים מן הלב נכנסים באוזן, והוא כי נודע כי בצלם אלהי"ם עשה את האדם, בצלם דמות כללות כל העולמות, והאוזן כנגד בינה דכללות, והלב מנגד תפארת דכללות, שבו תלוי השינה.

כי כפי ביטול מצות עשה שהאדם מבטל כך מחליש כח איברי נפש רוח נשמה חיה יחידה שבו, ואינם פועלים בו, ונקראים מתים, ולפעמים מסתלקים לגמרי, והיא היא השינה, וכפי מה שעובר על מצות לא תעשה כן הוא מייבש ומעוות איברי נפש רוח נשמה חיה יחידה, ומשליט עליהם סטרא אחרא ח"ו.

ועתה בהתעוררות לבו אל התשובה מתעוררים איברי הנפש רוח נשמה חיה יחידה ההם, כי החפץ והתשוקה אל התשובה, שהיא נשמה, הוא גורם להמשיך חיות הנפש רוח נשמה חיה יחידה אל האיברים ומחיה אותם, וכמו כן גורם כי בעלות קול השופר בהתעוררות הלב בתשובה, גורם שהתפארת שהוא הלב דכללות יתעורר להעלות מ"ן מניצוצי אחוריים דבינה, ובוה מתפעלת בינה להתייחד עם חכמה, ולהמשיך המוחין בתפארת שכבר הוא מוכן לקבלם.

ונראה שאפילו יהיה בידו של האדם חטא מהחטאים המעכבים את התשובה, כגון שהיה סיבה להחטיא את חבירו, בזה התעוררות התשובה היום גורם לפתוח לו שערי תשובה, כי שערי תשובה פתוחים, **כי התעוררות תשובה מעט היום הוא כנגד טורה גדול בזמן אחר.**

ולכן עת לחננה ושעת רצון, להתחרט חרטה גמורה על כל אשר נואלנו ואשר חטאנו, בכלל ובפרט, ולקבל כל אחד ממנו לשוב מאיזה עון שבידו, ואל יפחות כל אחד לשוב מאיזה חטא קל או חמור, כי בזה זוכה להיות צדיק בעל תשובה ומכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות.

וכן כתבו הראשונים שמי שלא שב בתשובה באותם הימים שקודם ראש השנה, ונכתב ונחתם בראש השנה בין הרשעים, שאם הרהר בתשובה באותו היום בצבור, יקרע רוע גור דינו ויכתב בספר החיים, יען שערי תשובה פתוחים, דרשו ה' בהמצאו וגו', ובפרט על גלות השכינה ועל חרבן בית קדשנו ותפארתינו כי כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כו' ובפרט בדור זה.

מאמרי התעוררות קודם התקיעות

לג

ידוע למו"ר פשט טעם מצות השופר הוא לעורר הלבבות הישנים, כמו שכתב הרמב"ם ז"ל הלכות תשובה (פ"ג ה"ד), וזה לשונו, אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר עורו ישנים משנתכם, ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם, וחזרו בתשובה, וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן, ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועילו ולא יצילו, הביטו לנפשותיכם והיטיבו דרכיכם ומעלליכם, יעזוב כל אחד דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה, ע"כ.

ויתחרט על בטול תורה ומיעוט מצות ומעשים טובים, ועל אשר לא טוב עשה, ולא על מעשיו של שנה שעברה לבד, אלא על כל מעשה ימי שני חייו, וגם על כל גלגוליו שעברו, על הכל יביא האלה"ם כו', ולכן יתחרט חרטה גמורה על אשר לא טוב עשה, ובוזה יזכה להיות צדיק ומכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, וכל אחד ימחול בלב שלם לכל בן ישראל, ושלא יענש שום בר ישראל בסבתו, לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך.

וכבר נודע כי עיקר חזרת המוחין בתפארת היום, ומיתוק הדינים הוא על ידי השופר, וכל עצמו של שופר הוא לעורר לבבינו לתשובה, כלומר עורו ישנים מתרדמתכם ושובו אל ה', ואז תשוב ה' בינה להתפשט בתפארת, נמצא כי עיקר הכל היא התשובה, ובלא תשובה אי אפשר למוחין להתפשט, כי כל אבר וגיד פגום, או שעדיין לא נברר ולא נתקן, אי אפשר למוחין להתפשט בו כנודע.

לפיכך נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה אל ה', כל אחד לפי שיעורו, אחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שלא יפחות כל אחד לשוב מאיזה חטא קל או חמור, ואז זוכה להיות צדיק בעל תשובה, ומכריע את עצמו וכל העולם לכף זכות, ונכתב בספר צדיקים לחיים, ודבר זה הוא הכרח גדול בכל עת, ובפרט ביום שאין בו תקיעת שופר, ואין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, שעל ידי ההורוי תשובה זו, יחזרו המוחין להתפשט בתפארת וימתקו הדינים.

וכל מנגמת פנינו בתפילותינו, לא יהיה אלא להתפלל ולשפוך נפשנו אל ה' יתברך, לפדות השכינה מהגלות, ולתברא בית אסורים דילה, לאמר לאסורים צאן, כמאמר התיקונים, ויפן כה וכה אי אית מאן דאתער בתיובתא, לתברא בית אסורים דילה, ויקרא לקודשא בריך הוא בתיובתא דיחזיר שכינתא לגביה, אשר זה כמה ימים ושנים, ושכינה בגלות, בית קדשינו ותפארתינו חרב, ונסתם כל חזון נבואה, ורוח הקודש פסקה ממנו, ורוב מצות התורה גנוזים בקרן זווית, עבר קציר כלה קיץ, והכל תלוי בתשובה.

סדר התקיעות של מאה קולות

בענין [כוונות של] תקיעות של ראש השנה, ובתחילה אבאר סדרם [ר"ל סדר התקיעות של מאה קולות שצריך לתקוע בראש השנה], הנה [בתקיעות דמיושב] הם שלשים תקיעות, תשר"ת תש"ת תר"ת שלש פעמים [ר"ל שכל אחד מהם תוקעים ג' פעמים, הרי הם ביחד שלשים תקיעות, ותקיעות אלו נקראים תקיעות ד[מיושב] כי מותר לציבור השומעים לשבת בתקיעות אלו (כמבואר במ"ב סימן תקפ"ה סק"ב), ועכשיו נהגו הציבור לעמוד, ותקיעות אלו הם] בעת ברכת שופר אחר קריאת ספר תורה, ושלשים תקיעות [תוקעים] מעומד במוסף בלחש, [עשר תקיעות תשר"ת תש"ת תר"ת] במלכות, [וכן עשר תקיעות תשר"ת תש"ת תר"ת ב]זכרונות, [וכן עשר תקיעות תשר"ת תש"ת תר"ת ב]שופרות, [הרי הם ביחד שלשים קולות, ועם שלשים התקיעות דמיושב הם שישים קולות].

וארבעים תקיעות [תוקעים] בקדיש תתקבל שלאחר תפילת מוסף דחזרה, באופן זה, בתחילה יתקע תשר"ת שלש פעמים, [ואחר כך יתקע] תש"ת שלש פעמים, ותר"ת שלש פעמים, הרי [הם יחד] שלשים תקיעות, ויחזור לתקוע [עוד עשר קולות, שהם] תשר"ת תש"ת תר"ת פעם אחת הרי [הם יחד] ארבעים קולות, [ויחד עם השישים תקיעות דמיושב ומעומד הרי הם מאה קולות, כתב הש"ש (אות א) כי לקמן כתב הרב ז"ל שתוקעים גם בחזרה של תפילת מוסף ל' קולות, ובקדיש תתקבל תוקעים רק עשר קולות, וכן המנהג]. (שעה"כ דף צו מ"ד)

כוונת כללות המאה קולות הוא שם ס"ג ומיליון הב"ל

קול השופר הוא בחינת ההבל [שהוא מילוי ס"ג, כזה יו"ד ה"י וא"י ה"י, ותחשוב אותיות המילוי בלא אותיות הפשוטות, יעלה ל"ז כמספר תיבת הב"ל], היוצא מן [כינה שהיא סוד] הוי"ה דס"ג, לכן [כנגד כינה וההבל היוצא מפיה], צריך לתקוע ביום ראש השנה מאה קולות כנגד שם ס"ג [וכנגד] מיליון העולה ל"ז, וס"ג ול"ז הם מאה קולות, [וכוונה זו היא לכללות כל המאה קולות (משנת חסידים פ"ט מ"ט)]. (שעה"כ דף צח מ"א)

שופר דראש השנה בתבונה, ושופר שלעתיד בנינה עילאה

ב' [בחינות] שופרות הם, [א. בחינת] שופר הקטן [שאנו תוקעים בו] ביום ראש השנה, והוא בתבונה, [ב. ו] בחינת] שופר הגדול [שעתיד הקב"ה לתקוע בו] לעתיד לבוא, [והוא] בכינה עילאה הנקראת כינה, כמו שאמר הכתוב והיה ביום [ההוא] יתקע בשופר גדול, מכלל דאיכא [שופר] קטן [שהוא בתבונה, ובבחינת שופר זה אנו תוקעים בראש השנה]. (שעה"כ דף צו מ"ד)

סדר תקיעת שופר

לה

דרושי תקיעת שופר משער הכוונות ותפילות מסידור הרש"ש שקודם התקיעות ועניני תקיעת שופר מספר הזהר תמצא להלן בעמ' תתרעא ואילך.

סדר תקיעת שופר

תפילה להתקוע קודם התקיעות (מספר לקוטי צבי)

רבונו של עולם. בְּנֵי רְחוּמֶיךָ שְׂמוּ פְּצֵיהֶם לְגִגְדְּךָ וּבְטָחוֹנוֹ עַל רַב וְחֶסְדֶיךָ, וְשְׂמוּנֵי שְׁלִיחוֹ לְתַקְעַ שׁוֹפֵר לְפָנֶיךָ, כְּדֵי שֶׁתִּזְכָּר לָהֶם זְכוּת אַבְרָהָם אֲבִינוֹ עֲלֵיו הַשְּׁלֹחַם וְהַתְּפִלָּתוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה, וְזְכוּת יַעֲקֹב אֲבִינוֹ עֲלֵיו הַשְּׁלֹחַם וְהַתְּפִלָּה אֲשֶׁר הִתְהַלַּךְ לְפָנֶיךָ בְּאֶמֶת וּבְלִבָּב שְׁלָם, וְזְכוּת יִצְחָק אֲבִינוֹ עֲלֵיו הַשְּׁלֹחַם וְעַקְדָתוֹ שֶׁצִּעֲקַד עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ. וְתַעֲמֵד מִכֶּסֶּא הַדִּין וְתִשָּׁבַע עַל כֶּסֶּא רְחוּמִים עֲלֵיהֶם כְּדָבָר שֶׁנֶּאֱמַר: עֲלֵה אֱלֹהִים ^{תַּעֲמֵד מִכֶּסֶּא הַדִּין} בְּתַרוּעָה יְהוָה ^{יֵאָהֲרֵנוּ} יֵאָהֲרֵנוּ ^{גְדוֹל הַדָּבָר} בְּקוֹל שׁוֹפָר: וְאֵנִי יוֹדֵעַ בְּעֲצָמֵי שְׂאִינֵי כְּדָאֵי לְבַקֵּשׁ עַל עֲצָמֵי וְכָל שֵׁכֶן עַל אֲחֵרִים וְכָל שֵׁכֶן כִּי אֵין בִּי לֹא דַעַת וְלֹא חֻכְמָה לִפְנֵי פְּנֵי הַתְּקִיעוֹת וְצָרוּפֵי שְׂמוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים, וְכָל הַיְּהוּדִים וְזוּמָיִם הַמְּדוּת הַעֲלִיּוֹנוֹת, וּמִתּוֹק הַדִּינִים קָשִׁין וְרַפִּין, הָרְאוּיִים לָבוֹא עַל יְדֵיהֶן. אֲבָל בְּטוֹחֵתִי בְּרְחוּמֶיךָ הַרְבִּים, וְיִדְעֵתִי כִּי לֹא תִבְיַשְׁנֵנִי, כִּי לְתַקֵּן שְׁלִיחוֹנֵי וְלֹא לְקַלְקֵל. וְאַתָּה בְּטוֹבָה תַעֲוֹרֵר רְחוּמֶיךָ: וְיֵהִי זַעַם אֲדֹנָי ^{יְיָ אֱלֹהֵינוּ} עֲלֵינוֹ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוֹ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוֹ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוֹ כּוֹנֵנָה: וְתַצְרֶךְ מִן־שְׂבִתָּנוֹ הַטּוֹבָה דְרָךְ כָּל־לְמַעֲשֵׂה כְּאִלּוֹ אֲתַפּוֹן בְּכָל צָרוּפֵי שְׂמוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים הַעֲלִיּוֹת מִתּוֹכָהּ וּבְכָל הַיְּהוּדִים וְזוּמָיִם מִדוֹתֶיךָ הַעֲלִיּוֹנוֹת וּמִתּוֹק הַדִּינִים הָרְאוּיִים לָבוֹא עַל יְדֵיהֶן. וְיַעֲלֵוּ תַקִּיעוֹת אֲכֹל לַעֲוֹרֵר רְחוּמֶיךָ עִם תַקִּיעוֹת בְּנֵי עֲלֵיהָ בְּנֵי הַיְּהוּדִים וְהַמְּכֻנָּים כָּל פְּנֵי שְׂמוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים וְזוּמָיִם מִדוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת הַמְּעוֹרְרִים אֶת הָרְחוּמִים. וּבְכֵן יִכְבְּשׁוּ רְחוּמֶיךָ אֶת פֶּלֶסֶף וְיַגְלוּ רְחוּמֶיךָ עַל מִדוֹתֶיךָ וְתַרְוָם עַל בְּנֵיךָ, וְהַפֵּר לָהֶם עַל יְדֵי תַקִּיעוֹת אֲכֹל מִדַּת הַדִּין הַחֹזֵק לְמִדַּת הַחֶסֶד וּלְמִדַּת הָרְחוּמִים, וְזָכַר לָנוּ זְכוּת אֲבוֹתֵינוּ, וְיֵהִי הַיּוֹם וְזָקוּקִים אַבְרָהָם בְּרָאשֵׁי וְיִצְחָק בִּינְיָמִין וְיַעֲקֹב כְּנָדָר. וְתַכְנֵס לָנוּ לְפָנִים מִשׁוֹרֵת הַדִּין. וְסַתֵּם וְזוּתָם פִּי שֵׁטָן וְאֵל יִשְׁטָן עֲלֵינוּ. וּבְבוֹא תּוֹכְחָה, שְׂמוּנֵי מִסְפָּרָה אֵל תִּמְחוֹ. וְכַתֵּב לְחוּמֵי טוֹבִים כָּל בְּנֵי בֵיתֵנוּ, אֲמִן וְכֵן יֵהִי רְצוֹן. יֵהִי לְרַצוֹן אֲמִרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה ^{יֵאָהֲרֵנוּ} יֵאָהֲרֵנוּ ^{צָרוֹי וְגוֹאֲלֵי:}

סגולת המזמור לבער המקטרגים, להמתיק הדינים ולזכות בדין צריך לומר [קודם מקיעם שופר] מזמור מ"ז כל העמים תקעו כף ז' פעמים, ומוכטח שיהפוך מדת הדין למדת הרחמים, ומכטל המסך הברזל שיסתום ויחתום פי השטן ומקטרג מעליו, ויכוין שההבל ממזמור זה עולה למעלה, בסוד עלה אלהי"ם בתרועה, לבער לכטל ולהכרית כל המקטרגים ושטנים המבדילים בינינו לבין אבינו שבשמים.

ויש כמזמור זה ז' פעמים אלהי"ם, ויש ז' גבורות [כעולם], כנגד בג"ד כפר"ת [שהם כפולות דגש ורפה], ו[הם כנגד] ז' ימי השבוע (כמבואר בספר יצירה פ"ד), ובאמירה זו מתכטלים ומתמתקין כל הדינים קשים ורפים ומהפכים מידת הדין למדת הרחמים.

ויש מ"ט תיבין [ר"ל מ"ט פעמים תיבת אלהי"ם על ידי אמירת המזמור ז' פעמים] נגד מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא ובוזה מתמתקים [המ"ט פנים טמא] ויוצאים זכאין בדין. (סידור קול יעקב)

קודם תקיעת שופר אומרים מזמור מ"ז ז' פעמים

לְמַצְצוֹתָ לְבַבִּי קְרוֹחַ מִזְמוֹר: כָּל הָעַמִּים
תִּקְעוּ כָף, הָרִיעוּ לְאֱלֹהִים
בְּקוֹל רִצָּה: כִּי יִהְיֶה יְהוָה
עֲלֵיוֹן זֹרָא, מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל
הָאָרֶץ: יִדְבַר עַמִּים תַּחֲתֵינוּ, וּלְאֲמִים
תַּחֲתֵנוּ רִגְלֵינוּ: יִבְחַר לָנוּ אֶת זִנְחֵנוּ, אֶת

תקיעה ובעל היכולת
ובעל הכוונות כולם

אדון הכל
היה הוא ויהיה

מתוק מדבש

הוא קל זמנא דאיהו לעילא על כלא מלך
עלאה אקרי כך הקב"ה שהוא ז"א [התפארת]
כל זמן שהוא למעלה בעולם האצילות ביחוד
עם המלכות אז נקרא מלך גדול, פינן דנחית
מדוריה לתתא כיון שהוריד בית דירתו למטה
למשכן התחתון שהוא של מט"ט שהוא עבדו,
אז מלך איהו אכל לאו עלאה קנקמיתא גם
אז הוא מלך אבל לא מלך גדול ככתחילה.
(השמשות הוהר ה"ג סימן א דף ש ע"א)

כשהיחוד שלם, נקרא הש"ת מלך
גדול

מלך גדול על כל הארץ. מתל למלך
דנהיה יתיב בקרסיה וכתרא דמלכותא
עליה משל למלך שהיה יושב בכסא מלכותו
וכתר מלכות על ראשו, אקרי מלך עלאה אז
נקרא מלך גדול, פד נחית ואזל לבי עבדיה
מלך זוטא אקרי וכשירוד מעל כסאו והולך
לבית עבדו נקרא מלך קטן, כף קדשא פריף

זָאוּן יַעֲקֹב אֲשֶׁר אָהֵב סִלָּה: עֲלָה אֱלֹהִים
תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **בְּתְרוּעָה, יְהוָה־נִי** יאהרונ'הי **יֵאָהֲרֹוֹהִי** ארו'ן הכל היה הוא והיה
בְּקוֹל שׁוֹפָר: זָמְרוּ אֱלֹהִים תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **זָמְרוּ,**
זָמְרוּ לְמִלְכֹּנוּ זָמְרוּ: כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ
אֱלֹהִים תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **, זָמְרוּ בַּמִּשְׁפִּיל: מֶלֶךְ**
אֱלֹהִים תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **עַל גְּוִים, אֱלֹהִים** תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם
יֵשֵׁב עַל כִּסֵּא קְדָשׁוֹ: גְּדִיבֵי עַמִּים זָאֲסָפוּ,
עִם אֱלֹהֵי תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **אֲבָרָהֶם, כִּי לֹא־הֵי**
מִגְּזֵי אֶרֶץ מֵאֵד זְעֵלָה: תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם

תחנה להתקוע קודם התקיעות (מהאריז"ל)

יזהר שלא יוציא שמות המלאכים מן השפה ולחוץ ח"ו, רק יכוין את השמות במחשבתו
יְהִי רָצוֹן מִקְּפִנֵיךָ יְהוָה־נִי יאהרונ'הי **יֵאָהֲרֹוֹהִי** ארו'ן הכל היה הוא והיה **אֱלֹהֵינוּ** תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **וְאֱלֹהֵי**
אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי** תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם
הָאָרֶץ אֱלֹהֵי תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **אֲבָרָהֶם אֱלֹהֵי** תקוף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **יִצְחָק וְאֱלֹהֵי**
יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַזָּרָא, שֶׁתִּשְׁלַח לִי כָּל הַמַּלְאָכִים

מתוק מדבש

גבורה תפארת, או פלא הוא בחדוותא כל העולמות הם בשמחה, פלא הוא בשלימו וכל מה שנמשך משם הכל הוא בשלימות, כי שם אין שום חסרון. ומסיים דבריו ואמר וְכַאֲשֶׁר חוֹלְקֵהוֹן דִּישְׁרָאֵל אשרי חלקיהם של ישראל, דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְרִיק עֲלֵיהוֹן בְּרַכָּאן שהקב"ה מוריק ומשפיע עליהם ברכות, וְצִיִּית צְלוֹתֵהוֹן ומקשיב את תפילתם, וְעֲלִיָּהוּ כְּתִיב ועליהם נאמר פָּנָה אֵל תְּפִילַת הָעָרְבָר הקב"ה פנה אל תפילת ישראל המעורר תפילה בתמידות (מנחות), וְלֹא כָּזָה אֵת תְּפִלָּתָם תכתב זאת לדור אחרון. (ויקרא דף כו ע"א)

שְׂמַחָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
גְּדִיבֵי עַמִּים נְאֻסְפוּ האבות נקראים גדיבי עמים לפי שנדב לבם להתקרב להקב"ה מבין העמים, עִם אֱלֹהֵי אֲבָרָהֶם שהם נמשכו אחר אברהם, כְּדִין בְּרַכּוֹ יְהוָה דהיינו לנגדא מַגִּיה בְּרַכָּאן לְתַמָּא להמשיך ברכות מחסד גבורה תפארת דו"א [דתפארת, שהם שורש האבות ומכחם נמשכים הברכות] למטה אל התחתונים, וְיִשְׁתַּכְּחוּן בְּרַכָּאן בְּעֲלָמָא פְּלָהוּ כדי שימצאו ברכות בכל העולמות, דְּכַד הָכָא מְשַׁתְּפָחִין בְּרַכָּאן מְלַעֲלָא כי כאשר כאן בעולם הזה נמצאות ברכות מלמעלה מחסד

הקדושים והטהורים משרתים הנאמנים בשליחותם והנפוצים ורצויים לזכות את ישראל ואת המלאך הגדול (פצפציה) (פציפיה) הממנה להוציא זכיותיהן של ישראל בעת שתוקעין עמך ישראל היום בשופר, ואת המלאך הגדול (תשבש) הממנה להשמיע זכיותיהן של ישראל ולהבליט את השטן בתקיעתם, ואת השרים הגדולים הממנים על השופר (אנקתם פסתם), ומלאכים הגדולים (הדרניאל גימטריא ברומים, וסנדלפון) הממנים על תקיעתנו הפעלים את תקיעתנו לפני כסא כבודך, ואת המלאך (שמיאל) הממנה על התרועה, ואת המלאך (תרסטאל) (תוסניאל) הממנה על תשרית, להיותם מזמנים בשליחותם להעלות תקיעתנו לפני הפרכת וקפני כסא כבודך, ותמלא על עמך ישראל רומים ותפגס להם לפני משורת הדין, ותתנהג עם בניך במדת הרומים, ותעלה תקיעתנו לפני כסא כבודך, ותסתכל באפרו של יצחק אבינו העביר על גב המזבח, וזכר היום עקדתו לזרעו של יצחק, כי אתה אל מלך נאמן וזכר הברית: ברוך אתה זוכר הברית:

יהי רצון מקפניך יהונתן יאחיזכר אלהינו תעבדו ואלהי תעבדו אבותינו שיכבשו רומים את פלסר מעלינו ויגלו רומים על מדותיה, ותרום על בניך ותהפך להם על ידי תקיעותיהם ממדת הדין למדת הרומים, ותזכר להם זכות שלשת אבות ויהיו הם זקוקים בכסא על סדר תולדותם, אברהם בראש יצחק לגדו יעקב בינתים, ואל יעקב כל זוטא ועון, ותפגס להם לפני משורת הדין, ותראנו לפניך ותרום עלינו אמן:

מן המצר

מנין שתוקעין במקום הקצר ולא במקום הרחב, משום שנאמר מן המצר קראתי יה. (חידושי הר"ן במס' ר"ה דף כז ע"ב ע"פ הירושלמי)

כוונת התקיעות להמתיק הדינים בסוד קר"ע שט"ן

כוונת התקיעות [שתכוין תמיד בעת התקיעות] הם בסוד [בכח השם] קרע שט"ן שהוא בגימטריא תש"ל עם הכולל, והוא בגימטריא קול שופר [שעולה תשכ"ב], ועם האותיות והכולל [הרי תש"ל], והוא בגימטריא אלהים דודי"ן

סדר תקיעת שופר

לט

[כזה אלה למדל הי יוד מם שעולה] ש', ו[מספר] חמש [שמות] אלהים פשוטים [כלי מילוי, כזה אלהים אלהים אלהים אלהים, שהם חמש גבורות] הם [עולים] ת"ל, הרי תש"ל [שעולה כמספר שם קרע שטף].

גם תכוין [להמתיק הדינים], שהוא [השם אלהים דיודיין שעולה ש', שהוא] בגימטריא [שם] מצפץ, והוא שם הממתיק לחמש אלהים פשוטים שהם [עולים] ת"ל, הרי תש"ל.

גם צריך לשלב שם קרע שטף עם שם יהוה [משולב] כזה יקתרונה ישהטונה, וניקודו הוא קיבוץ ופתח, ושב"א פתח [ר"ל חטף פתח], וחול"ם וסגול ושב"א וחיריק, וניקוד הוי"ה הנזכר הוא ניקוד של הוי"ה עשירית מוי' הוי"ת שהיה כהן גדול מזכיר ביום הכפורים [כזה יהוה]. (שעה"כ דף צט מ"ב וסידור רבי שבת)

ביטול היצר הרע דלאוין

עשר פעמים תש"ת [שהם י' פעמים כ"ז טרמוטין] יש בהם ר"ע טרמוטין, ותכוין לבטל על ידם את כח היצר הרע הנקרא רע הממונה על הלאוין מצות לא תעשה שהם דינין תקיפין, [בכח] תש"ת [שהם שברים דינא קשיא] כנ"ל. (שעה"כ דף צט מ"ד)

ביטול היצר הרע דעשין

עשר פעמים תר"ת [שהם י' פעמים כ"ז טרמוטין] יש בהם ר"ע טרמוטין, ותכוין לבטל על ידם היצר הרע הממונה לבטל המצות עשה, ו[תר"ת] הם דינא רפיא כנ"ל. (שעה"כ דף צט מ"ד)

מתוק מדבש

הקדוש השורה בבית הכנסת, ועולה מכוסה מעיני החיצונים ואין להם אחיזה בה, משא"כ בשדה שהוא מקום מגולה בפרהסיא יכולים החיצונים להאחז בה.

דהא כגוונא דא קלא דשופר אתדחייא לבר בארץ מישור מגו אתר דחיק כי כעין זה הוא קול השופר שנדחה לחוץ בדרך הישר מתוך השופר שהוא מקום דחוק וצר, ואזיל וקבע קיעין וסליק בסליקו לאתערב רוחא לעילא והולך ובוקע רקיעים ועולה בעליה לעורר רוח למעלה שהוא כח השכינה. (בשלה דף ס ע"א ברביא מהומנא)

קול השופר בוקע רקיעים ומעורר כח השכינה

מן המצר קראתי י"ה פירושו דאצטרף אתר דחיק בעאקו כי צריך לתפילה מקום דחוק וצר ומצומצם, לשדרא כגוניה ההוא רוחא דלא יסטי לימינא ולשמאלא לשלוח דרכו את רוחניות התפילה שלא יטה לימין ולשמאל, ובחקלא לא יכיל קלא לשדרא ליה הכי ובשדה אין הקול יכול להשתלח כך, כי שם יתפזר הקול לכל צד ויגיע למקום הקליפות. אי נמי, אם עולה קול התפילה מבית הכנסת שהוא מקום קדוש שאין שם משכן החיצונים, מתכסה התפילה מאור

קודם התקיעות אומרים פסוקים אלו כדי למתק הדינים. ויכוין באלו שני שמות יְהוָה יֵשְׁהַטְוֶהָ והם ב"פ הוי"ה ומעורב ביניהם אותיות קר"ע ע"ט"ן, שע"י אותיות קר"ע שט"ן נקרע השטן, וע"כ יאמר אלו הפסוקים שר"ת שלהם קר"ע ע"ט"ן ואומרים זאת בקול רם חזן וקהל ע"פ כתבי הארו"ל

מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יְהוָה עֲלֵנִי בַּמְרוֹחַב יְהוָה:

ק וְלִי שְׁמֵעוֹת אֶל תַּעֲלֶם אֲזַנְךָ לְרוֹחוֹתַי לְשִׁוְעֵתַי:

ר אֵשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת וּלְעוֹלָם כָּל מִשְׁפָּט צְדָקָךָ:

עַל רֹב עֲבָדֶיךָ לְטוֹב אֶל יַעֲשֶׂקְנִי יְהוָה:

שׁוֹשׁ אֲזַכִּי עַל אֲמַרְתֶּךָ כְּמוֹצֵא שְׁכָל רָב:

ט וּב טַעַם וְדַעַת לְמִדְּוֵי כִּי בְּמִצְוֹתֶיךָ הִאֲמַנְתִּי:

ז דְּבוֹת פִּי רִצָּה זָא יְהוָה יֵהוּאֲדֵהוּ יֵהוּאֲדֵהוּ

וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ לְמִדְּוֵי:

אדון הכל
היה היה ויהיה

יאהדוניהו

מתוק מדבש

מאירה בה ומשפעת לה עד יום הכפורים שהוא סוד הבינה בחינת עולם הבא שאין בו לא אכילה ולא שתיה, וְאֲתַעְרִי בְּשׁוֹפֵר קָלָא ומעוררים את קול השופר דְּאִיהוּ כְּלִיל בְּאֶשָּׁא וּמִיָּא וְרוּחָא וְאֲתַעְבִּיד תַּד שהוא כלול באש ומים ורוח כנגד חסד גבורה תפארת של ז"א [התפארת] ונעשים קול אחד, וְסִלְקָא לְעִילָא וּבְטַש בְּהַאי אָכַן טָבָא והקול עולה למעלה ומכה ומעורר את האבן הטובה שהיא המלכות, וְאֲצַטְבַּע בְּאִינוֹן גְּוֹנִין דְּהַאי קָלָא ונצטבעת באלו הג' גוונים הכלולים בזה הקול, ר"ל שהיא מקבלת הארת חסד גבורה תפארת שהם ג' גוונים לבן אדום ירוק, וְכִדִּין כְּמָה דְּאֲתַחֲזִיאַת הַכִּי מְשִׁיף מְלַעֲיָא ואז כמו שהיא

העבודה בשמחה ממשכת חדוה עליונה מהשכינה שׁוֹשׁ אֲזַכִּי עַל אֲמַרְתֶּךָ. עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׂמְחָה פ"י אם האדם עובד את ה' בשמחה, אז חֲדוּה דְּכַר נֶשׁ מְשִׁיף לְגַבְיָה חֲדוּה אֲתַרָּא עֲלָאָה שְׂמַחַת הָאָדָם מִמִּשְׁכַּת אֱלֹהֵי שְׂמַחַת עֲלִינָה אַחֲרַת מַהֲשְׁכִּינָה, הַכִּי נָמִי הָאִי עֲלָמָא תַּתָּאָה כְּגֹוֹנָא דְּאִיהִי אֲתַעְרַת, הַכִּי אֲמִשִּׁיף מְלַעֲיָא כְּמוֹ כֵּן הַמַּלְכוּת כְּמוֹ שֶׁהִיא מִתְעוֹרֶרֶת עַל יְדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַמוֹסִיפִים בַּה שְׂמַחָה, כֵּן הִיא מִמִּשְׁכַּת שְׂמַחָה וּשְׂפַע מִלְּמַעְלָה מִהַבְּיָנָה. כְּגִין כְּךָ מְקַדְּמֵי יִשְׂרָאֵל לְכֵן מְקַדְּמִים יִשְׂרָאֵל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּעַבְדוּתָם לְקַשֵּׁט אֶת הַמַּלְכוּת וּלְהַאֲרִיחָה, עִם הֵיחֹת שְׂאִין הַבְּיָנָה

סדר תקיעת שופר

מא

אחר אלו הפסוקים יאמר תפילה זו

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּ אֲרוֹן הַכֹּהֵן אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה וְיִשְׁׁמְרֵנוּ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה וְיִשְׁׁמְרֵנוּ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה וְיִשְׁׁמְרֵנוּ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה
הַמְשַׁפֵּט, שְׁלֵטָתָהּ תִּהְיֶה עִת רִצּוֹן לְפָנֶיךָ וְתִקְרַע בְּרוּחוֹמֶיךָ הַרְבִּים
וְיִסְדְּרֶיךָ הַגְּדוֹלִים כָּל הַמְּסַכִּים אֲשֶׁר הֵם מִבְּדִילִים בֵּינֵךְ וּבֵין עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה, וְהַעֲבֵר מִלְּפָנֶיךָ כָּל הַמְּשִׁטִּינִים וְהַמְּקַטְרְגִים עַל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. וְחַסֵּם פִּי הַשֵּׁטָן וְאֵל יִשְׁׁטִין עָלֵינוּ כִּי אֲלֶיךָ תִּלְוִינָנוּ
עַל עֲוֹנוֹתֵינוּ. אֲרוֹמְמֶיךָ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה הַמְּכַרְךָ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה הַמְּשַׁפֵּט שׁוֹמְעַ
קוֹל תְּפִלוֹת וְתַרְוִיעוֹת עָמוֹ יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם בְּרוּחֵימִים. אָמֵן:

יש נוהגים לומר תפילה זו

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּ אֲרוֹן הַכֹּהֵן אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה וְיִשְׁׁמְרֵנוּ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה וְיִשְׁׁמְרֵנוּ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה וְיִשְׁׁמְרֵנוּ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה
אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה הַמְּשַׁפֵּט שְׁבִיבוֹת אֶפְרוֹ הַשְּׁמוֹת הַיּוֹצֵאִין
מִרְאשֵׁי תַבּוֹת אֵל זָא קָרַב תְּשׁוּבָתָהּ מִצְּפִיךָ (אֲנָקְתָם), פְּלוּדִיךָ סָר
תּוֹצֵאֵם מִמְּאָסָר (פְּסָתָם), פְּרָדָה סוֹעִים פְּתוּחַ סוֹבִימִים יְמִינֶךָ מִצְּפִימִים
(פְּסָפְסִים), דְּלָה יוֹקֵשִׁים וְקִבְּלִין גְּפוּצִים סָמֶךְ יָהּ בַּפְּלִתָנוּ (דִּיוּצִים),
שְׁלֵטָתָהּ עִתָּהּ עִת רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ וְתִקְרַע בְּרוּחוֹמֶיךָ הַרְבִּים וְיִסְדְּרֶיךָ
הַגְּדוֹלִים כָּל הַמְּסַכִּים הַמְּבַדִּילִים בֵּינֵךְ וּבֵין עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
וְהַעֲבֵר מִלְּפָנֶיךָ כָּל הַמְּשִׁטִּינִים וְהַמְּקַטְרְגִים עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. וְחַסֵּם פִּי
שֵׁטָן וְאֵל יִשְׁׁטִין עָלֵינוּ כִּי אֲלֶיךָ תִּלְוִינָנוּ. אֲרוֹמְמֶיךָ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה הַמְּכַרְךָ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה הַמְּשַׁפֵּט שׁוֹמְעַ
קוֹל תְּרִוּעוֹת עָמוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרוּחֵימִים:

ואחר כך יאמר פסוק זה

עֲלֶה אֱלֹהִים בְּתַרְוִיעָה יְהוָה יֵאָהֲדוּ אֲרוֹן הַכֹּהֵן אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה וְיִשְׁׁמְרֵנוּ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה וְיִשְׁׁמְרֵנוּ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה וְיִשְׁׁמְרֵנוּ אֱלֹהֵי תְּשׁוּבָה
בְּקוֹל שׁוֹפָר: אֲרוֹן הַכֹּהֵן הַזֶּה יִהְיֶה לְיָדֶיךָ

מתוק מדבש

נראית מקושטת והיא מעלה מ"ן [התעוררות מהתחנות] לז"א [לתפארת] כך היא מושכת את המ"ד [ההשפעות העליונות] מלמעלה. וכן דאסתקנת פהאי קלא וכיון שהמלכות נתקנת בקול השופר מלמטה, נחמי נפקי מלעילא ושריין עלה רחמים יוצאים מלמעלה

מהבינה ושורים עליה, ואתקלילת פרחמי מתתא ומלעילא ונכללת ברחמים מלמטה על ידי קול השופר ומלמעלה מאור הבינה, וכדין אתערבב סטרא אחרא ואז מתבלבל הסטרא אחרא, ואתחלש תקפיה ולא יכיל לקטרנא ונחלש כח הדין שבו שהיה יונק, ושוב אינו יכול לקטרג עוד. (תצוה דף קפד ע"ב)

שמיעת הברכות כראוי

כשהתוקע אומר את הברכות אל יאמרו הקהל "ברוך הוא וברוך שמו", אך ישמעו היטב את הברכות, ואחר כל ברכה יאמרו בכוונה, אמון.
(קיצו"ש"ע סימן קכט סעיף יד)

אחיזת השופר וכיסויו

צריך שיאחזו [השופר] בידו בשעת ברכה כשהוא מכוסה, שכל דבר שמברך עליו צריך שיאחזנו כימינו בשעת ברכה, וכן צריך לכסות בין כל סימן וסימן, ולפי זה צריך לכסות גם באמירת אשרי ובעמידה וכו'.
(כה"ח סימן תקפה ס"ק יד)

התקיעות בעמידה

צריך לתקוע מעומד דכתיב יום תרועה יהיה לכם, וילפינן מלכם דגבי עומר, ובעומר כתיב חרמש בקמה אל תקרי בקמה אלא בקומה, ולפי זה אין לסמוך על שום דבר באופן שאם ינטל אותו דבר יפול, שעמידה זו חשובה כשישבה, ומ"מ בדיעבד אף אם תקע מיושב לגמרי יצא דקרא אסמכתא בעלמא הוא ולכתחלה.
(שו"ע סימן תקפה סעיף א ומשנ"ב סק"ב)

מנהג הציבור לעמוד בתקיעות

הציבור השומעים התקיעות לא הטריחום לעמוד משום כבוד צבור, וגם כי עתידים לשמוע מעומד התקיעות שעל סדר הברכות של מלכויות זכרונות וגו', ועכשיו נהגו הצבור לעמוד כולם גם בשעת התקיעות שתוקעין קודם מוסף, ואעפ"כ נקראין תקיעות דמיושב מאחר שרשות לישב בהם, ואם יחיד שומע תקיעות לצאת בהם ואינו עתיד לשמוע על סדר הברכות צריך מדינא לעמוד לכתחלה.
(משנ"ב סימן תקפה סק"ב)

התקיעה בצד ימין שבפיו

מוב לתקוע בצד ימין של פיו, אם אפשר לתקוע בכך, משום דכתיב והשטן עומד על ימינו לשטנו, ואם אי אפשר לו אין להקפיד אף אם יעמידנו בצד שמאל וגם פי השופר לצד שמאל.
(שו"ע סימן תקפה סעיף ב ומשנ"ב ס"ק ז - ח)

הפיכת השופר למעלה

יהפוך השופר למעלה שנאמר עלה אלהי"ם בתרועה, ר"ל שטוב שיהפוך פי השופר למעלה ולא לצדדו, וגם יגביה פי השופר למעלה.
(שו"ע סימן תקפה סעיף ב, משנ"ב סק"ט ושענה"צ ס"ק ב)

זהירות מהפסק עד סוף התקיעות

אסור לדבר מתחילת התקיעות עד לאחר כל התקיעות שבחזרת התפילה.
(שו"ע סימן תקצב סעיף ג ומשנ"ב ס"ק י - יא)

סדר תקיעת שופר

מוג

שלושים קולות מן התורה

תוקעים תשר"ת שלש פעמים ותש"ת שלש פעמים ותר"ת שלש פעמים, לפי שחייב אדם לשמוע בראש השנה תשע קולות, לפי שנאמר תרועה ביובל ובראש השנה שלש פעמים, וכל תרועה פשוטה לפניו ופשוטה לאחריה, ומפי השמועה למדו שכל תרועות של חדש השביעי שוין הן, ובין בראש השנה ובין ביום הכיפורים של יובל צריך לתקוע תשע קולות, ר"ל תקיעה תרועה תקיעה, תקיעה תרועה תקיעה, תקיעה תרועה תקיעה. (שו"ע סימן תקצ סעיף א)

השברים והתרועה

תרועה זו האמורה בתורה היא מלשון יללה, דמתרנמין תרועה יבבא, והיינו כקול שאדם משמיע כשהוא בוכה ומייליל, ונסתפק לנו אם הוא כאדם הגונה מלבו כדרך החולה שמשמיע קולות קצרים קול אחר קול ומאריך בהם קצת, והוא הנקרא גונח, והוא דרך הבוכה בתחלת בכייתו, וזהו מה שאנו קורין "שברים", או כאדם המייליל ומקונן שמשמיע קולות קצרות תכופות זה לזה, והוא מה שאנו קורין "תרועה", או אם הוא שניהם כאחד, לפיכך כדי לצאת ידי ספק צריך לתקוע תשר"ת שלש פעמים ותש"ת שלש פעמים ותר"ת שלש פעמים. (שו"ע סימן תקצ סעיף ב ומשנ"ב סק"ה)

שיעור התקיעות

שיעור התקיעה היא כשיעור התרועה לכל הפחות, ולכן צריך התוקע לזוהר שיאריך בתקיעות דתשר"ת שכל תקיעה יהיה לפחות כשיעור ח"י כחות, [ר"ל י"ח מרמוטין כחות בעלמא כל שהוא נקראים מרמוטין וכחות] ומעט יותר, וכשיעור השברים והתרועה הדעות חלוקות (עיין סעיף ג), ולכן התקיעות של תש"ת ותר"ת יהיו לפחות כשיעור ט' כחות דבזה יצא לכו"ע, שהרי מותר להאריך בתקיעות אפילו יותר מכשיעור, ואפילו להסוברים שהשברים והתרועה הם פחות מט' כחות, הרי מותר להאריך בתקיעות, (ועיין בשעה"צ ס"ק י), גם יזהר בכל השברים בין בתש"ת ובין בתשר"ת שלא יעשה שום שבר מט' כחות, וטוב יותר שלא יעשה בכל שבר רק כשלשה כחות, גם יזהר לכתחלה לעשות כל תרועה בין של תשר"ת ובין של תר"ת כשיעור ט' כחות. (משנ"ב סימן תקצ ס"ק טו)

שיעור התקיעה בדיעבד

בדיעבד די אם עשה את התקיעה כמ' כחות, ופחות מזה אפילו בסדר תש"ת לא יצא, וצריך לחזור ולתקוע שהרי מנהגנו להאריך בשברים כל שבר יותר משלשה כחות. (שעה"צ סימן תקצ סק"ד)

קול פשוט

התקיעה [היא] קול פשוט כאיש מרים קולו לשורר. (דרשות הרמב"ן ר"ה)

הנשימות בשברים ותרועה

שלשה שברים צריך לעשותם בנשימה אחת, אבל שלשה שברים ותרועה דתשר"ת יש אומרים שאינו צריך לעשותם בנשימה אחת, והוא שלא יהא בהפסקה

יותר מכדי נשימה, ויש אומרים שצריך לעשותם בנשימה אחת, ומכל מקום לא יתקע את השברים והתרועה בלי שום הפסק, אלא יפסיק מעט פחות מכדי נשימה, וירא שמים יצא ידי כולם ובתקיעות דמוישוב יעשה בנשימה אחת, ובתקיעות דמעומד יעשה בשתי נשימות, ואין לשנות. ובמקומות שנוהגין לעשות בנשימה אחת גם כן לא ישנו מנהגם, וגם לדעה שניה יזהר שלא יפסיק יותר מכדי נשימה, ועל כן טוב שיקרא לפניו המקריא שברים תרועה בפעם אחת, דאם ימתין התוקע עד שיקרא הקורא לפניו תיבת תרועה עלול מאד שיבוא לידי הפסק יותר מכדי נשימה. (שו"ע סימן תקצ סעיף ד ומשנ"ב ס"ק יח כ כא)

תקיעת תר"ת בנשימה אחת

אם תקע סדר תר"ת וכדו' בנשימה אחת יצא, ויש מי שאומר שלא יצא דאין כאן לא ראש ולא סוף, וסברא ראשונה ס"ל כיון דניכר, סלקי לכל אחד ואחד, ועיין בבואור הגר"א שמסכים לדעה זו שיצא. (שו"ע סימן תקצ סעיף ה ומשנ"ב ס"ק כב)

כל הקולות כשרים בשופר

היה קול השופר עב מאד או דק מאד, וה"ה אם היה צרוד ויבש כשר, שכל הקולות כשרים בשופר. (שו"ע סימן תקפו סעיף ו ומשנ"ב ס"ק כה)

ברכת אשר יצר בין התקיעות

ברכת אשר יצר אינו הפסק בין התקיעות כי לא חמיר בזה מבין ברוך שאמר לישתבח, על כן יכול לברך ברכת אשר יצר בין התקיעות. (שו"ת מנח"י חלק ג סימן מר)

התוקע והקהל צריכים לכוין לקיים מ"ע של תקיעת שופר ויאמרו

לְעֵינֵינוּ יְהוָה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵיתָהּ בְּדוּחֵינוּ וּרְחֵימוּ
 לְיְהוָה עֵינֵינוּ י"ה בְּרִיךְ הוּא בְּיְהוָה יִשְׂרָאֵל.
 הֲרִיעֵנוּ מוֹכָן וּמְזֻמָּן לְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה עֲצוֹנֵי הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ
 שְׂבִיבוּ לְתַקְעַת בְּשׁוֹפָר (הַשּׁוֹמֵעַ אֹמֵר לְשִׁבְמֵעַ קוֹל שׁוֹפָר) כְּמוֹ
 שִׁפְתוֹבַב בְּתוֹרָה יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם. וְיִהְיֶה זַעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
 אֶלֶּהֵינוּ עֲלֵינוּ. וּמִעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ. וּמִעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

מתוק מדבש

התעוררות הקול העליון שופר אחר לא קול השופר של התחוננים מעורר
 קול אחר למעלה, זינא בְּתַר זִינִיחַ אֲזֵלָא כי
 כל מיזן הולך אחר מינו. (שלה דף קסט ע"א)
 ראש השנה, קול שופר אתער קול
 פיומא דראש השנה ביום
 התעוררות הקול העליון

סדר תקיעת שופר

מה

התוקע מברך ברכות אלו, והקהל מכוונים לצאת ועונים אמן, ואין עונים ברוך הוא וברוך שמו

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָוָה־נֵי יֵאָהֲרֹנְהִי אֲדוֹן הַכֹּל הִיָּה הוּא וְיִהְיֶה

מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֱשֶׁר קָהַלְנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וְצִוָּנוּ לְשִׁמְעַתְּ קוֹל שׁוֹפָר:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָוָה־נֵי יֵאָהֲרֹנְהִי אֲדוֹן הַכֹּל הִיָּה הוּא וְיִהְיֶה

מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שְׁהִוִּינֵנוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִצִּיעָנוּ לְאִמּוֹן הַיָּה:

תְּקִיעָה. שְׁבָרִים תְּרוּעָה. תְּקִיעָה.

תְּקִיעָה. שְׁבָרִים תְּרוּעָה. תְּקִיעָה.

תְּקִיעָה. שְׁבָרִים תְּרוּעָה. תְּקִיעָה. ^{שב}

רמזי הטרמוטין שבג' תשר"ת

ל"ז טרמוטין שבג' פעמים תשר"ת הם ביחד גימטריא ק"ח, סוד כי ח"ק לישראל הוא, הנאמר בראש השנה יום הדין, ח"ק בגימטריא ב' הוי"ו"ת ס"ג ומ"ה, [כזה יוד' ה' ואו' ה', יוד' הא' ואו' הא], שהם בינה עילאה ותפארת, [והיינו שהתפארת מקבל שפע מוחין מבינה על ידי התשר"ת, עיין קה"י ערך חק]. (שעה"כ דף צט ט"ג וסידור רבי שבת)

וידוי בלחש בין התקיעות

בענין הוידוי ביום ראש השנה נמצאו בספר הזוהר מאמרים חלוקים, כי מן מאמר אחד (תצוה דף קפו ע"א) נראה דאסור לפרשא חטאוי בהאי יומא [שלא יקחו המקטרגים את דבריו ויעלו למעלה], ובמאמר אחר (פנחס דף רלא ע"א) נראה להיפך [שצריך להתוודות ולפרש חטאוי בראש השנה, שאז ניצולים מבי"ד של מעלה והקב"ה בעצמו דן את האדם], ומורי [האר"י] ז"ל היה נוהג להתודות על חטאיו בלחש שלא ישמעו הדברים לאזניו, והיה אומר כי המאמר האחר שבספר הזוהר לא אסר אלא בקול רם ולא בלחש, ואמנם אפילו בלחש לא היה נוהג להתודות אלא בעת תקיעת שופר דמיושב [בין סדר לסדר בלבד], לפי שאז מתערבב השטן [כמו שאמרו חז"ל (ר"ה טז ע"א)]

סדר תקיעת שופר

ואינו משגיח לקטרג, ואז דברי הוידוי עולים למעלה בהתחברות קול השופר העולה למעלה. (שעה"כ דף צ מ"א)

ויתודה מעומד על חטאיו ודוקא בלחש בין שפתותיו, כי אסור להזכיר חטאיו בר"ה בקול רם, ובלחש מותר, וגם זה דוקא בין התקיעות כי אז השטן מתערבב ודברי הוידוי עולין למעלה ע"י קול השופר, ולא יש קטרוג עליו אז. ואחר התקיעות יתפלל זה שיקובל. ולא יוציא השמות בשפתיו רק יכוונם

וידוי בלחש בתקיעות דמיושב בין תשר"ת לתש"ת

יתודה מעומד בין התקיעות [בין סדר לסדר] על כל חטאיו ובלחש בין שפתותיו. (סידור רבי שבת)

ובסידור הרש"ש כתב להתודות בין תשר"ת לתש"ת בזה הלשון, עברנו על שם"ה לא תעשה דאורייתא, עליהם ועל ענפיהם, עברנו על לא תעשה מדברי קבלה ומדברי סופרים, עליהם ועל ענפיהם.

הביאור לוידוי תמצא בסוף המחזור בעמ' תתשכה.

גם כתב להתודות על עונות קרובים לעבודה זרה, כגון עברנו עבודה זרה כשונג. כעסנו ומרפה נפשנו כאפנו עד בוא חליפתנו באל זר, דברנו בבית הכנסת בשעת התפילה, השתחוינו והיו נגדנו איזה צלמים. העלמנו עין וקפצנו יד מן הצדקה, נהנינו מן העולם הזה בלא ברכה, וגם בעת שכרכנו ברכנו ברכה הטובה בלי הזכרת שם ומלכות, ובחסרון תבות ואותיות ובלי כונה, גאינו במחשבה ודבור ומעשה בכל מיני גאווה וזדון, ונשתרשנו בכך הרבה, החלפנו דבורנו, תרנו אחר עינינו והסתכלנו בעריות, ובצלמי עבודה זרה, ופנינו א"ל מדעתנו, התפללנו בהיותנו שכורים, ובהיותנו נצרכים לנקבינו, הסתכלנו בפני הכועס, ובפני אדם רשע, העמדנו דיין שאינו הגון, עברנו על חלול השם, ופגמנו בעולם האצילות ובחכמות, ובכללות ופרטות דפרצופי אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. ועוד פגמנו ועשינו ירידה בעולמות, וגרמנו פרוד כארבע אותיות הוי"ה השם הגדול ברוך הוא, ויכוין לבטל בכח התקיעות דמיושב היצחק"ר דע"ז. (עפי" סידור הרש"ש ולשון חכמים)

יש נהגים שלא לאמרו

(יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ייחודי אלהי אלהינו ואלהי אבותינו) שתקיעות תקיעה עבריים תריעה תקיעה [עצמנו תוקעים] תהא מרקמת ביריעה על יד הממונה טרטיא"ל פלים עקבלת על ידי אלהיו [הנביא] זכור לטוב (ישועי*) [ובמחזורים ישנים איתא ישעיהו] עיר הפנים ועיר מט"ט ותמלא עלינו ברוחמים: ברוך אתה בעל הרוחמים):

סדר תקיעת שופר

תְּקִיעָה. שְׁבָרִים. תְּקִיעָה.
 תְּקִיעָה. שְׁבָרִים. תְּקִיעָה.
 תְּקִיעָה. שְׁבָרִים. תְּקִיעָה. ש

שברים כנגד הדינים שבגרון

בשברים תכוין כי יש בו ג' קולות כנגד ג' פעמים אלה"ם, שהם שורש הדינין שבגרון, וכן גרו"ן בנימטריא [רני"ט כמספר] ג' אלהים עם הכולל. (שעה"כ דף צט ט"ב ומ"ג וסידור רבי שבת)

רמזי הטרומטין שבתש"ת

תש"ת, כל מספר הטרומטין של תש"ת הם כ"ז, והם [סוד] כ"ז אותיות של מילוי המילוי של אה"ה [דיודי"ן, כזה אלקף למד' פא, ה' יוד, יוד ויו דלת, ה' יוד]. (שעה"כ דף צט ט"ג-ט"ד וסידור רבי שבת)

ויתודה בין התקיעות על חטאי ובלחש בין שפתותיו וכנ"ל ויתפלל על התש"ת

יודוי בלחש בתקיעות דמיושב בין תש"ת לתר"ת

ובסידור הרש"ש כתב להתודות בין תש"ת לתר"ת בזה הלשון. בטלנו ולא קימנו מאתים וארבעים ושמונה מצות עשה דאורייתא וענפיהם. ומצות עשה דדברי קבלה ודברי סופרים [וענפיהם].

יש נוהגים שלא לאמרו

(יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְהוָה יְיָנוּ יְיָנוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵינוּ וְאַלְהֵינוּ אֱבֹתֵינוּ) שְׁתַּקִּיעַת תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּקִיעָה שְׁאֲזַזְנוּ תּוֹקְעִים שְׁתַּעֲשֶׂה עֲטָרָה מִמֶּנָּה עַל יְדֵי הַמִּנְחָה שֶׁרְשִׁייה לְהִיזֶת עוֹלָה וְיִשְׁלַב בְּרַאשֵׁי אֱלֹהֵינוּ תַּעֲשֶׂה נֶחֱמָה הַעֲבָאוֹת וְיַעֲשֶׂה עִבְדֵינוּ אוֹת לְטוֹבָה [וּיְמַלֵּא עַלֵינוּ רַחֲמִים: בְּרוּךְ אַתָּה בָּעַל הַרְחֻמִּים]:

תְּקִיעָה. תְּרוּעָה. תְּקִיעָה.
 תְּקִיעָה. תְּרוּעָה. תְּקִיעָה.
 תְּקִיעָה. תְּרוּעָה. תְּקִיעָה גְּדוּלָה:

סך כל הטרומיטין שלש קולות אלו הם ר"ע טרומיטין לבטל כח הרע דיצר הרע דעבודה זרה והשחתת זרע, ויתפלל

וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְהוָה יְיָנוּ יְיָנוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵינוּ וְאַלְהֵינוּ אֱבֹתֵינוּ שְׁתַּעֲשֶׂה עֲטָרָה מִמֶּנָּה עַל יְדֵי הַמִּנְחָה שֶׁרְשִׁייה לְהִיזֶת עוֹלָה וְיִשְׁלַב בְּרַאשֵׁי אֱלֹהֵינוּ תַּעֲשֶׂה נֶחֱמָה הַעֲבָאוֹת וְיַעֲשֶׂה עִבְדֵינוּ אוֹת לְטוֹבָה [וּיְמַלֵּא עַלֵינוּ רַחֲמִים: בְּרוּךְ אַתָּה בָּעַל הַרְחֻמִּים]:

ובזמן תקיעת עשרים תקיעות, ובזמן תקיעת תרועה תקיעה, לפי כסא כבודך
ובמלצתי [טוב] בלעדי לכתוב על כל וטאיתי:

ביטול יצרא דעבודה זרה

תחבר שלשה פעמים תשר"ת ושלשה פעמים תש"ת ושלשה פעמים תר"ת שהם
שלושים קולות דמיושב, ובהם ר"ע טרמוטין, ותכוין לבטל על ידם
[של ר"ע טרמוטין] את [כח הרע של] יצר הרע של עבודה זרה. (שעה"כ דף צט ט"ד)

החזן אומר בקול רם והקהל עונים אחריו

אֱשִׁירי הָעָם יִדְעֵי תְרוּעָה יְהוֹדְעֵהּ יֵאָדְוֶנָה
בְּאֹר פְּנֵיהֶּ יְהִלְכוּן:

בְּשִׁמְךָ יִגְיָלוּן כָּל הַיּוֹם וּבְצִדְקָתְךָ יִרְוֹמוּ:
כִּי תִפְאֶרֶת עֲלָמוֹ אָתָּה וּבְרִצְוֹנְךָ תִּרְוֹם קְרִיָּצוֹ:

מתוק מדבש

בְּאֹרְךָ דְאַרְעָא קְדִישָׁא אֵינּוּן יוֹדְעֵי תְרוּעָה
לפי שרק החכמים הדרים ויושבים באויר של
ארץ הקדושה הם יודעי תרועה, כי רָזָא דְתְרוּעָה
סוד התרועה הוא, פְּמָה דְכְתִיב כמו שכתוב
תְרוּעָם בְּשִׁבְט בְּרָזָל ר"ל שעל ידי התרועה
שוכרים את כחות המקטרגים האחוזים בכרזל.

ומסיק רבי שמעון את דבריו ואמר מאן עמא
קִישְׁרָאֵל דִּידְעֵין רְזִין עֲלָאִין דְמֵאֲרִיָּהוֹן
מי הוא עם כִּישְׁרָאֵל שְׂיֹדְעִים סוּדוֹת הַעֲלִיּוֹנִים
של רבונם, לְמִיעֵל קְמִיָּה וּלְאֲתִקְשָׁא בִּיָּה
שעל ידי זה הם יכולים לבוא לפניו ולהתקשר
בו, וְכָל אֵינּוּן דִּידְעֵין רְזָא דְתְרוּעָה וְכָל אֵלוֹ
הַיֹּדְעִים את סוד התרועה, יִתְקַבְּלוּן לְמִיָּהֶּ
בְּאֹר פְּנֵי דְקְדָשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא יִתְקַרְבוּ לְלִכְתָּ
בְּאֹר פְּנֵי שֵׁל הַקֶּבֶה, וְדָא אֹר קְדָמָא
דְגִנִּיז קְדָשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא לְצִדִּיקִיא שְׁזֵהוּ אֹר
הַרְאִשׁוֹן שִׁגְנוּ הַקֶּבֶה לְצִדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא,
וְעַל דָּא אֲצִטְרִיף לְמַנְדַּע לָהּ וְעַל כֵּן צְרִיכִים
לְדַעַת את סוד התרועה, וְזֵה שְׁכָתוּב "ה'
בְּאֹר פְּנִיךָ יִהְלָכוּן". (פנחס דף רלא ע"ב)

יִשְׂרָאֵל מְשַׁבְּרִים אֶת הַדִּין הַקָּשָׁה
אֲשִׁירי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה הֵינּוּ יוֹדְעֵי תְרוּעָה
וְדָאִי שְׁהוּא מְלִשׁוֹן (זופטיס מ טו) וְיִדְעֵ
בהם את אנשי סוכות, שְׁהוּא לְשׁוֹן שְׁבִירָה, הֵרִי
יוֹדְעֵי תְרוּעָה פִּירוּשׁוֹ מִתְּבַרְיָהּ הֵיא תְרוּעָה דְאִיהוּ
דִּינָא קְשִׁיָּא שְׁהֵם מְשַׁבְּרִים אֶת הַתְרוּעָה שְׁהֵיא
דִּין הַקָּשָׁה שֵׁל הַמְלָכוֹת, דְּכִלָּא אֲתִדְנֹו בֵּיה
שְׁכוּלָם נְדוּנִים בּוֹ, וְזָכְרִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל בְּעֲלָמָא
דִּין וּבְעֲלָמָא דְאֲתִי אֲשִׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, בְּגִין דְאֵינּוּן יוֹדְעֵי אֲרַחֲוִי
דְקְדָשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא לְפִי שְׁהֵם יוֹדְעִים אֶת דְרִכּוֹ
שֵׁל הַקֶּבֶה, וְיִדְעֵי לְמַהֶּךָ בְּאֲרַחֲוִי וְיודְעִים
לְלַכְתָּ בְּדְרִכּוֹ, וְלִיָּחָדָא יִחְוֹדָא פְּדָקָא יָאוּת
וְלִיָּחָד אֶת הַיָּחוּד כְּרָאוֹי לְהִיּוֹת, וְלִבְטַל אֶת
הַגְּזוּרוֹת. (פקודי דף רנ ע"ב - רנא ע"א בהיכלות)

יוֹדְעֵי סוּד הַתְרוּעָה קְרוּבִים לְלִכְתָּ
בְּאֹר ה'

אֲשִׁירי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְגוֹמֵר, לָא כְתִיב
שׁוֹמְעֵי אוֹ תוֹקְעֵי תְרוּעָה, אֲלָא יוֹדְעֵי
תְרוּעָה הֵטַעַם הוּא, בְּגִין חֲפִימִין דְדִירִין

מעזרת השי"ת

והמשכילים יזהרו בדרך דרכיך

מחזור מתוק מדבש

עם שילוב הזיו"ת ואדנו"ת
וכוונת השמות

יום כיפור

מאמרי תהרה הקדוש
עם פירוש 'מתוק מדבש'
להגה"צ המקובל
רבי דניאל פריש זצוק"ל

סדר
כל נדרי

עיה"ק ירושלים תוכב"א
ער"ה תשפ"ד לפ"ק

בְּעֵינַי לְמוֹד הַזֶּהר בְּעֵינַי

אֵינָא בְּזֶהר הַקָּדוּשׁ (נִשְׂא דָף קַכְד ע"ב בְּרַעִיא מִהִימְנָא) וְזֶה
לְשֵׁנוֹ: וּבְגֵינַי דְּעֵתֵי־דִינִי יִשְׂרָאֵל לְמִטְעָם מֵאִילָנָא דְּחַיִּי
דְּאֵיהּ הָאִי סֵפֶר הַזֶּהר יִפְקֹון בֵּיהּ מִן זְלוֹתָא וְכוּ',
וְכַתְּבַת עַל זֶה בְּסֵפֶר הַדְּרִית מִלְּךָ (סִימָן קס"ח) וְזֶה לְשֵׁנוֹ:
דּוֹק לִישְׁנֵיהּ דְּקֹאֲמֵר לְמִטְעָם, לֹאֲמֵר עֵלְעֵתִיד לְהַתְּצִלוֹת
פְּרוּשׁ מֵאֲמָרֵי הַזֶּהר בְּטוֹב טַעַם, וְכָל זִינְךָ הַטּוֹעֵמֵנוּ אֹמֵר
לִי לִי, מַה עֵשִׂיתָ בֵּן הַלּוֹמְדוֹ לְגִירְסָא בְּעֵלְמָא עֵשִׂיתָ
מִרְגִּישׁ מִתְּיָקוּת דְּהוּבְשֵׁ"ו, וְכַתְּיב טַעַמֵּנוּ וְרֵאוּ כִּי טוֹב ה',
וְאִזּוּ יִפְקֹון בֵּיהּ מִן זְלוֹתָא פְּשִׁיטְעֵמֵנוּ פְּרוּשׁ אֲמָרֵנוּ כִּי
זְעַמֵּנוּ, כְּמוֹ בְּזִמְנֵנוּ זֶה עֵשִׂיתָ אֲנִי־רִית הַיָּמִים וְזִמְנֵן הַגְּאֻלָּה.
לְכֹן בְּשִׁכְרַת הַלְּמוֹד בְּפְרוּשׁ סֵפֶר הַזֶּהר הַקָּדוּשׁ, אַל זִי
וְחִלְקֵנוּ יְמֵהָר יְחִישֵׁהּ גְּאֻלָּתֵנוּ, וְזִכּוּת הַמִּזְבָּרִים: מִשְׁעָה
רַבְּנוּ עֲלֵינוּ הַשְּׁכֹחִים, וְאִלְתֵּיהּ הַזְּבִיא זְכוּר לְטוֹב, וְרַבֵּי שְׂמֵעוֹן
בַּר יוֹנָאִי וְזִבְרֵנוּ הַתְּנָאִים, תְּהִיָּה לָנוּ מִעִיר לְעִזְרָה וְלְהוֹעִיל
לְהוֹשִׁיעַ וְלְהַצִּיל וְלְגַאֲלֵנוּ צֵאן קָדְשֵׁים בְּתוֹכְכִי יְרוּשָׁלַיִם,
אֲמֵן, בֵּן יְהִי רָצוֹן.

הלכות כל נדרי

מנהגי הוצאת ס"ת

נוהגים בהרבה מקומות קודם כל נדרי מוציאין הרבה ספרי תורה מארון קודש, ויש נוהגים ג' ספרי תורה, ויש נוהגים שבעה, ויש נוהגים כל ספרי תורה שבהיכל, וכל מקום יעשה כמנהגו. (מט"א סימן תריט ואלף למטה ס"ק סו)

ב' אנשים סביב הש"צ

צריך להעמיד אחד לימין שליוח צבור ואחד לשמאלו, כדרך שמצינו אצל משה רבינו ע"ה שאהרן וחור תמכו בידי, ועכשיו המנהג שעומדים אצל החזן עד אחר ברכו, ואם חל בשבת יכולים לחזור למקומם בתחילת אמירת מזמור שיר ליום השבת. (שו"ע סימן תריט ס"ד, משנ"ב ס"ק יב)

מנהג אנשי מעשה

אנשי מעשה לוקחים הס"ת בחיבוק ונישוק ומבקשים מחילה וסליחה על שפגמו בכבוד התורה, ויש אומרים פסוק אור זרוע וכו', ומאמר מהוהר קם ר' שמעון הכתוב במקצת סידורים, וכל מקום יעשה כמנהגו. (מט"א סימן תריט ס"י)

נוסח על דעת הקהל

ליל יוה"כ נוהגים שאומר ש"צ או הגדול שבעיר, על דעת המקום ועל דעת הקהל בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה וכו' אנו מתירין להתפלל עם העבריינים, וצריך לצרף עוד שנים עמו, כדי להתירם מעבריותן ונוכל להתפלל עמהם, דכל תענית ציבור שאין בו מפושעי ישראל אינו תענית, שהרי "חלבנה" ריחה רע, ומנאה הכתוב עם סמני הקטורת. (שו"ע סימן תריט ס"א, משנ"ב ס"ק"א)

מתוק מדבש

סוד אמירת כל נדרי

נדר דאיהו עֲלָמָא דְאִתִּי נדר שהוא סוד עולם הבא לפי שהוא בבינה שהיא למעלה מששה קצוות דז"א [מששת ספירות התפארת] ששם אין התחתונים משיגים כלל, עַל גַּבֵּי שְׁבוּעָה סְלִיקַת הַרִי הוּא עוֹלָה בַּמְדַּרְגָּתוֹ עַל הַשְּׁבוּעָה שֶׁהִיא סוּד הַמַּלְכוּת, וְאִיִּהִי חֵלָה עַל דְּבַר שְׂאֵין בּוֹ מִמֶּשֶׁ וְהִיא חֵלָה עַל הַשְּׁשֶׁה קְצוּוֹת דְּזו"א [ששת ספירות התפארת], דְּלֹא צְרִיכָה יְסוּד לְקַיֵּמָא עֲלֵיהּ שְׁבִינָה אִינָה צְרִיכָה יְסוּד לְהַתְקִיִּים עֲלֵיו [וכו'], וּבְגִין דָּא בְּיוֹם הַכְּפוּרִים עֲלָמָא דְאִתִּי וּבְשִׁבְלֵי זֶה בְּיוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁהוּא סוּד עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא הַבִּינָה, וְהִרְאִיָּה דְבִיָּה תְקִינָה כָּל נְדָרֵי שְׁבוּ תִּקְנֵנוּ תְפִלַּת כָּל נְדָרֵי, הַרִי שֶׁהוּא בְּבִינָה. (משפטים דף קטז ע"א ברעיא מהימנא)

רמז ביטול גזרות הדינים מישראל

בֵּיהּ נִפְקֵי מִשְׁלֵשְׁלֵהוֹן בְּיוֹם הַכְּפוּרִים יוֹצֵאִים מִכְּבִלְיָהֶם וּמִן הַשְּׁלֵשֶׁלֶת שְׁלֵהֶם, אֵינּוֹן דְּאִית עֲלֵיהֶוּ גְזֵר דִּין פְּנֵדֵר וּבְשְׁבוּעָה אוֹתָם שִׁישׁ עֲלֵיהֶם גְזֵר דִּין בְּנֵדֵר וּבְשְׁבוּעָה, ר"ל אֵלוֹ שְׁבַענוֹתֵיהֶם נִגְזֵר עֲלֵיהֶם אִיזָה עוֹנֵשׁ בְּנֵדֵר וּבְשְׁבוּעָה, הִנֵּה יוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁהוּא סוּד הַבִּינָה עוֹלָם הַחִירוּת, מִתִּיר וּמִבְטֵל מֵהֶם אֵת הַנֵּדֵר וְהַשְּׁבוּעָה, וְהַגֵּד דִּין מִתְבַּטֵּל מֵעֲלֵיהֶם. וּבְגִין דָּא תְקִינָה לְמִימְרָ בֵּיהּ וּבְשִׁבְלֵי זֶה תִּקְנֵנוּ לוֹמֵר בּוֹ, כָּל נְדָרֵי וְאִסְרֵי וּשְׁבוּעֵי, פִּי כָּל הַנֵּדָרִים וְהָאִסוּרִים וְהַשְּׁבוּעוֹת, פּוֹלְהוֹן יְהוֹן שְׁבִיתֵין וְשְׁבִיקֵין לָא שְׁרִירֵין וְלֹא קְיָמִין כּוֹלָם יִהְיוּ מוֹשְׁבֵתִים וְעוֹבוּסִים, לֹא יִהְיֶה בָּהֶם שׁוֹם תּוֹקֶף, וְלֹא יִהְיוּ קִימִים, ר"ל שִׁיתְבַּטְלוּ כָּל הַנֵּדָרִים וְהַשְּׁבוּעוֹת שֶׁל

נוסח כל נדרי

נוהגים שאומר הש"ץ "כל נדרי" וכו' בעוד יום וממשך בניגונים עד הלילה, ואע"ג דאנו סוברין כר"ת, שהגיה הלשון לומר מיום כפורים זה עד יום הכפורים הבא עלינו לטובה, כלומר להתנות על נדרים שידור מכאן ולהבא שלא יהולו וא"כ אין זה בכלל הפרת נדרים ומותר לאומרו בלילה, מ"מ דמי קצת להפרת נדרים שאין מפירין נדרים בשבת ויו"ט. וכן ביוהכ"פ.

באימה וביראה

אומרים אותו שלש פעמים, והטעם שכן מצינו שכל דברי חכמים משולשים כדאיתא במנחות דף סה ע"א שאומר מגל זו מגל זו וכו', ובכל פעם מנביה קולו יותר מבראשונה, והטעם הוא לפי שבדרך זה נשמע יותר באימה וביראה. (שו"ע סימן תריט ס"א, אלף למטה ס"ק כא)

בתשובה מתעלים כל העולמות

מה שאסרו נעילת הסנדל ביום הכיפורים (יומא עג ע"ב) הוא, משום שביום הכיפורים שישראל עושין תשובה שלימה, כל העולמות מתעלים, ונב האדמה שאנחנו עליה נתעלית ונקראת אדמת קודש, ועל כן אסור לילך עליה בנעילת הסנדל, כמ"ש (שמות ג ח) של נעליך וכו' כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא. (מנחם ציון [רימנוב] יוה"כ)

התעוררות בערב יוה"כ

כתב הריב"ש ז"ל שעל כן יש חרדה ובכיה והתעוררות גדול בערב יום הכיפורים לעת ערב, [מפני] שאז בא השמן לקטרג על כל אחד בכח גדול מפני שהיא שעה אחרונה של עשרת ימי תשובה, דביום הכיפורים [עצמו] לית ליה רשות לאשמוני ומולם חוי, על כן בוכים או אנשים נשים וטף, וראוי להתודות אז כי מודה ועוזב ירוחם, ועי"ז ימתקו

מתוק מדבש

מעלה, ואז יתבלו כל גזרי הדינים מעל בני ישראל.

והש"ס דא ולפי שהבינה מבטלת הנדרים והשבועות, לכן נדר הוא בשם דיהו"ה דאיהו תפארת דהיינו נדר הוא בהמוחין הנמשכים מן הבינה אל ז"א [התפארת] הנקרא חיי המלך, ומשם נמשכת הארה אל המוחין דנוקבא להשלים את הג' ראשונות שלה.

ושבועה דאדנ"י דאיהו מלכות ושבועה היא בשם אדנ"י שבמלכות, כי על ידי שבועת אמת נמשכים שבועה אורות

מקיפים מז"א [מהתפארת] להקיף את שבע הספירות התחתונות דנוקבא, דעקבדו על גלותא דלהון שעשו זין [תפארת ומלכות] נדר ושבועה על גלות ישראל, שיהיו בגלות עד עת קץ, הנה כשבא יום הכפורים, אז בקמיה ובינה שבהם סוד הגאולה והחירות, יהוין שביקין ושביתין לא שרירין ולא קיימין יהיו נעזבים ומושבתים הנדרים והשבועות, ולא יהיה להם שום תוקף ולא יהיו קיימים, אלא יתקיים בהם מש"כ ונסלח לך על עדת בני ישראל כי ניתרים ישראל מכבלי הגלות על ידי אור החכמה והבינה, במהרה בימינו אמן. (פנחס דף רנה ע"א ברביא מדימנא)

התעוררות לכל נדרי

נג

הדינים מעלינו, וכתב החיד"א בעבודת הקודש יתאמץ באמירת כל נדרי ויבקש מחילה על אשר פגם באות ברית ונדרים ושבעות, ויבויץ שיהא בטל הנדר העליון, ויקרא מאמר התקונים [תיקוני זר"ה קם רבי שמעון] השייך לזה. (אלף המגן סימן תרי"ט ס"ק י"א)

במצות העינוי מתעלים לבחינת מלאכים

הנה הכין הארון ברוך הוא לישראל יום אחד [ויה"כ], שבו תהיה התשובה קלה להתקבל והעונות קרובים להמחות, דהיינו לתקן כל הקלקולים שנעשו על ידיהם, ולהסיר כל החושך שנתגבר על ידיהם, ולהשיב השבים אל מדרגת הקדושה והקירבה אליו יתברך שנתרחקו ממנו על ידי חטאותיהם, והנה ביום זה מאיר אור, שכחו נשלם כל זה הענין, ואמנם לקבל אותו אור צריך שישמרו ישראל מה שנצטוו ליום הזה, והוא ענין העינוי שעל ידי מתנתקים מן הגופניות ניתוק גדול ומתעלים במקצת אל בחינת המלאכים. (דרך ה' ח"ד פ"ח סימן ו')

תועלת החרטה במידות רעות

על מידות רעות עצומו של יום מכפר אפילו בלא תשובה, רק שיש להחזיק אותה החרטה, וביאר הוא ז"ל דהיינו כשמתחרט מאוד ורוצה לצאת מהם, רק שאינו יכול משום תגבורת הטבע, על זה עצומו של יום מכפר, ולא בעומד במרדו ח"ו. (אמרי פנחס [קאריין] השלם אות תקלב)

מדת האמת שער לעליית התפילות

בשם הרב [הק' מקאריין] ז"ל פעם אחת בערב יום כיפור היו העולם צועקים ורועשים מאוד בתהלים קודם "כל נדרי", והפך הרב פניו כלפי העם ואמר מה יהיה שאתם צועקים והדיבורים אינם עולים למעלה, כי אתם כל השנה מדברים שקר, ואיך יוכלו לעלות דיבורים מפה כזה וכו', ולמה אני אומר לכם דבר זה דוקא, כי אני עסקתי בדבר זה הרבה, וביאר הוא ז"ל כי דבר [קלקול] אחר אינו קשה לצאת ממנו כל כך ואפשר [אכן ש]יצאתם [מוזה], על כן קבלו על עצמכם שלא לדבר שקר ויהיה עליה להשכינה ויעלו התפילות שלכם. (אמרי פנחס [קאריין] השלם אות תקלו)

הבכיה, ענין שלימות הנשמה

מעלת ומדרגת הבכיה היא בחינת תשובה עילאה הגדולה מכולם, שכמה בחינות ומדרגות יש בתשובה עילאה והיא העולה על כולנה, ועל זה נאמר לעתיד לבוא (ימיה לא ח) בככי יבואו וגו', וכתוב (שמות ב ו) והנה נער בוכה ותחמול עליו, והיינו ע"ד שאמרו (עין זר"ה ח"א דף צו ע"ב, טו"ז או"ח סימן רפ"ח סק"ב) על ר' עקיבא כשאמר "שיר השירים" זלגו עיניו דמעות, שהבכיה הלזו היא מחמת דביקות הנפש בשרשה למעלה מבדי אשר תוכל נפשו שאת שאז אין שליט ברוח לבלוא [לעצור עצמו מבכיה], ועל ענין בכיה זו איתא (פרע"ח ש' השופר פ"ה) בשם הארז"ל שכל מי שאינו בוכה בר"ה ויוכ"פ אין נשמתו שלימה, שבכיה זו היא שלימות הנשמה ועיקרה ביום הכפורים בחינת תשובה עילאה לפני הוי"ה תטהרו. (לקוטי תורה [להנה"ק מלאדי זי"ע] פר' תצא לו ע"ג)

לב חדש ביוה"כ

ביום הכיפורים נתרצה הקב"ה ונתן לוחות חדשים (תענית ל ע"ב), לוחות היינו הלב שנקרא לוח, כמו שנאמר (משלי ג ג) כתבם על לוח לבך, ולאדם שתי לבבות וניתנה לו שתי לוחות חדשים עכדה"ק, וי"ל זהו שאומרים ביום הכיפורים ולישרי לב שמחה. (מאמר יחזקאל [קאומיר] עמ' ר)

אור גדול מלמעלה

קודם כל נדרי יורד אור גדול מלמעלה, וכל המלאכים והנשמות יורדים ממקומן, ואין שום מקום שיוכל לסבול אותם ולהלבישם, רק מתלכשים בדמעה שאנו מורידין לפני ה'. (אמרי פנחס השלם [קאריין] אות תקלו)

הבא ליטהר מסייעין אותו ומוחלין לו

האמונה והבטחון להיות נכון לבו בטוח בה' כי חפץ חסד הוא וחנן ורחום ורב לסלוח, תיכף ומיד שמבקש מחילה וסליחה מאתו יתברך [כרוב חמיק מחה פשעי כסני מהרגי, וכל עוונותי מחה וכו'] בלי שום ספק וספק ספיקא בעולם, [ולא יעלה על לבו שום ספק וספק ספיקא לומר שלא נמחל לו ח"ו מחמת שדואג שמה לא היה המרירות כראוי, כי אף שאין מרגיש בלבו ובנפשו המרירות, אעפ"כ החרטה היא מסותרת בלב וכו', ואם כן הבקשת מחילה היא באמת, אף שאינו מרגיש בלב, ועל זה נאמר וכוונת תעלומות לב, פירוש מה שנעלם בלב ואינו בהתגלות לבו, וכל העולה ברוחו איזה ספק כזה הרי זה מקטני אמנה ח"ו ומחשבת הסט"א ומתחבולות היצר הוא, (נוסח המהדורא קמא)], וכמו שאנו מכרכין בכל תפילת י"ח תיכף שמבקשים סלח לנו וכו' ברוך אתה ה' חנון המרבה לסלוח, והרי ספק ברכות להקל משום חשש ברכה לבטלה, אלא אין כאן שום ספק כלל, מאחר שבקשנו סלח לנו מחל לנו, ואילו לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלין מיד, כמו שאנו מכרכין ברוך אתה ה' גואל ישראל.

והרי אפילו במידת בשר ודם כן, שצריך האדם למחול תיכף ומיד שמבקשים ממנו מחילה ולא יהא אכזרי מלמחול, ואפילו בקומע יד חברו כדאיתא בגמ' (בבא קמא צב ע"א), ואם ביקש ממנו ג"פ ולא מחל לו שוב אין צריך לבקש ממנו, והגבעונים שלא רצו למחול, גזר דוד עליהם שלא יבואו בקהל ה' שהם רחמנים וכו' כדאיתא בנמרא (יבמות עח ע"ב), ובמדת הקב"ה על אחת כמה וכמה לאין קץ.

ומה שמכרכים את ה' חנון המרבה לסלוח, המרבה דייקא וכמ"ש בעזרא ורב לסלוח, דהיינו שבמדת בשר ודם אם יחטא איש לאיש וביקש ממנו מחילה ומחל לו ואח"כ חזר לסורו, קשה מאוד שימחול לו שנית, ומכל שכן בשלישית ורביעית, אבל במדת הקב"ה אין הפרש בין פעם אחת לאלף פעמים, כי המחילה היא ממידת הרחמים ומדותיו הקדושות אינן בבחינת גבול ותכלית, אלא בבחינת אין סוף, כמ"ש (איכה ג כב) כי לא כלו רחמיו, ולגבי בחינת אין סוף אין הפרש כלל בין מספר קטן לגדול דכולא קמיה כלא ממש חשיב ומשוה קטן וגדול וכו'.

ולבן מעביר אשמותינו בכל שנה ושנה, וכל החטאים שמתודים ב"על חטא" מדי שנה, אף שחזר ועבר עליהם, חוזר ומתודה עליהם ביום הכיפורים בשנה הבאה וכן לעולם, ובכל שנה ושנה לאו דוקא אלא כמו כן בכל יום ויום ג' פעמים מכרכין ברוך אתה ה'

התעוררות לכל נדרי

נה

חנון המרבה לסלוח, וכמאמר רז"ל (ברכות כו ע"ב) תפילה כנגד תמידין תקנוה, ותמיד של שחר מכפר על עבירות הלילה, ותמיד של בין הערבים על של יום, וכן מידי יום ביום לעולם, אלא שיוה"כ מכפר על עבירות חמורות, והתמיד שהוא קרבן עולה מכפר על מצות עשה בלבד, וכן התפילה בזמן הזה עם התשובה כנ"ל.

ואין זה אחמא ואשוב, כי היינו דוקא שבשעת החטא היה יכול לכבוש יצרו אלא שסומך בלבו על התשובה, ולכן הואיל והתשובה גורמת לו לחטוא אין מספיקין וכו', ואף גם זאת אין מספיקין דייקא, אבל אם דחק ונתחזק ונתגבר על יצרו ועשה תשובה מקבלין תשובתו, אבל אנו שמבקשים בכל יום סלח לנו אנו מקדימין לבקש והחזירנו בתשובה שלימה לפניך דהיינו שלא נשוב עוד לכסלה, וכן ביום הכפורים מבקשים יהי רצון מלפניך שלא אחמא עוד, מספיקין ומספיקין [בירו לשוב], כמאמר רז"ל הבא ליטהר מסייעין אותו, הבא דייקא מיד שבא, ולזאת גם הסליחה והמחילה הוא מיד. (אגרת התשובה שבספר התניא להגה"ק מלאדי ז"ע פרק יא)

עיקר רצון השי"ת

פעם אחת בערב יום כיפור אמר [החידושי הרי"ם זצ"ל אל החסידים] אם קלקל [האדם] ח"ו בדבר גם, ומעיין מקודם בסור מרע במקום שהוא עומד, הלא חושב בדברים המגונים שעשה ובמקום מחשבתו שם הוא, ונמצא שהוא שקוע כולו בדבר שהוא מעיין בו, ומתהוה מזה טמטום הלב, ויבוא על ידי זה לעצבות הלילה, ואפילו אם לא עשה מעשה גם ומוחו ולבו לא יטומטם, כשיחשוב ויעיין, גם כן לא כדאי לעסוק בסור מרע ממה נפשך, הפוך ברפש לכאן או לכאן סוף סוף הוא רפש, כן חטא לא חטא מה יש להקב"ה מזה, בזמן הזה יוכל להיות נוקב מרגליות [לחטוף תורה ומצות], ע"כ סור מרע, הרחק מרע אל תחשוב בו, ועשה טוב עשית חבילות עבירות עשה חבילות של מצוות כנגדן [ויק"ר כא ד] וכו' ולומר הודיו על חטאים במהירות רבה, לא להיות שקוע בהם, כי אם ב"תמלוך אתה ה' לבדך" עכ"ל. (לקוטי יהודה ז"כ)

לפיים התורה הקדושה

אחינו בני ישראל נבקש מחילה מהקב"ה, ואח"כ נפיים תורתנו הקדושה, שבינו אותה ולא כבדנו אותה, כלי הקודש נזר ועטרה, איך בעוונתנו הושחרה, כי דבריה המתוקים כדבש הפכנו ללענה ומרה, על כן נפיים אותה בכבי ובנשיקה, ונבקש מחילה וסליחה על כל עשה ולא תעשה, על כל אות ועל כל תיבה. (ישמח משה, תוכחה לפני כל נדרי)

צעקת הניצוצות הקדושים

ידוע שאאמו"ר [הקדושת יו"ט] זללה"ה היה מרגלא בפומיה לומר בשם ק"ו הישמח משה זללה"ה, שבכל פעם בעת כזאת כשבני ישראל מתקבצים בבתי כנסיות ובתי מדרשות נופל פחד על כל אחד ואחד, והסיבה היא לפי שאו בשעה שישאל ישראל מתקבצים ובאים כל הניצוצות שירדו לתוך הקליפות ע"י עונותיהם באים ומשתטחים ומבקשים אנא תעלו אותנו, וקדוש זקני היה מרגלא בפומיה לומר שרואה זאת בעיניו ושומע צעקת הניצוצות הקדושות. (דברי יואל, ליל יו"כ אות כט)

עניני כל נדרי

התעוררות בפסוק "אור זרוע"

תאמרו פסוק זה כמה פעמים אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה, אף שאין אתם יודעים הכונה, מכל מקום יעלה לרצון עם המכוונים, ובכבי גדול תאמרו הפסוק הזה. (ישמח משה, תוכחה בהוצאת הס"ת)

סגולה למציאת חן

יתפלל [החזן] שהקב"ה יתן חנו עליו כדי שיתחבב תפילתו לכל שומע מפיו, וטוב לומר קודם שיתפלל, עשר פעמים פסוק וְנָחַ מִצָּא וְנָחַ מִצָּא וְנָחַ מִצָּא יְהוָה יִחַדְתִּי אֲחֵינִי אֲחֵינִי : ומועיל מאד לחן והוא בדוק ומנוסה, וכן בכל דבר שעושה. (שבט מוסר פרק לד ס"ק יז)

מנהג הוצאת ס"ת ואמירת כל נדרי

המנהג שנהגו להוציא ספר תורה אחד או שלשה ספרי תורה בליל יוה"כ ואומרים עליו [ר"ל שאוחזים את הס"ת בשעת] התרת נדרים שהוא כל נדרי, נזכר בספר הזהר בפ' פנחס ברעיא מהימנא [דף רנ"ה ע"א, ור"ל שאמירת כל נדרי נזכר בספר הזהר], וזה לשונו ובגין דא תקינו למימר בו [ביוה"כ] כל נדרי.

ובענין [הוצאת] הספר תורה [לפני אמירת כל נדרי] שמעתי מחבר אחד הוא הר"י סאגים ז"ל שציוהו מורי ז"ל פעם אחת בליל יוה"כ, שיקנה מצות הוצאת ס"ת בלילה ההוא בכל מה שיוכל לקנותו, כי אז היה צריך לתקן איזה ענין, והודיע לו כונה גדולה שיכוין בעת שיוציא הס"ת, ונראה מזה כי יש סמך במנהג הזה להוציא הס"ת. (שעה"כ דף ק מ"א)

מצוה גדולה ליקח הספר בממון הרבה

בענין הספרים [ר"ל ספרי התורה] שמוציאין [מארון הקודש] ליל יוה"כ"פ, ואומרים עליהם **כל נדרי** [ר"ל שאוחזים אותם בשעת כל נדרי], מצוה גדולה ליקח [ר"ל לקנות] אותו ספר ראשון [ר"ל להוציא ספר תורה הראשון מארון הקודש] בממון [רב] כל מה שפוסקין עליו, ולכוין ביהוד זה [המבואר להלן] והוא יהוד גדול מאוד, והוא תיקון למי שעבר על נדרים. (סידור ר' שבתי)

לפני כל נדרי פותחים את ארון הקודש, ומכבדים מזקני ונכבדי בית הכנסת להוציא ג' ס"ת. ובשעת הוצאת ספרי התורה יש לחבק ולנשק אותם.

אח"כ נעמדים שנים מנכבדי הקהל עם הספרי תורה מימין ומשמאל הש"ץ כשס"ת בידו, ועומדים עד סיום סדר כל נדרי, דהיינו עד לאחר ברכת שהחיינו. בהרבה מקומות נוהגים לסובב עם הספרים בביהכ"נ סביב הבימה כדי שכל הקהל יזכו לחבק ולנשק את הס"ת ולבקש מחילה וסליחה על שפגעו בכבוד התורה. ובשעת הסיבוב אומרים פסוק אור זרוע וכו', וחוזרים עליו כמה וכמה פעמים.

סדר כל נדרי

נ

תפילה לפני כל נדרי מסידור הרש"ש זיע"א, מובא בסוף המחזור עמ' ארצו.
כתוב בכתבי האריז"ל שקודם כל נדרי יאמר ג"פ פסוק זה

אור זרע לצדיק. ס"ת קרע
ולישרי לב שמוחה: ס"ת בגי ט"רב

אחר כך אומרים המאמר מתקוני זהר

קם רבי שמעון [על רגליו, ו] סליק ידוי לגבי עילא, ושבח
למארי עלמא, ואמר, רבון עלמא עביר בגין שכינתא
דאיהי בגלותא, ואם איהי באומאה הא אבא ואמא דאינון
וחכמה ובינה יכלין למעבד התרה, הדא הוא דכתיב יהוה
צבאות יעץ ומי יפר, אם התלמיד אומי הרב
יכיל למעבד התרה.

מתוק מדבש

דאיהי בגלותא עשה בשביל השכינה שהיא
בגלות, ור"ל שתגאל אותה.

ואם איהי פאומאה ואם היא בשבועה שתהיה
בגלות, בסוד מש"כ (שי"ז ז) השבעתי
אתכם בנות ירושלים וגו', פירוש שז"א
[שהתפארת] השביע את השכינה שלא תתעורר
לצאת מן הגלות עד הזמן של בעתה, הא
אבא ואמא דאינון חכמה ובינה הרי אבא
ואימא שהם חכמה ובינה שהם למעלה מז"א
[מהתפארת], יכלין למעבד התרה יכולים
לעשות התרה לשבועת ז"א [התפארת].

הדא הוא דכתיב זהו שכתוב יהוה צבאות
יעץ היינו ז"א [התפארת] יעץ בשבועה,
ומי יפר פי' חכמה ובינה הנקראות מ"י (כמואל
לעיל דף קטו ע"א) הם יכולות להפר את שבועת
ז"א [התפארת], כי אם התלמיד אומי, הרב
יכיל למעבד התרה אם התלמיד נשבע, הרב
יכול לעשות התרה לשבועתו כדין יחיד
מומחה, וכן אבא ואימא [החכמה ובינה]
יכולים להתיר שבועת ז"א [התפארת].

עשה למען שכינתך שבגלות

הנה מאמר שאמר לעיל שדין הדין אמר לאמימי
כאילו הויא את השכינה ואת ישראל מן הגלות,
עמד רבי שמעון לנקש עליה רחמים להוסיף מן הגלות
על ידי התרת שבועת הגלות. והיינו טעמא שנהגו בכל
תפלות ישראל לומר מאמר זה כלל יום הכפורים,
בשעה שכל ישראל מתעוררים או בתשובה, לכן אז
מוכיחים את ענין התרת שבועת הגלות, לעורר אהבה
דודים, ליחד קב"ה ושכינתיה צמודה שליט, כדי לקרב
את הגאולה שלימה צ"א. (כ"מ וכג"ן היק, ועיין
במורה נבוכים מהמדי"א סי' ט אות ע"ה, ונס' אגרא
דכלה דף רפט ע"ג)

קם רבי שמעון על רגליו קם רבי שמעון
על רגליו בסוד תפלת העמידה, וסליק
ידוי לגבי עילא והרים את ידו למעלה להתפלל
בהרמת ידים, ושבח למארי עלמא ותחילה
היה משבח לרבון העולם, כמאמר חז"ל (נמס'
נכוס דף לז ע"א) לעולם יסדר אדם שבחו של
מקום ואחר כך יתפלל, והתחיל רבי שמעון
להתפלל ואמר, רבון עלמא רבון העולמים
שהוא האין סוף ב"ה, עביר בגין שכינתא

וְאִם נָדַר אִו נִשְׁבַּע בֵּין הָאֵיחָו ו' דְּלֹא יִפְרוֹק לָהּ, אֶלֶּא דִּתְהִי בְּגִלּוּתָא עַד זְמַנָּא יְדִיעָא, וְנָדַר אִו שְׁבוּעָה אִיחָו בִּי"ה דְּאֵינּוֹן חֲכָמָה וּבִינָה, וְאִיחָו אֶתְחַרְט, הָא תְּלַת בְּנֵי נְשָׂא יְכַלִּין לַמַּפְטָר לִיה, וְאֵינּוֹן תְּלַת אַבְהוֹן לְעֵילָא לְקַבְלֵיהוּ.

וְאִם לֹא תִתְחַרְט, אָנָּא בְּעֵינָא מִינָךְ, וּמִכֹּל אֵינּוֹן דְּמִתְיַבְתָּא דְּלְעֵילָא וְתַתָּא, דִּתְעַבִּיד בְּגִין רְעִיא מְהִימָנָא דְּלֹא זִו מְשַׁכְּנֵתָא בְּכָל אֶתְר, וְאִיחָו עָלַל שְׁלָם בִּינָךְ וּבִינָה זְמַנִּין סְגִיאִין, וּבְמִסַּר גְּרַמִּיה לְמִיתָה בְּגִינָה וּבְגִין בְּנָהָא, הָדָא הוּא דְּכִתְיב וְאִם אִין מוּחְזֵי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כְּתָבְתָּ.

מתוק מדבש

הגלות, אָנָּא בְּעֵינָא מִינָךְ אִנִּי מִבְּקַשׁ מִמֶּךָ, וּמִכֹּל אֵינּוֹן דְּמִתְיַבְתָּא דְּלְעֵילָא וְתַתָּא וּמִכֹּל הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁבִישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה וְשֶׁל מַטָּה, שִׁיטִיעוּ לִי שְׂתַסְכִּים לְהַתְחַרֵּט עַל שְׁבוּעַתְךָ, וּפְתַח הַחֲרֻטָּה הוּא דְּתַעֲבִיד בְּגִין רְעִיא מְהִימָנָא שְׂתַעֲשֶׂה בְּשִׁבִיל מִשָּׁה רֹעָה הַנֶּאֱמָן שֶׁהוּא מוֹשֵׁרשׁ בְּסוּד הַתְּפָאֶרֶת שְׁבַךְ, דְּלֹא זִו מְשַׁכְּנֵתָא בְּכָל אֶתְר שְׂאִינוּ זִו מִן הַשְּׂכִינָה בְּכָל מְקוֹם, כִּי הוֹלֵךְ עִמָּה בְּגִלּוֹת.

וְאִיחָו עָלַל שְׁלָם בִּינָךְ וּבִינָה זְמַנִּין סְגִיאִין וְהוּא הִבִּיא שְׁלוֹם בִּינְךָ וּבִינָה הַרְבֵּה פַעֲמִים, וְר"ל שְׁגֵרָם יְחוּד בֵּין זִו"ן [קוּב"ה וְשִׁכְנִיתִיה] הַרְבֵּה פַעֲמִים, וּמִסַּר גְּרַמִּיה לְמִיתָה בְּגִינָה וְגַם מִסַּר עֲצֻמוֹ לְמִיתָה בְּשִׁבִיל הַשְּׂכִינָה, וּבְגִין בְּנָהָא וּבְשִׁבִיל בְּנֵיה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הָדָא הוּא דְּכִתְיַב זֶהוּ שְׂכַתוּב שְׂאִמֵּר מִשָּׁה בְּמַעֲשֵׂה הָעֵגֶל וְאִם אִין מְחַנְזֵי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כְּתָבְתָּ הִרִי שְׂמִסַּר עֲצֻמוֹ לְמִיתָה, לְכֵן בְּשִׁבִיל מִשָּׁה רְבִינוּ שֶׁהוּא תְּמִיד עִם הַשְּׂכִינָה בְּגִלּוֹת, לְמַעַנּוֹ תְּסַכִּים לְהַתְחַרֵּט עַל שְׁבוּעַת הַגְּלוּת.

ואמר עוד וְאִם נָדַר אִו נִשְׁבַּע בֵּין דְּאִיחָו ו' הִינּוּ ז"א [הַתְּפָאֶרֶת] שֶׁהוּא ו' שֶׁל הַשֵּׁם הוֹי"ה נִשְׁבַּע אִו נָדַר, דְּלֹא יִפְרוֹק לָהּ שְׂלֵא יִגְאֵל אֶת הַשְּׂכִינָה, אֶלֶּא דִּתְהִי בְּגִלּוּתָא עַד זְמַנָּא יְדִיעָא אֶלֶּא שְׂתַהִיָּה בְּגִלּוֹת עַד זְמַן יְדוּעַ שֶׁל כַּעֲתָה, וְנָדַר אִו שְׁבוּעָה שֶׁל ז"א [הַתְּפָאֶרֶת] אִיחָו בִּי"ה דְּאֵינּוֹן חֲכָמָה וּבִינָה הוּא הִיָּה עַל דַּעֲתָם וְרִצּוֹנָם שֶׁל י"ה שֶׁהֵם חֲכָמָה וּבִינָה, וְאִיחָו אֶתְחַרְט וְז"א [וְהַתְּפָאֶרֶת] נִתְחַרֵּט עַל הַנְּדָר אִו עַל הַשְּׁבוּעָה, וְאִבָּא וְאִמָּא [וְהַחֲכָמָה וּבִינָה] לֹא יְכוּלִים לְהַתִּירוֹ מִכִּיּוֹן שְׁהִיָּה עַל דַּעֲתָם וְרִצּוֹנָם.

ואמר רבי שמעון הָא תְּלַת בְּנֵי נְשָׂא יְכַלִּין לַמַּפְטָר לִיה הִרִי הַהֲלָכָה הִיא שְׂאִפִּילוֹ שְׁלֹשָׁה הַדְּיוֹטוֹת יְכוּלִים לְהַתִּיר הַנְּדָר, וְאֵינּוֹן תְּלַת אַבְהוֹן לְעֵילָא לְקַבְלֵיהוּ וְהֵם שְׁלֹשָׁה אַבּוֹת לְמַעְלָה שֶׁהֵם סוּד חֲגִי"ת [נְחֻסָּד גְּבוּרָה תְּפָאֶרֶת] דְּאִצִּילוֹת יִהְיוּ הֵם כְּנִגְדַּ שְׁלֹשָׁה הַדְּיוֹטוֹת, וְנִקְרְאִים הַדְּיוֹטוֹת לְגַבֵּי אַבָּא וְאִמָּא [חֲכָמָה וּבִינָה].

ועתה דיבר רבי שמעון לנוכח ז"א [הַתְּפָאֶרֶת], וְאִמֵּר לִו וְאִם לֹא תִתְחַרְט עַל שְׁבוּעַת

וְאִם הוּא נֶדֶר מִסְטָרָא דְאַבָּא וְאַמָּא, וְלֹא בְלִי, אָנָּה סְלִיק
 לְגַבֵּי הַהוּא דְאַתְמָר בֵּיהּ כִּי יִפְלֹא מִמֶּךָ דְבָר, דְאַתְמָר
 בֵּיהּ בְּמוֹפְלָא מִמֶּךָ אֶל תְּדַרוּשׁ, דְיִפְטוֹר נֶדֶר.

וְאִף עַל גַּב דְשִׁכְנִיתָא אִיהִי בְּזָלוּתָא לְגַבֵּי בְעֵלְהָ פְנִדָּה,
 דְאִיהִי יִפְרִישׁ בֵּין דָּם לְדָם, וְאַתְפַּתּוּ מְקוּרָא דִילָּהּ,
 לְדַפְּאָה לָּהּ בְּמִים דְאוּרִייתָא, מִים וְזִיִּים דְלֹא פְסָקִין, וְאַפְרִישׁ
 מִינָּה דָּם נְדָה דְאִיהִי לִילִית, דְלֹא אֲתַקְרִיבַת בְּהַדָּה.
 דְאִיהִי וְזוּבָא דְנִשְׁמַתָּא דְסְאִיבַת לָּהּ, וְלִית לָּהּ רִשׁוֹ לְסַלְקָא

מתוק מדבש

על פי שהשכינה היא בגלות אצל בעלה כאשה נדה, דהיינו שיש בה אחיזת החיצונים הנקראים דם טמא, ואם כן איך יכול להיות היחוד בלי טהרה, אבל אבקש מן הכתר דאיהו יפריש בין דם לדם טהור, על ידי מימי החסד של הכתר, שעל ידי זה טהרה השכינה מכל טומאה, והיינו ואתפתח מקורא דילה ויתפתח המקור שהוא היסוד של אימא [הבינה], לְדַפְּאָה לָּהּ בְּמִים דְאוּרִייתָא לטהר את השכינה במימי החסדים דו"א [דתפארת] הנקרא תורה שבכתב, מאותם החסדים שקבל מאימא [מבינה] שקבלה מאריך אנפין [מהכתר] ומאין סוף ב"ה.

מִים חַיִּים דְלֹא פְסָקִין שֶהֵם מִים חַיִּים שְאִינֵם נִפְסָקִים מִלְהַמְשֵׁךְ לְעוֹלָם, כְּמִ"ש (נְלֹאֲשִׁיט ז י) וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, וְכָתוּב "יוֹצֵא" בְּלִשׁוֹן הוּא, דִּהְיִינוּ שְׂוִיֵצָא תְּמִיד בְּלִי הַפְּסָק, וְעַל יְדֵי זֶה וְאַפְרִישׁ מִינָּה דָּם נְדָה דְאִיהִי לִילִית יִפְרִישׁ מִמֶּנָּה דָּם נְדָה שֶהִיא לִילִית הַטְּמָאָה, כִּי כָל הַקְּלִיפּוֹת בּוֹרְחוֹת מְאוּר הַגְּדוּל שֶל הַחֲסֵד הָעֵלְיוֹן, דְלֹא אֲתַקְרִיבַת בְּהַדָּה שֶלֹא תִתְקַרֵב אֶל הַשְּׂכִינָה יוֹתֵר.

וּמִפְרֵשׁ דְאִיהִי חוּבָא דְנִשְׁמַתָּא דְסְאִיבַת לָּהּ שֶהִלִּילִית הִיא חוּבָה שֶל הַנִּשְׁמָה שֶמִּטְמָאָה אוֹתָהּ כְּכִיכּוֹל, וְר"ל עַל יְדֵי עוֹנוֹת שֶל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַמוֹשְׁרוֹת בְּהַשְּׂכִינָה, יֵשׁ

והמשיך רבי שמעון ואמר וְאִם הוּא נֶדֶר מִסְטָרָא דְאַבָּא וְאַמָּא וְאִם הַנֶּדֶר הוּא מִצַּד אַבָּא וְאִמָּא [הַחֲכֵמָה וְבִינָה], שֶהֵם נִדְרוּ עַל הַגְּלוּת עַד זְמַן יְדוּעַ, אֲשֶׁר וּדְאִי לְמַטָּה מֵהֵם אֵין מִי שִׁיכּוֹל לְהַתִּיר נִדְרֵיהֶם, וְלֹא קְעִי וְהֵם לֹא רוֹצִים לְהַתְּחַרֵּט, אִז אָנָּה סְלִיק לְגַבֵּי הַהוּא דְאַתְמָר בֵּיהּ אֲנִי עוֹלָה אֲצֵל מִי שֶנֶּאֱמַר כּוּ כִי יִפְלֹא מִמֶּךָ דְבָר דִּהְיִינוּ אֶל הַכֶּתֶר שֶלְמַעֲלָה מֵאַבָּא וְאִמָּא [מַחֲכֵמָה וְבִינָה] הַנֶּקְרָא פְלֹא, דְאַתְמָר בֵּיהּ שֶנֶּאֱמַר בְּהַכֶּתֶר בְּמוֹפְלָא מִמֶּךָ אֶל תְּדַרוּשׁ הָרִי שֶהַכֶּתֶר נִקְרָא פְלֹא וּמוֹפְלֵא.

וְאִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ דְיִפְטוֹר נֶדֶר שִׁתִּיר אֶת הַנֶּדֶר שֶל אַבָּא וְאִמָּא [הַחֲכֵמָה וְבִינָה], דִּהְיִינוּ שִׁיאִיר הַכֶּתֶר וְיִשְׁגִּיחַ בְּעֵינָא פְקִיחָא עֲלָאָה עַל אַבָּא וְאִמָּא [חֲכֵמָה וְבִינָה] וְעַל ז"א [הַתְּפֹאֲרֵת], וְאִז יֵאִיר ז"א [הַתְּפֹאֲרֵת] עַל שְׂכִינְתָא קְדִישָׁא עַד שֶתִּתְגַּדֵּל פְּרֻצוּפָה בְּקוּמָה שְׁלִימָה לְהִיֹּת מוּכְנַת לִיחּוּדָא שְׁלִים עִם ז"א [הַתְּפֹאֲרֵת], וְעַל יְדֵי הַהֲאָרָה הַגְּדוּלָה שֶל הַכֶּתֶר מִמִּילָא יִתְבַטְּלוּ כָל הַנֶּדְרִים וְהַשְּׁבוּעוֹת, וְאִז יִהְיֶה יַחְדוּד זו"ן [קוּב"ה וְשְׂכִינְתֵיהָ] בְּסוּד הַכְּתוּב (וְנִיִּי יְיָ ט) בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהו"ה אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

וְאִם עוֹד רַבִּי שֶמֶעוֹן וְאִף עַל גַּב דְשִׁכְנִיתָא אִיהִי בְּגוֹלְוָתָא לְגַבֵּי בְעֵלְהָ פְנִדָּה וְאִף

נְשַׁמְתָּא לְגַבֵּי בַעֲלָהּ, לְהָהוּא אֶתֶר דְּאֵתְיִיהִיבַת מִתְמָן, וְאֵתְרֵנָת בֵּין דִּין לְדִין, בֵּין דֵּינֵי נְפֻשׁוֹת לְדֵינֵי מְמוֹנוֹת, דְּאֵית מֵאן דְּפָרַע בְּמְמוֹנֵיהּ, וְאֵית מֵאן דְּפָרַע בְּנַפְשֵׁיהּ. וְכֵין גַּזַּל לְגַזַּל, פְּמֵה דְאֹקְמוּהוּ אִיכָה יְשֻׁבָה בְּדֵד, דְּאֵיהִי חֲשִׁיבָא שְׂכִינְתָא בְּגִלְוֵתָא פְּמִצְוֹרַע, דְּאֵתְמַר בֵּיהּ בְּדֵד יֵשֵׁב. מוּחוּץ לְמַחְזֵה, מוּחוּץ וְדֵאִי, דְּאֵ גִלְוֵתָא, דְּאֵיהִי לְבָר מֵאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, דְּאֵיהִי מוּתְבָא דְאֵת ה'. וְאִי מְקוּרָא לֹא יָכִיל לְמַפְתַּח עַד דִּיפְתַח לֵיהּ הָהוּא דְסָגִיר לֵיהּ, אָנָּא מְפִיִּסְנָא לֵיהּ בְּגֵין יוֹד ה' אִוּוּ ה'א, דְּאֵיהִי

מתוק מדבש

במצורע בְּדֵד יֵשֵׁב. ומה שכתוב מחוץ למַחְזֵה היינו מחוץ וְדֵאִי, דְּאֵ גִלְוֵתָא מִחוּץ וְדֵאִי הכונה על הגלות, דְּאֵיהִי לְבָר מֵאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל דְּאֵיהִי מוּתְבָא דְאֵת ה' שהשכינה היא בחוץ מארץ ישראל שהיא מושבה של אות ה' האחרונה של השם הו"ה שהיא השכינה.

מעשי הצדיקים פותחים מקור ההשפעות להשכינה

ואמר עוד רבי שמעון וְאִי מְקוּרָא וְאִם הַמְקוּרָא שהיא היסוד דמלכות, לֹא יָכִיל לְמַפְתַּח אינו יכול להפתח כדי לקבל מימי החסד להטהר, מצד עונות ישראל, עַד דִּיפְתַּח לֵיהּ הָהוּא דְסָגִיר לֵיהּ עַד שִׁפְתַּח אוֹתוֹ זֶה שֶׁסָּגַר אוֹתוֹ, דֵּהֵינּוּ הַיְסוּד דו"א [של התפארת] כעצמו הנקרא מפתחא, או אָנָּא מְפִיִּסְנָא לֵיהּ אִנִּי אִפִּיִּס אוֹתוֹ בְּגֵין בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יו"ד ה"א וְאִוּוּ ה"א דֵּהֵינּוּ שֶׁאֲמַשִּׁיךְ שֶׁפַע הַפְּנִימִי הַנִּקְרָא שְׁקִיּוֹ דֵּאִילֵנָּא מֵהַאֲיִן סוּף ב"ה, הַמְתַּפְּשֵׁט בְּכָל עֶשֶׂר סְפִירוֹת דו"א [של התפארת] ויורד עד היסוד שבו, וזה יגרום שו"א [שהתפארת] יפתח מקורה של המלכות, דְּאֵיהִי חוּדָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִתִּיחַד ז"א [התפארת] במלכות. וּבְגֵין לְבוּשֵׁין דְּאֵתְלַבֵּשׁ וּבְשִׁבִיל הַלְבוּשִׁים שֶׁנִּתְלַבְּשָׁה הַשְּׂכִינָה, דֵּהֵינּוּ בְּכַח הַקְּשׁוּטִים שֶׁהַצְּדִיקִים מְקַשְׁטִים וּמְלַבִּישִׁים

כח בהקליפה לטמאותה ח"ו, ואם תאמר הלא אפשר להשכינה שתעלה את הנשמה לשורשה שבו"א [שבתפארת] ששם אין אחיות הקליפה, ושם תטהר הנשמה, על זה אמר וְלֵית לָהּ רְשׁוֹ לְסַלְקָא נְשַׁמְתָּא לְגַבֵּי בַעֲלָהּ ואין רשות להשכינה להעלות את הנשמה אל בעלה ז"א [התפארת].

לְהָהוּא אֶתֶר דְּאֵתְיִיהִיבַת מִתְמָן לאותו מקום שניטנה משם, כִּי הַשְּׂכִינָה קְבֵלָה אֵת הַנְּשֻׁמוֹת מִז"א [מהתפארת] וּנְתַעֲבְרוּ בֵּהּ וַיֵּצְאוּ מִמֶּנָּה, וְהַשְּׂכִינָה רוֹצֵה לְהַעֲלוֹת אֵת הַנְּשֻׁמָּה לז"א [לתפארת] ששם תטהר, אֲבָל אֵין לָהּ רְשׁוֹת לזֶה, וְאֵתְרֵנָת בֵּין דִּין לְדִין עַד שְׁנוּנוּיַת הַנְּשֻׁמָּה בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה בֵּין דִּין לְדִין, דֵּהֵינּוּ בֵּין דֵּינֵי נְפֻשׁוֹת לְדֵינֵי מְמוֹנוֹת, וּמִפְּרֵשׁ דְּאֵית מֵאן דְּפָרַע בְּמְמוֹנֵיהּ כִּי יֵשׁ מִי שְׁפּוֹרַע מַעֲוּוֹתָיו בְּמְמוֹנוֹ, וְאֵית מֵאן דְּפָרַע בְּנַפְשֵׁיהּ וַיֵּשׁ מִי שֶׁפּוֹרַע בְּנַפְשׁוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה נִטְהַרְתָּ הַנְּשֻׁמָּה.

ומה שכתוב וְכֵין גַּזַּל לְגַזַּל פְּמֵה דְּאֹקְמוּהוּ כְּמוֹ שֶׁאֲמַרוּ הַחֲבָרִים לְעִיל (צבאוריטו עמ' קעז) אִיכָה יְשֻׁבָה בְּדֵד פִּי אִי"ךְ ה' של השכינה ישבה בְּדֵד, דֵּהֵינּוּ דְּאֵיהִי חֲשִׁיבָא שְׂכִינְתָא בְּגִלְוֵתָא פְּמִצְוֹרַע כִּי הַשְּׂכִינָה נִחְשַׁבֵּת בְּגִלְוֹת כְּמַצּוֹרַע, דְּאֵתְמַר בֵּיהּ שֶׁנֶּאֱמַר

סדר כל נדרים

סא

יִזְוָדָא (ד'יחודיה תמ"ו), וּבְנִין לְבוּשֵׁין דְּאַתְלָבֵשׁ, מִיַּד אֶפְתָּחוֹת
מְקוֹרָה וְאַתְדַּכִּיאַת שְׂכִינְתָא.
וְרָזָא דְמְקָה מְקוֹה יִשְׂרָאֵל מוּשִׁיעוּ בְּעַת צָרָה, מוּשִׁיעוּ,
וְדַאי הֵהוּא דְמְקוֹרָא דְמְקוֹה בִּידָה. אָמֵן:

ענין פגם השבועה שחמור מנדר

ענין שבועות ונדרים, כי מאחר שהשבועה הם כנשבע במלך עצמו שהוא מלכות, והנדרים הם כנודר בחיי המלך שהוא בינה הנקרא חיי המלך בסוד תפילין הנקרא חיים, [כי משפעת בחינת חיים שהם שפע ומוחין אל המלך שהוא התפארת] כנודע, אם כן למה השבועה חמור מנדר, הטעם הוא כי למעלה נגד בינה אין אחיזה לחיצונים כל כך, אבל לתתא במקום מלכות שם סביב רשעים יתהלכון, וניתן להם [לחיצונים] כח גדול להתחזק ולהתאחז שם לכן עונשו מרובה. (ע"ח שער הכללים פ"ז)

סוד התרת נדרים בליל יוה"כ

גם בזה תבין [הסוד מה שאמרו חז"ל (נדרים דף יג ע"ב)], למה נדרים חלין על דבר מצוה מה שאין כן בשבועה, והטעם לפי שהנדרים למעלה בבניה [וכנ"ל], והם גבוהין מן [קיום] המצוה [שבמלכות] לכן חלין עליהם [ויש כח כנדר שבבניה לבטל את קיום המצוה שבמלכות], וזה סוד התרת נדרים [שאומרים כל נדרין בליל יום הכפורים, לפי שבאותו יום [ר"ל בתחילת קדושת היום] אנו עולים עד הבינה, [ולכן] ויש לנו יכולת להתיר נדרים אשר שם, אך השבועה היא במלכות [ומצוה גם כן במלכות] לכן אינה חלה על [קיום] המצוה [מפני שאי אפשר לשבועה שבמלכות לאסור את קיום המצוה שבמלכות שכבר מושבע ועומד מהר סיני לקיים את המצוה]. (ע"ח שער הכללים פ"ז)

מתוק מדבש

יהו"ה פי' מימי החסד שבבניה שהיא בחינת מקוה, ימשכו לז"א [לתפארת] הנקרא ישראל שהוא שם הוי"ה, ומש"כ (סס יד ט) מושיעו בעת צרה מפרש מושיעו מי הוא המושיע, ואמר ודאי הוה דמקור דמקנה בידה ודאי האין סוף ב"ה שמקור של המקוה בידו, כי הוא יכול להמשיך מימי החסד להבינה שהיא בחינת מקוה ומשם לז"א [לתפארת], שעל ידי זה תטהר המלכות.

(תיקוני זהר בסופו תיקון ה דף קמג ע"א)

את השכינה על ידי העלאת מ"ן [השפעות התחתונים] של מעשיהם הטובים, ואז מ"ד אפתחת מקורה מיד יפתח מקורה שהוא היסוד דמלכות, ואתדפיאת שכינתא והשכינה תטהר מכל אחיזת הקליפות על ידי שם מ"ה שהוא שפע הפנימי שהוא מימי החסד דז"א [של התפארת], הנמשך מאין סוף ב"ה דרך השתלשלות המדרגות.

וְרָזָא דְמְלָה וְסוּד הַדְבָר נִרְמַז בְּמָה שֶׁכְּתוּב (ס"ג ד"א ירמיה יז יג) מְקוֹה יִשְׂרָאֵל

איתא במכילתא שצריך הש"ץ להעמיד שני ת"ח אצלו שנאמר ואהרן וחור תמכו בידי וגו' ואומרים על דעת המקום וכו', ומתחיל הש"ץ כל נדרי ג' פעמים כדין התרת נדרים וגם הקהל אומרים בנחת מלה במלה, ויארץ בו בניגונים להמשיך עד הלילה.

**עַל דְּעֵת הַמָּקוֹם וְעַל דְּעֵת
הַקְּהָל בִּישׁוּבָה עֵל מַעֲלָה
וּבִישׁוּבָה עֵל מַטָּה אָנוּ מִתִּירִין
לְהַתְּפַלְל עִם הָעֲבָרִים:** ג"פ

מזרפין אותו לכל דבר שבקדושה, וכן שמא התנו שלא להתפלל יחד עמו, על כן מתירין אנו כאן להתפלל עמם, דכל תענית ציבור שאין בו מופשעי ישראל אינו תענית, (שהרי החלבנה שריחה רע מנאה הכתוב עם סמני הקטורת) (מ"ז סימן מרש סק"ב):

**כָּל נְדָרֵי. וְאֶסְרֵי.
וְשִׁבּוּעֵי. וְוָזָרֵי. וְקוֹצְמֵי.
וְקִצְוֵי. וְכִצְוֵי.**

כל נדרי - כל מה שנאסר בלשון נדר (כגון שאמר היני נדר לאסור דבר פלוני] עלי או על אחרים. וְאֶסְרֵי - או בלשון איסור [כגון שאמר דבר פלוני יהא אסור]. וְשִׁבּוּעֵי - או שאוסר בלשון שבועה. וְוָזָרֵי - או בלשון חרם. וְקוֹצְמֵי - או בלשון קונם [שהוא לשון קרבן וכאילו אומר שאוסר דבר פלוני בקרבן]. וְקִצְוֵי (מלשון קנס) שקונס על עצמו דבר מסוים. וְכִצְוֵי - וכל כינוי לשון של הדברים האמורים [כגון כינויי נדרים, וכינויי חרם נירות ושבועה המוזכרים במסכת נדרים (פ"ב מ"ג):

**דְּאֶנְדְּרָא. וְדְאֶשְׁתַּבְּעָא.
וְדְאֶוָּזְרִימָא. וְדְאֶסְרָא
עַל נְפִשְׁתָּא:**

**[בַּיּוֹם כְּפוּרִים שְׁעֵבֵר עַד יוֹם
כְּפוּרִים זֶה. וּבַיּוֹם כְּפוּרִים
זֶה עַד יוֹם כְּפוּרִים הַבֵּא
עֲלֵינוּ לְטוֹבָה.**

**בְּכֻלְהוּן אִיוָּזְרִימָא בְּהוּן.
כְּלָהוּן יְהוּן שְׁרָן.
שְׁבִיקִין. שְׁבִיתִין. בְּטִלִין
וּמִבְּטִלִין. לֹא שְׁרִירִין
וְלֹא קִימִין:**

עַל דְּעֵת - בהסכמת המקום - השי"ת (שהוא מקומו של עולם] וְעַל דְּעֵת - ובהסכמת הקהל, הן בִּישׁוּבָה עֵל מַעֲלָה והן בִּישׁוּבָה עֵל מַטָּה, אָנוּ מִתִּירִין כלומר שהישיבות מסכימות לצרף דעת המקום לדעת הקהל, להתיר לְהַתְּפַלְל עִם הָעֲבָרִים - בעלי עבירה [דהרין הוא דאם נידו את האדם אין מצרפין אותו לכל דבר שבקדושה, וכן שמא התנו שלא להתפלל יחד עמו, על כן מתירין אנו כאן להתפלל עמם, דכל תענית ציבור שאין בו מופשעי ישראל אינו תענית, (שהרי החלבנה שריחה רע מנאה הכתוב עם סמני הקטורת) (מ"ז סימן מרש סק"ב):

דְּאֶנְדְּרָא - שאנו נידור, וְדְאֶשְׁתַּבְּעָא - ושאנו נשתבע, וְדְאֶוָּזְרִימָא - ושאנו נחרים, וְדְאֶסְרָא - ושאנו נאסור עַל נְפִשְׁתָּא - על נפשתינו:

בַּיּוֹם כְּפוּרִים זֶה, עַד יוֹם כְּפוּרִים הַבֵּא של שנה הבאה עֲלֵינוּ לְטוֹבָה. כן הוא על פי המג"א סימן תריט סק"ב שמפרש דקאי גם על העתיד. (ועי' כף החיים סימן תריט אות טו"ב, שהביא השיטות השונות בענין זה, כולל נוסח היעב"ץ בתשובה סימן קמח):

בְּכֻלְהוּן - בכל הלשונות הללו אִיוָּזְרִימָא בְּהוּן - אנו מתחרטים בהם. כְּלָהוּן - כל הלשונות האלו יְהוּן שְׁרָן - יהיו מותרים, ויהיו עֲבִיקִין - עזובים, עֲבִיתִין - מושבתים, בְּטִלִין מצד עצמם וּמִבְּטִלִין ע"י שמבטלים אותם, לֹא שְׁרִירִין - לא יהיו חזקים וְלֹא קִימִין - ולא יהיו קיימים [א"נ שלא יהיו מקיימים]:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלֵינוּ הַיּוֹדֵה וְהוֹדֵה אֵלֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם תְּקוּף וְבַעַל הַיְכוּלָה וְבַעַל הַכּוֹחַ וְהַגְּבוּרָה
וְקִיְמָנוּ וְהַצִּיעָנוּ לְאִמּוֹ הַיְיָ:

מתוק מדבש

גדר ההויה, וחלקי אביו ואמו שנשתתפו בו, וחלק אלו"ה שנפח בו נשמה. ענין החמישי וְלֹאֲנָן קְהָךְ וְלֹאֲנָן יִלְךְ אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ דְּהֵיִינוּ אֵל הַעֵפֶר, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (נְלֹאֲשִׁיט ג יט) כִּי עֵפֶר אַתָּה וְאֵל עֵפֶר תִּשׁוּב, וְכִיִּצַד יִתְבַּלֶּה, וְלִמָּה יִתְבַּלֶּה, וְאִיזוּה חֵלֶק יִתְבַּלֶּה מִגּוֹפּוֹ, וְאִיזוּה חֵלֶק יִשָּׂאֵר מִגּוֹפּוֹ, וְכִמָּה עֲנִינִים שֶׁתַּחַת עֲנִינָן זֶה.

ענין הששי וְתִקְוֵנָא דְגּוֹפָא הֵיאֵךְ אֲתַתְּקֵן וְתִקְוֵן הַגּוֹף אֵיךְ נִתְתַקֵּן, כְּלוֹמֵר עַל יְדֵי אִיזוּ מִצוֹת יִתְקַן הַגּוֹף הַזֶּה מִחֲסוּרוֹתָיו, כְּעֲנִינָן שְׂכָתוֹב (סס פֶּסוּק נג) לַעֲבוּד אֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לֹקַח מִשֶּׁם, וְלִהְבִּין אֶת צוּרְךָ הַמִּצּוֹת לִזְוֶה. עֲנִינָן הַשְּׁבִיעִי וְהֵיאֵךְ אִיזוּה זְמִינָן לְמִיעַל בְּדִינָא קָמִי מְלָכָא דְכוּלָּא וְאֵיךְ הוּא עֲתִיד לִיכְנֵס בְּדִין לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בּוֹה נְכַלֵּל עֲנִינָן שְׂכָרוֹ וְעֲנִשׁוֹ וְחֲשׁוֹן נִפְשׁוֹ, וְזֶה חֵלֶק גְּדוֹל בְּעַבּוּדָה לְדוֹן הָאֲדָם אֶת עֲצָמוֹ, וְלִידַע סוּד גֵּן עֵדֶן וְגִינְהַנֶּם, וְכַחוֹת הַמִּמּוֹנִים עַל זֶה, וְהִנְהִיגָה הָאֱלֹהִיּוֹת עַל הַכֹּל. (זֶהֱרָה הַדָּשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים דָּף פו ע"ב)

הַפְּיוּם מוֹעִיִל לְהַעֲלֵאת הַתְּפִילּוֹת
 מֵאֵן דְּלֹא אֶעְבֵּר טִינָא מְרוּחִיָּה לְכַפְרָא עֲלֵיָה מִי שְׂאִינוּ מַעֲבִיר הַשְּׂנֵאָה עַל חֲבָרוֹ מְרוּחוֹ וְלָבוֹ כְּדִי לְכַפֵּר עֲלָיו, אִז פֶּד סְלִיק צְלוּתִיָּה בְּהָאֵי יוֹמָא טָבַע בְּהָהוּא אֲתֵר דְּאֶקְרִי רְפִישׁ וְטִיט וְאִיזוּה מְצוּלוֹת יָם כְּשֶׁתְּפַלְתּוּ עוֹלָה בְּיוֹם הַזֶּה טוֹבַעַת בְּמִקּוּם הַנִּקְרָא רְפִישׁ וְטִיט וְהוּא סוּד מְצוּלוֹת יָם, דְּהֵיִינוּ הַמִּקּוּם שֶׁל הַסִּימּוֹ וְכַתּוּב זִוְגוֹ, וְלֹא סְלִיק לְאַתְּעֵטְרָא בְּרִישָׁא דְּמְלָכָא וְאֵינן תְּפַלְתּוֹ עוֹלָה דְּרַךְ פִּתְחָה הֵיכַל לְבַנְתָּהּ הַסְּפִיר לְהַתְּעַטֵּר בְּרֵאשׁ הַמֶּלֶךְ בִּי כְּדִרְךָ שְׂאֵר הַתְּפִלוֹת שֶׁנַּעֲשׂוֹת כְּתוּב בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל הַקַּב"ה. (תְּצוּה דָּף קפו ע"א)

וְשִׁלְטִין עַל קְלָהוּ גְּרָדִינִין וְהֵם שׁוֹלְטִים עַל כָּל בְּעַלֵי דִינִים, וְעַל קְלָהוּ טְהִירִין וְעַל כָּל הַרוּחוֹת שֶׁל הַחַיּוֹנוֹת. (אַחֲרֵי דָף סב ע"ב)

חֻבַּת הַהֲתַבּוֹנָנוֹת שַׁעַל הָאֲדָם
 חֲקַמְתָּא דְּאַצְטְרִיךְ לִיָּה לְבַר נֶשׁ הַחֲכָמָה שֶׁהָאֲדָם צָרִיךְ לַדַּעַת אֹתָהּ, חֲדָה, לְמַנְדַּע לְאַסְתְּפְּלָא בְּרִזָּא דְּמֵאֲרִיָּה אַחַת, לַדַּעַת וְלִהְסַתְּכַל בְּעִינֵי שְׂכָלוֹ בְּסוּדוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְר"ל כִּי כֻלְיָ הַחֲכָמָה הַצְּרִיכִים לְכָל הַבָּא לִיכְנֵס אֶל חֲדָרֵי סוּדוֹת הַתּוֹרָה הַנְּעַלְמִים, לְהַבִּינָה עַל דְּרַךְ הַסּוּד, כְּדִי שִׁידַע לְהַפְשִׁיט אֶת הַתּוֹרָה מִקְּלִיפוֹתֶיהָ וּמִמְשַׁלְיָהּ וְיִבִּין עֲמֻקְיָהּ, הֵם "שְׁלֹשָׁה חֲלָקִים", וְכַכֵּל חֵלֶק וְחֵלֶק כְּמָה פְּרִטִים. הֵנָּה "חֵלֶק הָרֵאשׁוֹן" מֵה שִׁיכּוֹלֵל אֶת עֲנִינָן גּוֹפּוֹ, וְ"שְׁבַעַה עֲנִינִים" קְשׁוּרִים בְּעֲנִינָן זֶה כְּדִמְפָרֵשׁ וְאִזֵּיל.

וְחֲדָה, לְמַנְדַּע לִיָּה לְגוֹפִיָּה עֲנִינָן הָרֵאשׁוֹן, לַדַּעַת אֶת גּוֹפּוֹ, וְהוּא יְדִיעַת חֲכָמָה הַנִּיתּוּחַ וְהַמְדוּת שְׂבוֹ, וְכַחוֹת נִפְשִׁיּוֹת הַבְּהִמִּיּוֹת שְׂבוֹ וְהַרְכַּבוֹתֶיהָ, מִפְּנֵי שֶׁעֲנִינָן זֶה יִשְׁעַבֵּד אֶת הָאֲדָם לַעֲבוּדָתָהּ קוֹנָה, וּמִמֶּנּוּ יִבְחֵן יְדִיעַת בּוֹרָאוֹ, כִּי הֵם רְמוּזִים לְמָה שִׁישׁ לְמַעֲלָה. עֲנִינָן הַשְּׁנִי וְלֹאֲשַׁתְּמוּדַע מֵאֵן אִיזוּה וְלַדַּעַת מִי הוּא, וְר"ל כְּמָה הוּא נִבְדֵּל מִשָּׂאֵר בְּנֵי אָדָם, וְהוּא כְּמָה שֶׁנִּבְרָא יִשְׂרָאֵל, וּמִמְשַׁפְּחָה חֲשׁוּבָה, וּמִגּוֹזַע הַיִּיחֹס, וְלֹא נִבְרָא בּוֹר וְטַפֵּשׁ. עֲנִינָן הַשְּׁלִישִׁי וְאֵיךְ אֲתַבְּרִי וְאֵיךְ נִבְרָא, כִּי כְּמָה חֲכָמָה נִפְלְאוֹה נַעֲלַמְתָּ בְּבִרְיַאת הָאֲדָם עַל יְדֵי צִירוּף הָאוֹתִיּוֹת, וְסוּד מִסְפַּר חֲדָשִׁיו בְּבִטָּן אִמּוֹ לְרַמּוֹ עֲלִיוֹן, וְכָל סֵדֶר הַנְּהַגְתָּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲמוּ בְּהַשְׁגָּחָה גְּדוֹלָה וְנִפְלְאוֹה.

עֲנִינָן הַרְבִּיעִי וּמֵאֵן אֲתִי וּמֵאֵינן הוּא בָּא, דְּהֵיִינוּ מִטְּפָה סְרוּחָה, וְר"ל הַמִּצָּאוֹ מֵהַהֶבֶל אֶל

בית
הזוהר

מתוק מדבש

להפסת תורת
דוד שב"י
ז"ע א'